

Maria Sedó González

**LA DEMANDA DELS ESTUDIS DE FILOLOGIA CATALANA.
UN ESTUDI SOCIOLINGÜÍSTIC**

TREBALL DE FI DE GRAU

dirigit pel Dr. Jordi Ginebra Serrabou

Grau de Llengua i Literatura Catalanes

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona

2021

Vist i plau:

Jordi Ginebra Serrabou

21 de juny de 2021

Taula de continguts

Agraïments.....	3
1. Introducció	4
1.1. Justificació i objectius.....	4
1.2. Metodologia	5
1.2.1. L'elaboració del qüestionari.....	7
1.2.1.1. La base teòrica.....	7
1.2.1.2. Les preguntes	8
2. Marc teòric.....	10
2.1. Els alumnes de nou ingrés	10
2.2. Les dades de qualitat.....	17
2.3. Una opinió pública positiva.....	19
2.4. Les causes de la davallada dels estudiants	23
2.4.1. Els canvis en el sistema universitari	24
2.4.1.1. La disminució dels estudiants i l'augment de l'oferta acadèmica.....	24
2.4.1.2. La crisi econòmica.....	26
2.4.2. El desprestigi dels estudis humanístics	28
2.4.2.1. El nom dels estudis	32
2.4.3. El gust per la llengua i la literatura	35
2.4.3.1. El màster de secundària	35
2.4.3.2. La literatura a l'ensenyament secundari	38
2.4.4. La filologia <i>catalana</i>	41
3. Anàlisi de l'estudi	46
3.3. Resultats i interpretació de la pregunta 3	47
3.4. Resultats i interpretació de la pregunta 4	56
3.5. Resultats i interpretació de la pregunta 5	64
4. Conclusions	73
5. Bibliografia general	80
6. Bibliografia específica.....	89
7. Annexos	98
7.1. Annex 1. Alumnes de nou ingrés als estudis de filologia catalana	98

7.2. Annex 2. Alumnes de nou ingrés als estudis de filologia catalana per sexe	99
7.3. Annex 3. La satisfacció dels estudiants	100
7.4. Annex 4. El qüestionari	103
7.5. Annex 5. Els resultats dels qüestionaris	105

Agraïments

M'agradaria donar les gràcies a totes les persones que han contribuït a aquest treball amb el seu temps, esforç i bona voluntat. En primer lloc, al meu tutor, el professor Jordi Ginebra, per haver-me orientat i donat suport en totes les etapes del treball amb tanta amabilitat. En segon lloc, al professor Miquel Àngel Pradilla, que, tot i no ser el meu tutor, em va assessorar en l'elaboració del qüestionari i la seva interpretació amb entusiasme. En tercer lloc, a diversos professors i tècnics de les universitats on s'imparteix el grau de filologia catalana, per facilitar-me amablement les dades que els vaig sol·licitar, i també pels seus consells i suggeriments:

- De la Universitat Autònoma de Barcelona, al professor Daniel Casals, i a Marta Ramírez, tècnica de l'Oficina de Gestió de la Informació i de la Documentació.
- De la Universitat de Barcelona, als professors Francesc Bernat i Francesc Xavier Vila.
- De la Universitat de Girona, al professor Francesc Feliu, i a Teresa Oliva, tècnica del Gabinet de Planificació i Avaluació.
- De la Universitat de Lleida, al professor Jordi Malé.
- De la Universitat Oberta de Catalunya, a la professora Ona Domènech, i a Laura Godino, tècnica de gestió del Grau de Llengua i Literatura Catalanes.
- De la Universitat Rovira i Virgili, a Remei Gavalrà, tècnica de l'Oficina de Suport al Deganat.
- De la Universitat de les Illes Balears, a les professores Elga Cremades i Lenke Kovács, i a Miguel Ángel Moreno, tècnic del Servei d'Estadística i Qualitat Universitària.
- De la Universitat d'Alacant, als professors Josep Lluís Martos i Sandra Montserrat, i a Juan Miguel Gosálbez, tècnic de la Unitat Tècnica de Qualitat.
- De la Universitat de València, als professors Jesús Jiménez i Joan Rafael Ramos.

En quart lloc, de l'Institut Priorat i l'Institut Tarragona, a les professores de català Dolors Balcells i Empar de Bofarull, per ser els nostres contactes amb els instituts, i també als professors que van passar els qüestionaris als estudiants, per reservar una part de les seves classes presencials a aquest estudi.

I en cinquè i últim lloc, m'agradaria donar les gràcies a la meua família pel suport que m'han donat en aquest curs tan complicat. Sense vosaltres, no hauria pogut realitzar aquest treball. Moltes gràcies a tots.

1. Introducció

1.1. Justificació i objectius

Quan el professor Jordi Ginebra em va proposar fer el treball de final de grau sobre la demanda dels estudis de filologia catalana, no vaig dubtar gens.

D'una banda, pel seu interès acadèmic i pràctic. Els estudis de llengua i literatura catalanes de les universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià han experimentat una davallada en l'entrada de nous alumnes en les últimes dècades. Si bé és cert que els estudiants de nou ingrés han disminuït considerablement des dels anys noranta, en els últims cursos s'ha produït un període crític en la davallada. Per aquest motiu, el nombre d'alumnes que accedeix als estudis universitaris de filologia catalana és un assumpte que en els últims anys ha preocupat en gran mesura a professors, estudiants i professionals de la llengua i la literatura catalanes. La falta de filòlegs catalans podria comprometre tots els nivells de l'ensenyament, la recerca, la conservació i la difusió de la llengua i la literatura catalanes, i també totes les professions que hi estan relacionades. En aquesta situació, que ha estat qualificada com una "emergència nacional" (Maceda, 2019), conèixer l'actitud dels estudiants de batxillerat envers l'estudi de la llengua i la literatura catalanes ens pot ajudar a entendre per què ha disminuït la demanda. Amb un estudi sociolingüístic podrem conèixer l'actitud dels estudiants en relació amb les seves llengües.

D'una altra banda, he viscut aquesta davallada en primera persona, i necessitava entendre-la. Quan feia 2n de batxillerat, cursar un grau universitari de filologia catalana em semblava un somni fet realitat. Ara bé, el meu entorn social més immediat no era del tot favorable a la meua tria. Abans d'escollir definitivament els estudis, alguns companys d'institut em deien que seria "una morta de gana", que no trobaria feina, que mai podria treballar a l'estranger i em feien molts d'altres comentaris on em donaven a entendre que el que jo volia estudiar no tenia cap mena d'importància per tractar-se d'un grau de lletres.

Quan vaig començar el Grau de Llengua i Literatura Catalanes a la Universitat Rovira i Virgili, la matrícula oficial d'alumnes de nou ingrés era de 6 estudiants, tot i que a la pràctica érem 5 els que acudíem a les classes. Aquell mateix curs, al Grau de Llengua i Literatura Hispàniques els estudiants passaven de la vintena i al Grau d'Anglès passaven de la cinquantena. Sovint, em preguntava el perquè, d'aquesta diferència, i si estava relacionada amb els comentaris que els meus companys d'institut m'havien fet. Si tenim en compte les

opinions i experiències que estudiants i professors de filologia catalana han compartit en diversos articles (Maceda, 2018, 2019), podem veure que aquest tipus de comentaris han marcat el pas per la universitat de molts estudiants interessats en la filologia catalana.

El treball té dos objectius principals. D'una banda, s'analitzarà la demanda dels estudis de filologia catalana de les universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià. Es realitzarà una recerca sobre quins han estat els estudiants de nou ingrés en aquestes universitats en dos períodes concrets: en el començament de la davallada dels estudiants al final dels anys noranta i en la crisi en l'entrada d'alumnes al grau. També analitzarem les possibles causes que han provocat la davallada dels estudiants. D'una altra banda, es durà a terme un estudi sociolingüístic sobre l'actitud dels estudiants de batxillerat envers l'estudi de la llengua i la literatura catalanes, on es tindran en compte les seves llengües inicials i llengües d'identificació.

Podem trobar una quantitat considerable d'articles i informes sobre la demanda dels estudis (els quals hem utilitzat com a font en aquest treball). Ara bé, pel que fa a les dades dels estudiants de nou ingrés, no hi ha cap treball que analitzi el mateix volum de dades que ens proposem examinar i, pel que fa a les possibles causes de la davallada dels estudiants, no hi ha cap estudi que reuneixi les principals aportacions que s'han realitzat sobre aquest tema. Tampoc no hi ha cap estudi sociolingüístic sobre la percepció social de l'estudi de la llengua i la literatura catalanes. En aquest sentit, el treball té un caràcter exploratori, ja que no pretenem fer grans generalitzacions, sinó un esbós de la salut dels estudis per tal d'entendre millor la seva situació i obrir la porta a futurs treballs.

1.2. Metodologia

Per a l'elaboració del treball, en primer lloc vam dur a terme la recerca de dades. Durant els primers mesos del curs ens vam informar sobre la situació dels estudis a partir de diversos articles, llibres i conferències, i també a través d'informes i memòries dels graus. Ens agradaria destacar la importància que han tingut per a aquest treball les tres edicions del Simposi sobre l'Ensenyament de la Llengua i la Literatura Catalanes a la Secundària i a la Universitat, i el número 113 de la revista *Llengua Nacional*, monogràfic titulat *La filologia catalana, en perill d'extinció?*, que ens han permès obtenir una visió diacrònica i alhora recent sobre la qüestió. Per tal de conèixer la demanda, ens vam posar en contacte amb les universitats que ofereixen

els estudis, on professors dels graus i tècnics de diversos departaments van facilitar-nos amablement les dades que els vam sol·licitar.

En segon lloc, vam dur a terme l'estudi sociolingüístic. La intenció inicial era comparar l'opinió d'estudiants de dos instituts diferents, un d'una zona rural i un altre d'una zona urbana. Així, es va triar l'Institut Priorat de Falset (situat al Priorat), com a representant de la zona rural, i l'Institut Tarragona de la ciutat de Tarragona (situat al Tarragonès), com a representant de la zona urbana. Amb aquesta tria, teníem la intenció d'unir l'estudi sociolingüístic amb dos instituts situats en l'àmbit d'influència de la URV, ja que així el treball ens podria ajudar a conèixer l'opinió dels estudiants d'aquesta àrea. Per la tria dels instituts també es van tindre en compte les possibles restriccions de mobilitat que es poguessin aplicar durant el curs per la situació sanitària: l'Institut Priorat està situat a la comarca en què visc i l'Institut Tarragona a la ciutat on hi ha la Facultat de Lletres de la URV.

Vam decidir enfocar l'estudi cap als estudiants de 2n de batxillerat que cursen les modalitats d'humanitats i ciències socials. Aquest nivell educatiu ens va semblar l'ídoni per dur a terme l'estudi: en trobar-se a l'últim curs de l'ensenyament secundari, els estudiants de 2n de batxillerat estan a punt de triar un estudi universitari i, per tant, ja han pres decisions sobre el seu futur acadèmic. Vam decidir tindre en compte estudiants d'humanitats i ciències socials perquè són els que acostumen a escollir estudis de l'àmbit de les lletres i, en concret, el grau de filologia catalana.

L'instrument triat per conèixer l'opinió dels estudiants va ser un qüestionari anònim,¹ que va ser elaborat expressament per a aquest treball (vegeu annex 4). A causa de la situació sanitària, no vam passar els qüestionaris personalment: no només va ser una decisió pròpia, sinó que també se'ns va recomanar des de la universitat i des dels instituts.

Així, al mes de març ens vam posar en contacte amb una professora de català de cada institut, amb qui vam pactar que els qüestionaris serien contestats durant les hores lectives dels estudiants (en concret, durant la classe de professors que no fossin de l'àrea de llengua i literatura, per tal que el context no influís en els resultats).

L'objectiu era que tots els estudiants de les modalitats d'humanitats i ciències socials dels dos instituts contestessin el qüestionari (59 estudiants: 15 de l'Institut Priorat i 44 de l'Institut Tarragona) i, posteriorment, se seleccionarien per a l'anàlisi sociolingüística els estudiants de

¹ No ens vam plantejar realitzar entrevistes als estudiants per la situació sanitària actual.

tres grups lingüístics de llengua inicial: els catalanoparlants, els castellanoparlants i el grup bilingüe de català i castellà com a primeres llengües. Finalment, el qüestionari va ser contestat per gairebé tots els estudiants, ja que dos, un de cada institut, no van acudir a classe el dia que es va passar. Així, vam obtenir les respostes de 57 estudiants (14 de l'Institut Priorat i 43 de l'Institut Tarragona), dels quals 49 formaven part dels grups lingüístics seleccionats (12 de l'Institut Priorat i 37 de l'Institut Tarragona). Ara bé, alguns grups lingüístics tenien una representativitat molt diferent i era difícil comparar-los,² de manera que, tot i que la intenció inicial del treball era analitzar els resultats segons l'institut del qual procedien els estudiants, vam optar per realitzar una anàlisi en conjunt dels qüestionaris.

1.2.1. L'elaboració del qüestionari

Com hem dit, el qüestionari utilitzat va ser elaborat expressament per a aquest treball (vegeu annex 4). Volem destacar que el professor Miquel Àngel Pradilla ens va assessorar en les qüestions lingüístiques i en la formulació de les preguntes. Un cop dissenyat, tant el professor Jordi Ginebra com el professor Miquel Àngel Pradilla van aprovar el qüestionari. A continuació, comentarem les qüestions que vam tindre en compte per a elaborar-lo i en descriurem les preguntes.

1.2.1.1. La base teòrica

La davallada dels estudiants de filologia catalana no la podem entendre aïllada de l'opinió social existent del grau ni tampoc de la tria dels estudis universitaris. Per aquest motiu, vam decidir que les preguntes del qüestionari incloguessin dos elements: d'una banda, els prejudicis que, segons les fonts consultades, formen part de l'opinió social existent del grau, i d'una altra, els tipus de motivacions que tenen els estudiants per triar els seus estudis universitaris.

Així, vam decidir incloure en el qüestionari els prejudicis que existeixen sobre els estudis de filologia catalana relacionats amb la seva utilitat i amb les oportunitats que ofereix el món laboral per als seus graduats (aquestes qüestions seran tractades a l'apartat 2.4).

Pel que fa a les motivacions, existeix una gran quantitat d'estudis enfocats a definir i delimitar quines motivacions tenen els estudiants per triar uns estudis concrets. Per exemple,

² A l'Institut Priorat, hi havia 10 estudiants del grup catalanoparlant de llengua inicial i 2 del grup bilingüe inicial de català i castellà, mentre que a l'Institut Tarragona hi havia 9 estudiants del grup catalanoparlant de llengua inicial, 25 del grup bilingüe inicial de català i castellà i 3 estudiants castellanoparlants de llengua inicial.

les dues edicions de l'estudi *Via Universitària* (Ariño *et al.*, 2019; Sintès, 2016), que analitzen el perfil dels estudiants de diverses universitats que formen part de la Xarxa Vives d'Universitats. A causa de la falta d'un model únic, vam decidir utilitzar les dues vessants clàssiques en els estudis de les motivacions: l'expressiva i la instrumental. La motivació expressiva es correspon amb la dimensió més personal de l'individu: engloba les aptituds i les capacitats, així com també el gust o l'interès per l'estudi concret. La motivació instrumental comprèn qüestions que resulten gratificants per a la persona de forma extrínseca, com la seguretat laboral, les múltiples oportunitats de feina, les bones perspectives econòmiques o el prestigi. Cada estudiant comptaria amb una combinació pròpia d'aquestes motivacions que el guiaria en la decisió (Ariño *et al.*, 2019; Masjuan, 2005; Sintès, 2016).

1.2.1.2. Les preguntes

El qüestionari ha estat elaborat d'una manera dissimulada, és a dir, amb la intenció que els estudiants que el contestin no puguin saber quins són els objectius del nostre treball. Així, les preguntes han estat formulades en el marc dels interessos acadèmics dels estudiants i la seva opinió sobre la universitat. Després d'un petit text introductori, s'enuncien 6 preguntes. La pregunta 1 ens serveix per conèixer les modalitats de batxillerat que cursen els estudiants enquestats. Les preguntes 2 i 6 ens donen informació sobre les llengües dels estudiants: la pregunta 2 demana la llengua inicial i la pregunta 6, la llengua d'identificació. Les preguntes 3, 4 i 5 són les que se centren en l'opinió dels estudiants envers l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.

Les preguntes 3 i 4 demanen als estudiants que puntuïn de l'1 al 10 un conjunt de 10 assignatures que tots els estudiants han cursat a l'ESO o al batxillerat.³ Cinc de les assignatures són més properes a l'àmbit humanístic i social (Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i literatura, Llengua estrangera, Filosofia i Història) i les altres cinc són més properes a l'àmbit científic i tecnològic (Matemàtiques,⁴ Ciències per al món contemporani, Tecnologia, Biologia i geologia i Física i química).

³ Per a definir aquest conjunt d'assignatures hem tingut en compte els currículums oficials d'ESO i batxillerat (Direcció General de Currículum i Personalització, 2019; Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació, 2021; Servei d'Ordenació Curricular d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, 2008).

⁴ Es podria dir que Matemàtiques és una assignatura "pont", ja que l'assignatura Matemàtiques aplicades a les ciències socials es troba en el currículum de la modalitat de ciències socials de batxillerat (Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació, 2021; Servei d'Ordenació Curricular d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, 2008).

Mentre que la pregunta 3 demana que els estudiants puntuïn les assignatures segons si els seus continguts els agraden (és a dir, té en compte la motivació expressiva), la pregunta 4 demana que els estudiants puntuïn les assignatures segons la utilitat que creuen que tenen per al seu futur acadèmic i professional (és a dir, té en compte la motivació instrumental). Creiem que la comparació dels resultats d'aquestes dues preguntes pot aportar dades interessants. En la pregunta 3, segurament no podrem aïllar l'opinió que tenen els estudiants de les assignatures de l'opinió que tenen dels professors que han tingut; per aquest motiu, hem preguntat expressament pels continguts de les assignatures.

L'objectiu de les dues preguntes és conèixer l'opinió dels estudiants sobre les tres assignatures relacionades amb la llengua i la literatura (Llengua catalana i literatura, Llengua castellana i literatura i Llengua estrangera). Malgrat això, hem optat per incloure un ventall ampli d'assignatures en les dues preguntes per tal de poder preguntar l'opinió dels estudiants de manera dissimulada, i també per poder comparar l'opinió que tenen d'aquestes tres assignatures de llengua i literatura amb la que tenen sobre altres tipus d'assignatures.

En l'assignatura de Llengua estrangera no hem concretat a quina llengua ens referim perquè, si bé la majoria dels estudiants enquestats cursa anglès com a llengua estrangera, una petita part dels estudiants de l'Institut Tarragona cursa llengua alemanya. Així, en el qüestionari s'indica als estudiants que l'assignatura fa referència a la llengua estrangera que han cursat a l'institut. En els resultats que obtindrem no podrem saber sobre quina de les dues llengües opina cada estudiant, tot i que en els dos casos es tracta d'assignatures de llengua sense el component literari i sabem que la majoria respondrà sobre l'anglès.

La pregunta 5 se centra en els prejudicis que poden tindre els estudiants sobre les oportunitats que ofereix el món laboral als graduats d'un estudi filològic segons quina llengua i literatura tracta. Així, demana als estudiants com de fàcil creuen que és trobar feina per als graduats dels estudis universitaris de filologia anglesa, filologia catalana i filologia hispànica. Els estudiants poden triar entre dues opcions negatives (*Gens fàcil* i *No gaire fàcil*) i dues opcions positives (*Bastant fàcil* i *Molt fàcil*) per a cada disciplina. Hem triat el terme *filologia* per als tres estudis per tal d'igualar-los, de manera que l'única diferència que hi ha entre les denominacions és la llengua i literatura en què se centren.

2. Marc teòric

Actualment, el grau universitari de filologia catalana s'ofereix en nou universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià. Una, la Universitat Oberta de Catalunya, l'imparteix de forma virtual, i les altres vuit ho fan de manera presencial: a Catalunya, hi trobem la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida i la Universitat Rovira i Virgili; a les Illes Balears, la Universitat de les Illes Balears, i al País Valencià, la Universitat d'Alacant i la Universitat de València.

En els següents quatre apartats analitzarem la davallada dels estudiants de filologia catalana que han experimentat aquestes universitats. Ens centrarem en dos períodes concrets, en el començament de la davallada dels estudiants al final dels anys noranta i en la crisi en l'entrada d'alumnes al grau. Així, veurem el context en què s'ha produït i les dades concretes dels alumnes de nou ingrés. Ens basarem, sobretot, en els informes de seguiment i la informació pública sobre els graus i les diverses aportacions que professionals de la llengua i la literatura catalanes han fet sobre el tema.

En el primer apartat, descriurem i ubicarem en el temps la disminució dels estudiants. Hi analitzarem amb una atenció especial les dades recollides dels estudiants de nou ingrés entre el curs 2008-09 i el 2020-21. En el segon apartat, exposarem les dades de qualitat dels graus. En el tercer apartat, explicarem de quina manera han reaccionat les universitats a aquesta situació: tractarem els canvis en els plans d'estudi, la promoció dels graus i també el suport que han rebut els estudis per part de les autoritats polítiques i acadèmiques. En el quart apartat exposarem les possibles causes de la davallada dels estudiants.

2.1. Els alumnes de nou ingrés

Des dels anys noranta fins a l'actualitat, el nombre d'estudiants que accedeix als estudis de filologia catalana de les universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià ha disminuït considerablement ("Sonnen alarmes a les facultats de filologia", 2020).

Tal com explica Joan Pujolar (Universitat Oberta de Catalunya, 2009), per a la Universitat Oberta de Catalunya, l'inici d'aquest procés va coincidir amb la creació dels seus estudis de filologia catalana. El primer curs, el 1998-99, van tindre 182 estudiants, mentre que els tres cursos següents la matrícula va baixar a 141 (1999-00), 132 (2000-01) i 104 estudiants (2001-02).

La Universitat de Barcelona i la Universitat de València, situades en ciutats amb una gran quantitat de població i un poder d'atracció considerable, sempre han comptat amb més estudiants de filologia catalana que no pas les altres universitats presencials. Aquesta posició, però, no va evitar que els seus estudiants de filologia catalana també disminuïssin. A la Universitat de Barcelona, entre els cursos 1990-00, 2000-01 i 2001-02, els estudis van passar de 150 estudiants nous a 120 i 87, respectivament (Universitat de Barcelona, s. d.). I a la Universitat de València, al curs 1999-00 hi havia 194 estudiants de nou ingrés, mentre que als dos cursos següents van disminuir fins a 119 (2000-01) i 83 (2001-02) (Universitat de València. Servei d'Anàlisi i Programació, 2021).

A les altres universitats presencials, que es troben en zones considerades més perifèriques, la demanda va arribar a xifres més reduïdes. A Catalunya, a la Universitat Autònoma de Barcelona, el curs 2000-01 els estudis comptaven amb 43 estudiants de nou ingrés, però els dos cursos següents les matriculacions van disminuir a 27 (2001-02) i 24 (2002-03).⁵ A la Universitat de Girona, al curs 1998-99 hi tenien 80 estudiants de nou ingrés, mentre que als dos cursos següents el nombre va passar a ser de 57 (1999-00) i 28 (2000-01) (Universitat de Girona. Facultat de Lletres, 2001). A la Universitat de Lleida, als cursos 1998-99, 1999-00, 2000-01 i 2001-02 van tindre una entrada de 38, 18, 11 i 8 alumnes, respectivament (Universitat de Lleida, 1999, 2000, 2001, 2002). A la Universitat Rovira i Virgili, mentre que al curs 1998-99 hi havia 50 estudiants de nou ingrés, als dos cursos següents van disminuir a 31 (1999-00) i 20 (2000-01).⁶

Si ens fixem en el total d'alumnes de filologia catalana matriculats a la Universitat de les Illes Balears, veiem que s'hi va produir el mateix procés. Mentre que al curs 1998-99 n'hi havia 255, als tres cursos següents el nombre va anar disminuint: 231 al 1999-00, 190 al 2000-01 i 172 al 2001-02 (Universitat de les Illes Balears, 1999, 2000, 2001, 2002).

Al País Valencià, a la Universitat d'Alacant, els estudiants de nou ingrés van anar disminuint de forma continuada entre els cursos 1997-98 i 2002-03: de 70 (1997-98), van passar a 64 (1998-99), 52 (1999-00), 35 (2000-01), 18 (2001-02) i 13 (2002-03).⁷

Si bé el canvi en la demanda entre el final dels anys noranta i el començament del segle XXI va ser considerable, la davallada d'estudiants ha passat per un període de crisi no fa gaires

⁵ Les dades han estat facilitades per Marta Ramírez, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

⁶ Les dades han estat facilitades per Remei Gavaldà, de la Universitat Rovira i Virgili.

⁷ Les dades han estat facilitades per Juan Miguel Gosálbez, de la Universitat d'Alacant.

cursos. A la taula 1 s'hi mostra l'evolució dels últims tretze cursos dels estudiants de nou ingrés: s'hi poden veure els estudiants amb què compten les universitats de forma individual i en conjunt (els gràfics 1 i 2 recullen aquestes dades de manera més visual).

D'acord amb el pla Bolonya, el pas del curs 2008-09 al 2009-10 va suposar per a set de les nou universitats el canvi de la llicenciatura al grau. En algunes d'elles la matrícula de nou ingrés va baixar (UAB: de 29 a 12; UB: de 83 a 74; UdL: de 13 a 10) i en d'altres va pujar (UdG: de 15 a 28; UOC: de 158 a 165; URV: de 15 a 31; UIB: de 28 a 45). Aquests dos cursos el pla de la llicenciatura encara era vigent a la UA i la UV, on la matrícula va augmentar (UA: de 23 a 28; UV: de 79 a 98). Amb el pas al grau el curs 2010-11, els estudiants de la UA van augmentar (55), mentre que els de la UV van disminuir (80).

Si bé el nombre total d'estudiants de nou ingrés creixia entre els cursos 2008-09, 2009-10 i 2010-11 (443, 491 i 596 estudiants), en el curs 2011-12 va començar la tendència contrària. Excepte a la UdL, on els estudiants van doblar-se (de 7 a 14), en totes les altres universitats la matrícula va disminuir (UAB: de 43 a 28; UB: de 88 a 81; UdG: de 43 a 25; UOC: de 188 a 160; URV: de 34 a 31; UIB: de 58 a 47; UA: de 55 a 42; UV: de 80 a 70). El curs 2012-13 els estudiants de nou ingrés van disminuir a totes les universitats (UAB: 17; UB: 58; UdG: 14; UdL: 8; UOC: 114; URV: 22; UA: 31; UV: 69), tot i que en el cas de la UV el canvi va ser tan lleuger que podríem parlar més aviat d'un manteniment. És entre aquest curs i el següent on es pot començar a parlar d'una crisi en l'entrada d'alumnes als estudis de llengua i literatura catalanes. Aquest context es va estendre des del curs 2013-14 fins el 2017-18, i va afectar totes les universitats, tot i que en diferent mesura. La matrícula total de nou ingrés durant aquests cursos va ser de 311 (2013-14), 235 (2014-15), 269 (2015-16), 265 (2016-17) i 269 estudiants (2017-18), de manera que el 2014-15 compta amb la matrícula de nou ingrés més baixa dels últims tretze cursos.

Pel que fa a les dades individuals d'aquest període, destaquen els 12 estudiants de la UAB (2017-18), els 14 de la UdG (2012-13), els 6 i els 10 de la URV (2014-15 i 2016-17, respectivament), els 12 de la UIB (2016-17) i els 9 de la UA (2015-16). La UdL va comptar amb una matrícula molt baixa tots els cursos: 5 (2013-14), 3 (2014-15), 7 (2015-16), 5 (2016-17) i 6 estudiants (2017-18). A la UB, la UOC i la UV el nombre d'estudiants no va arribar a ser tan baix com a les altres universitats, però tot i així les dades sorprenen, sobretot les de la UB, que va reunir 25 estudiants el curs 2014-15. A la UOC el curs amb la matrícula més baixa va ser també el 2014-15, amb 87 estudiants, i a la UV va ser el 2017-18, amb 43 estudiants.

El curs 2018-19 es va iniciar la recuperació de la demanda. Els estudiants de nou ingrés van augmentar a totes les universitats (UAB: de 12 a 20; UB: de 37 a 53; UdG: de 18 a 34; UdL: de 6 a 8; UOC: de 99 a 127; URV: de 13 a 23; UIB: de 14 a 21; UA: de 17 a 33; UV: de 43 a 66). En total, van reunir-ne 385, de manera que es pot afirmar que aquell curs es va aconseguir sortir de la crisi, ja que és un nombre superior al del 2012-13. El curs 2019-20, tot i que en algunes universitats la demanda va disminuir (UdG: 28; UOC: 124; UIB: 19; UV: 63), en d'altres va augmentar (UAB: 26; UB: 59; UdL: 15; UA: 45) i a la URV es va mantenir (23), va comptar amb més estudiants que el curs anterior (402).

El 2020-21 el nombre total d'estudiants també ha seguit creixent i ha arribat a 499. De fet, és gairebé idèntic al de 2011-12 (498); dels últims tretze cursos, només el 2010-11 ha comptat amb més estudiants (596). Els estudiants de nou ingrés han augmentat en la majoria d'universitats respecte el curs anterior (UAB: 42; UB: 73; UOC: 186; URV: 24; UIB: 36; UV: 69), tot i que en tres han disminuït: la UdG (16), la UdL (12) i la UA (41).

Si tenim en compte la matrícula de nou ingrés amb què ha comptat cada universitat, el nombre d'estudiants d'aquest últim curs 2020-21 sembla positiu a totes les universitats menys a la UdG, on és molt semblant al dels cursos de la crisi (tot i que la UdL segueix tenint una matrícula bastant baixa).

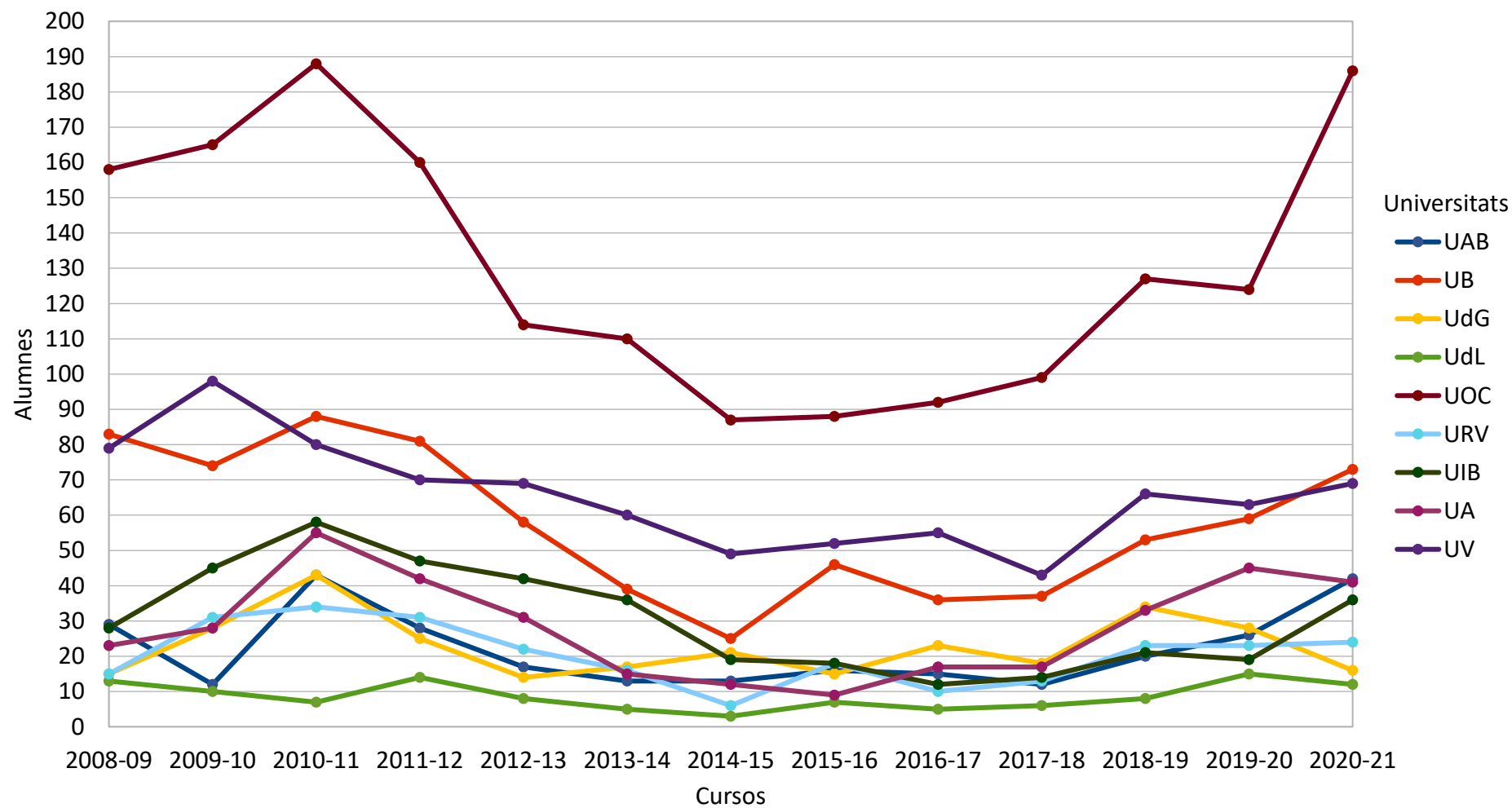
De forma general, la universitat que té més estudiants de nou ingrés tots els cursos és la UOC, tot i que cal remarcar que la quantitat d'alumnes que es gradua cada curs és molt inferior: no sol superar els 15 estudiants (Maceda, 2018). En nombre d'estudiants la segueixen la UV i la UB. En un tercer nivell hi trobem la resta d'universitats presencials, de les quals la UdL és la que compta amb menys estudiants. En quasi tots els cursos la majoria de matriculats són dones (vegeu l'annex 2).

Taula 1. Alumnes de nou ingrés als estudis de filologia catalana

Universitats		08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Catalunya	UAB	29	12	43	28	17	13	13	16	15	12	20	26	42
	UB	83	74	88	81	58	39	25	46	36	37	53	59	73
	UdG	15	28	43	25	14	17	21	15	23	18	34	28	16
	UdL	13	10	7	14	8	5	3	7	5	6	8	15	12
	UOC	158	165	188	160	114	110	87	88	92	99	127	124	186
	URV	15	31	34	31	22	16	6	18	10	13	23	23	24
Illes Balears	UIB	28	45	58	47	42	36	19	18	12	14	21	19	36
País Valencià	UA	23	28	55	42	31	15	12	9	17	17	33	45	41
	UV	79	98	80	70	69	60	49	52	55	43	66	63	69
Total		443	491	596	498	375	311	235	269	265	259	385	402	499

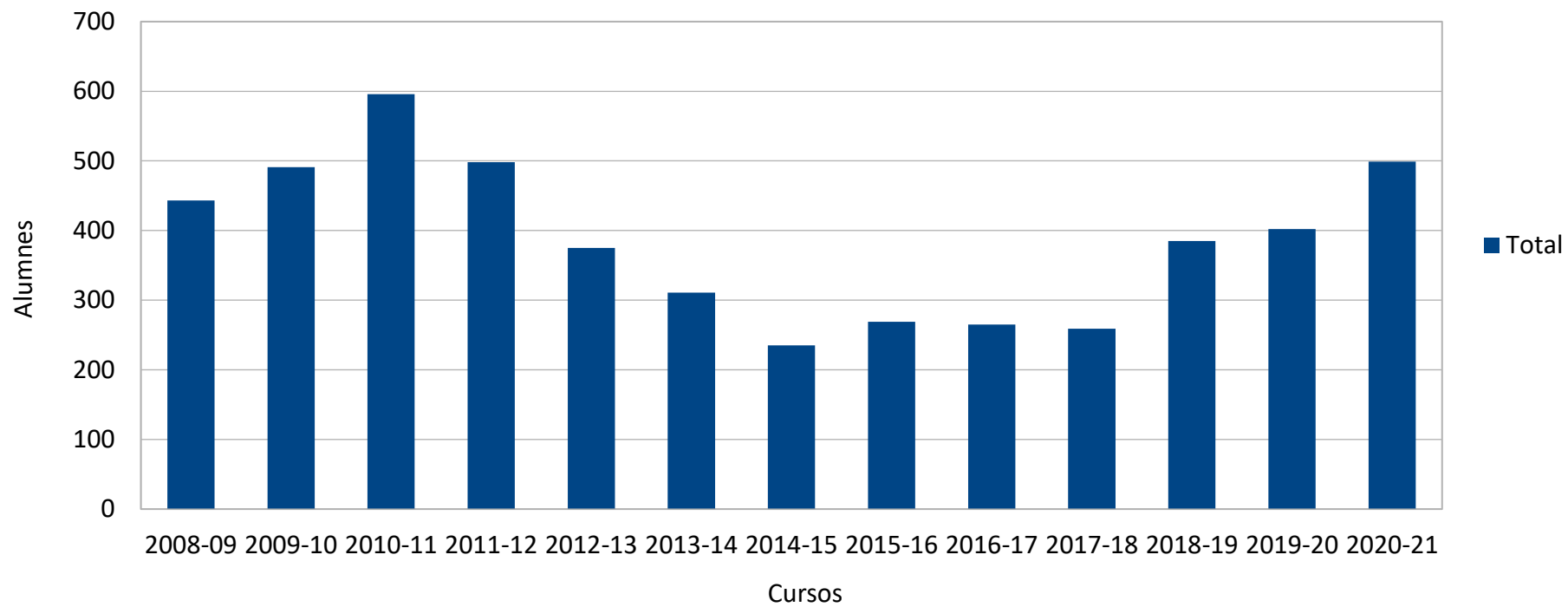
Font: elaboració pròpia. Les dades de la UAB del curs 2008-09 s'han extret de Secretaria General de la Universitat Autònoma de Barcelona (s. d.), les del curs 2009-10 al 2019-20, d'Universitat Autònoma de Barcelona (2020c), i les del curs 2020-21, d'Universitat Autònoma de Barcelona (2020b). Les dades de la UB s'han extret del seu portal d'estadístiques (Universitat de Barcelona, s. d.). Les dades de la UdG han estat facilitades per Teresa Oliva. Les dades de la UdL dels cursos 2008-09 i 2020-21 han estat facilitades per Jordi Malé, i les del curs 2009-10 al 2019-20 han estat extretes de la pàgina web de seguiment dels estudis (Universitat de Lleida, 2020). Les dades de la UOC han estat facilitades per Laura Godino i Ona Domènech; les de la URV, per Jordi Ginebra i Remei Gavaldà; les de la UIB, per Miguel Ángel Moreno; les de la UA, per Josep Lluís Martos; i les de la UV, per Jesús Jiménez.

Gràfic 1. Alumnes de nou ingrès per universitats

Font: elaboració pròpia a partir de la taula 1.

Gràfic 2. Alumnes de nou ingrès totals

Font: elaboració pròpia a partir de la taula 1.

2.2. Les dades de qualitat

Per tal de fer un bon seguiment del sistema universitari, tots els estudis són avaluats de forma contínua i periòdica per les mateixes universitats on s'imparteixen i per agències avaluadores externes des del moment que se'n proposa la creació. A Catalunya, l'agència avaluadora externa és l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU Catalunya), mentre que a les Illes Balears és l'Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears (AQUIB), i al País Valencià és l'Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva (AVAP). En aquests informes s'hi analitza la planificació i el desenvolupament de l'ensenyament, la informació pública, l'orientació als estudiants, les infraestructures amb què compta, i també les dades de satisfacció i d'inserció laboral dels estudiants.

Després de revisar les memòries i els informes de seguiment de les nou titulacions de grau de filologia catalana que les universitats posen a disposició del públic als seus llocs web,⁸ podem afirmar que els graus de filologia catalana reuneixen característiques més que suficients per ser considerats de qualitat. Tant en els informes interns com en els externs, els termes més utilitzats per descriure'ls són *positiu*, *molt positiu*, *adequat*, *molt adequat*, *favorable* i *satisfactori*. Tot i que en alguns cursos s'hi detecten mancances, són molts poques, i cada curs els departaments corresponents proposen actuacions de millora per pal·liar-les. Hem de destacar que, precisament, la falta d'estudiants és assenyalada com una mancança en bona part dels informes consultats. En dos d'ells, un de la UIB (Comissió de Garantia de Qualitat del Grau de Llengua i Literatura Catalanes, 2016b: 42) i l'altre de la UV (Palazón, 2017: 2), s'hi explicita, a més a més, que no hi ha relació entre la qualitat del grau i la davallada de la demanda:

En definitiva, la valoración de los resultados obtenidos hasta el momento en el GLLC [Grau de Llengua i Literatura Catalanes] es positiva. Si bien el descenso en el número de estudiantes durante los últimos años es preocupante, responde a causas que no tienen que ver directamente con la calidad de los estudios.

El hecho de que no se cubran las plazas ofertadas no es una consecuencia de la estructura o desarrollo de este grado.

⁸ Les memòries i els informes de seguiment consultats s'han inclòs a la Bibliografia específica.

Les dades de satisfacció dels estudiants amb els graus també són positives. Hem consultat les dades del curs 2012-13 al 2018-19, i hem comprovat que no es va produir cap canvi remarcable en la satisfacció dels estudiants durant els cursos de la crisi en l'entrada d'alumnes⁹ (vegeu annex 3). Ens agradaria destacar un informe elaborat per l'AQU Catalunya l'any 2018 sobre la satisfacció dels graduats universitaris de Catalunya. En conjunt, el grau de filologia catalana (juntament amb els de la castellana) tenen una puntuació de 7,2 de 10 en la satisfacció global dels estudiants. Es troben en la posició número 12 del total de 45 subàmbits analitzats, on la nota més alta és un 8 d'Infermeria i la més baixa és un 5 de Belles Arts. El percentatge d'alumnes que tornaria a repetir la titulació és del 79,1%, fet que la situa en la posició número 10 del total de 45 subàmbits analitzats, on el percentatge més alt el té Medicina i Odontologia amb un 92,2% i el més baix el té Enginyeria i Construcció amb un 43,3%. Els graus de filologia catalana es troben, doncs, entre els estudis universitaris que reben una puntuació més alta per part dels seus estudiants.

Pel que fa a la inserció laboral dels titulats, la quantitat d'alumnes de nou ingrés no va en consonància amb la realitat del mercat laboral. Els graduats en filologia catalana tenen molt bones perspectives de feina, tant per la gran quantitat de posicions professionals que poden ocupar com per la gran demanda de professionals en llengua i literatura catalanes que hi ha en alguns sectors (Feliu, 2016, 2020; Ginebra, 2020; Maceda, 2018, 2019; Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b; Universitat de Lleida. Facultat de Lletres, 2018).

Si ens fixem en dades concretes, per exemple, en les de la Universitat de Barcelona, en els anys 2014, 2017 i 2020, la taxa d'ocupació dels titulats en Filologia Catalana és del 79,1%, del 90,2% i del 86,2%, respectivament (Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya, 2020).

Actualment, no hi ha prou titulats en filologia catalana per cobrir la demanda del mercat laboral. Tot i la revifada dels estudis dels últims cursos, el nombre d'estudiants en formació segueix sent inferior al que es necessitarà en els pròxims anys. Preocupa, sobretot, la situació de l'ensenyament secundari: ja fa uns anys que hi ha una gran necessitat de professionals en l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes, ja que s'han començat a jubilar els

⁹ Pel que fa a la UOC, hem pogut recollir les dades de satisfacció dels estudiants a partir del curs 2014-15. Tot i que no disposem de les dades dels cursos anteriors, el nivell de satisfacció dels estudiants és molt elevat (arriba a un percentatge de satisfacció de més del 80% tots els semestres), de manera que res indica que s'hagi produït cap canvi en la satisfacció dels estudiants durant els cursos de la crisi d'alumnes de nou ingrés (vegeu l'annex 3).

professors que es van incorporar a la docència durant els anys vuitanta (Dols, 2020; Feliu, 2020; Ginebra, 2020; Maceda, 2018, 2019; Universitat de Girona. Facultat de Lletres, 2012b).

Així doncs, el període de crisi en l'entrada d'alumnes de nou ingrés entre el curs 2013-14 i el 2017-18 s'ha produït en un context on tant la satisfacció dels estudiants com les oportunitats laborals dels estudis són positives.

2.3. Una opinió pública positiva

Per tal de fer front a la creixent necessitat de nous titulats i a la baixa demanda dels estudis, s'ha intentat crear una opinió pública positiva envers l'estudi de la llengua i la literatura catalanes. En aquest apartat posarem en relleu tres aspectes que estan relacionats amb aquest objectiu. En primer lloc, tractarem els canvis en els plans d'estudi pels que s'ha optat en alguns graus amb la intenció de millorar la formació dels estudiants i, al mateix temps, fer més atractius els programes docents. En segon lloc, descriurem la promoció que es realitza dels estudis amb la intenció de crear ponts entre l'ensenyament secundari i la universitat i difondre la realitat laboral dels graduats. I en tercer lloc, exposarem el poc suport que han rebut els graus de les autoritats polítiques i acadèmiques.

Pel que fa als plans d'estudi, en algunes universitats s'ha optat per fer-hi petites modificacions, com per exemple, a la Universitat de Girona, on es van començar a impartir seminaris optatius sobre tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), i es va introduir l'anglès com a llengua vehicular en dues assignatures (Facultat de Lletres. Universitat de Girona, 2014, 2015). Ara bé, en d'altres universitats s'ha dut a terme un canvi més profund: els graus de la Universitat de Lleida i la Universitat Autònoma de Barcelona van remodelar els seus programes formatius.

El nou grau de la Universitat de Lleida es va començar a implantar el curs 2016-17, i responia a dos objectius. D'una banda, impartir continguts més específics de la titulació sense deixar de banda la base humanística i filològica i, d'una altra, desenvolupar més el perfil professional dels estudiants (Facultat de Lletres. Universitat de Lleida, 2017a). El grau de la Universitat Autònoma de Barcelona s'ha començat a impartir aquest curs 2020-21. S'ha dissenyat amb la intenció d'integrar de forma més clara en el context europeu els continguts que s'imparteixen i, com el grau de Lleida, d'incidir més en la preparació dels estudiants per al món professional (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres,

2019b). En els dos casos, el canvi de contingut ha anat acompanyat d'un canvi de nom (aprofundirem en aquesta qüestió en l'apartat 2.4.2.1).

Pel que fa a la promoció dels estudis, de forma general, totes les universitats duen a terme diverses activitats per tal de despertar l'interès pels seus estudis, com per exemple l'organització de jornades de portes obertes i xarrades, o la participació en fires d'ensenyament. De les activitats de promoció que es duen a terme en instituts, ens agradaria destacar, pel seu format, els tallers i les xarrades de llengua i literatura, les olimpíades i una activitat de promoció de la lectura de la Universitat de València.

Algunes universitats realitzen jornades de la llengua i literatura catalanes, amb xarrades i tallers dirigits a estudiants de secundària, com la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Rovira i Virgili o la Universitat de les Illes Balears. Els cicles agafen noms com *Tocats de literatura* (UAB), *LitCat a l'atac!* (UB) i *La Volta al Món a Lloms d'un Punt Volat* (UIB) (Universitat Autònoma de Barcelona, 2021d; Universitat de Barcelona. Institut de Desenvolupament Professional, 2018, 2019, 2020; Universitat de Girona, 2021b; Universitat de les Illes Balears, 2021a; Universitat de Lleida. Institut de Ciències de l'Educació, 2021; Universitat Rovira i Virgili. Institut de Ciències de l'Educació, s. d.).

La Universitat de València i la Universitat d'Alacant organitzen conjuntament olimpíades de llengua i literatura catalanes per a estudiants de batxillerat des del curs 2011-12 (la Universitat Jaume I s'hi va afegir el curs 2013-14¹⁰), tot i que en certa manera són una continuació de l'Olimpíada d'Història de la Literatura, creada el 1998 des de l'IES El Clot de València (Universitat d'Alacant, 2021b; Universitat Jaume I, 2021; Universitat de València, 2021b). Les olimpíades estan formades per dues fases: una de local, que es duu a terme a cada universitat, i una de final, que aplega els guanyadors de la fase anterior de les tres universitats i es realitza a la Universitat de València. A l'informe de seguiment de la titulació de la Universitat d'Alacant del curs 2013-14 (Palomar, 2015), s'hi destaca l'èxit que tenen les olimpíades i el fet que alguns dels guanyadors acaben sent estudiants del grau.

Pel seu compte, la Universitat de les Illes Balears també organitza olimpíades de llengua i literatura catalanes per a estudiants de batxillerat des del curs 2016-17 (Universitat de les Illes Balears, 2021c).

¹⁰ La Universitat Jaume I no té un grau específic en llengua i literatura catalanes, però sí una secció de Filologia Catalana al Departament de Filologia i Cultura Europees (Universitat Jaume I, 2016).

La Universitat de València també duu a terme una activitat de foment de la lectura des de 2002: el Diàleg entre l'escriptor i els lectors i lectores joves, adreçada a alumnes de batxillerat. Cada edició gira al voltant d'una obra concreta que els estudiants treballen a l'aula, i inclou un concurs de microrelats i una trobada amb l'escriptor de l'obra (Universitat de València. Departament de Filologia Catalana, 2021).

La Universitat Oberta de Catalunya no duu a terme activitats de promoció específicament per a estudiants de secundària i batxillerat, ja que per les característiques del seu model d'ensenyament el públic al que s'adreça és més divers. Així, des del seu Grau de Llengua i Literatura Catalanes s'organitzen taules rodones, xarrades, rutes literàries i conferències, entre d'altres activitats, obertes a un públic més general. Algunes de les activitats es realitzen en línia.¹¹

Així doncs, des dels graus s'organitza una promoció intensa de l'estudi de la llengua i la literatura catalanes. Algunes fonts apunten que la demanda dels graus va sortir de la crisi gràcies a aquesta promoció i a la difusió de la falta de professors en l'ensenyament secundari (Comissió de Garantia de Qualitat del Grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Universitat de les Illes Balears, 2018b; Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019a).

En aquest context, cal destacar la tasca de reflexió i difusió duta a terme per la Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana. L'entitat va ser creada l'any 2007, i l'any 2011 va passar a formar part de la Xarxa Vives d'Universitats com a grup de treball. Va sorgir per iniciativa d'alguns professors universitaris amb la intenció de defensar i prestigiar l'estudi de la llengua i la literatura catalanes a nivell universitari i tractar els problemes que afecten el seu ensenyament actualment. Així, agrupa diversos departaments de les universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià vinculades amb l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes: la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de Vic, la Universitat de les Illes Balears, la Universitat d'Alacant i la Universitat de València (Ginebra, 2015; Xarxa Vives d'Universitats, 2020).

¹¹ Agraïxo la informació a la professora Ona Domènech, de la Universitat Oberta de Catalunya.

Tot i que cada universitat intenta captar alumnes per als seus estudis, el problema no és simplement que no es cobreixin les places dels graus. La falta de filòlegs catalans podria comprometre tots els nivells de l'ensenyament, la recerca, la conservació i la difusió de la llengua i la literatura catalanes, i també totes les professions que hi estan relacionades. Amb la intenció de poder abordar conjuntament la falta de filòlegs i trobar la via adequada de promoure els estudis, la Coordinadora va voler fer partícips de la situació les autoritats polítiques i acadèmiques.

Es pot afirmar que durant molts anys les autoritats polítiques i acadèmiques no han donat suport a la Coordinadora, tot i que la situació del mercat laboral era previsible (Feliu, 2020; Ginebra, 2020; Gregori, 2020; Jiménez i Ribera, 2020; Universitat de Girona. Facultat de Lletres, 2012b; Universitat de Lleida. Facultat de Lletres, 2017a). De fet, la seva resposta s'ha basat més aviat en l'immobilisme; han deixat el problema pràcticament només en mans dels departaments de filologia catalana i no han volgut informar la societat a través de campanyes públiques de la realitat del mercat laboral:

[...] se'ns demana que, des del col·lectiu de professorat fem propostes innovadores, amb un enfocament fonamental de captació de nova matrícula, és a dir amb un criteri clarament mercantilista, i per contra l'administració no emprèn cap acció perquè l'estudiantat potencial sàpiga que el nostre grau és un dels que tenen més bones perspectives professionals en els propers anys (i no es contribueix, doncs, a trencar la imatge equívoca en sentit contrari) (Universitat de Lleida. Facultat de Lletres, 2017a: 30).

A més a més, han apartat els departaments de filologia catalana de les decisions sobre l'organització del màster de secundària que podrien influir en la situació, i no han compartit amb els seus membres les dades sobre els professionals que ja falten i que es preveuen que faltaran en l'ensenyament secundari (Feliu, 2020).

A Catalunya, davant la falta de docents a secundària, en comptes de promoure els graus de filologia catalana, el Departament d'Ensenyament ha pres decisions que podrien degradar l'ensenyament de la llengua i la literatura: ha permès que ocupin les places professors de primària amb un nivell C2 de català (Maceda, 2018), i ha facilitat l'accés al màster de secundària a graduats d'altres titulacions (Alturo i Soler, 2018) (tractarem aquest tema amb més profunditat a l'apartat 2.4.3.1).

Ara bé, cal destacar que, al País Valencià, la Universitat d'Alacant i la Universitat de València han organitzat campanyes de promoció durant els cursos 2017-18 i 2018-19 amb el suport de la Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació de la Universitat de València, i de la Direcció General de Política Lingüística i Gestió del Multilingüisme de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport. L'estudi de la filologia catalana s'ha promogut amb xarrades, vídeos promocionals i l'activació de xarxes socials, accions que s'han traduït en un gran augment de la demanda (Hernández, 2019; Jiménez i Ribera, 2020; Maceda, 2019).

2.4. Les causes de la davallada dels estudiants

Decidir quins estudis universitaris cursar no és una tria fàcil. Tot i que no és una decisió irrevocable, sí que marca, per a molts estudiants, l'inici de la seva vida universitària i professional. Per aquest motiu, els factors que influeixen en la decisió són molt complexos (socials, econòmics, personals, etc.). La davallada del nombre d'estudiants de filologia catalana no l'hem d'entendre aïllada d'aquesta decisió tan complexa que els estudiants han de fer, ja que ens indica el caràcter multidimensional de la qüestió.

A partir de les dades que aporten diversos estudis i de les opinions de professionals de la llengua i la literatura catalanes, en els següents quatre apartats descriurem algunes de les possibles causes de la davallada d'estudiants de filologia catalana.

En el primer apartat descriurem com han influït en la davallada d'estudiants de filologia catalana tres qüestions que han afectat de forma general el conjunt dels estudis universitaris de l'Estat espanyol: la baixada de la natalitat, l'augment de l'oferta acadèmica universitària i la crisi econòmica iniciada l'any 2008. La descripció que realitza Torrents (2017) del sistema universitari estructurarà l'exposició.

En el segon apartat analitzarem la situació de desprestigi en què es troben els estudis humanístics, i quin efecte pot haver tingut aquest context advers en la demanda del grau de filologia catalana. Donarem una atenció especial al canvi i el manteniment del terme *filologia* en el nom dels graus. Es tindran en compte, sobretot, les aportacions de Castellanos (2002), Nussbaum (2011) i Ordine (2013).

En el tercer apartat explicarem la importància del gust per una disciplina específica en la tria del grau universitari. Exposarem com podria influir en la visió que tenen els joves de la filologia catalana la situació de l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes en dos nivells diferents del sistema educatiu. D'una banda, ens centrarem en l'organització i les

condicions d'accés al màster que habilita per a ser professor de secundària. Per a aquest subapartat tindrem especialment en consideració l'estudi d'Alturo i Soler (2018) i diversos articles del número 113 de la revista *Llengua Nacional* dedicats als estudis universitaris de filologia catalana (Feliu, 2020; Ginebra, 2020; Sendra, 2020). D'una altra banda, tractarem la presència de la literatura a l'ensenyament secundari. En aquest subapartat comptarem amb els estudis d'Aulet i Martí (2012), Carbonell i Isarch (2018) i Martí i Aulet (2015) de les diverses edicions del Simposi sobre l'Ensenyament de la Llengua i la Literatura Catalanes a la Secundària i a la Universitat.

En el quart apartat, descriurem la percepció que existeix sobre els graus de filologia catalana per la llengua i la literatura en què se centren. Així, analitzarem la influència que pot tindre la manera com es valoren les llengües en la tria d'un grau filològic concret. Es recorrerà, sobretot, als treballs de Bastardas (2007), Bastardas, Boix-Fuster i Torrens (2018) i Boix-Fuster (2012, 2020).

En tots els apartats s'han tingut en compte les declaracions que han realitzat sobre el tema professionals de la llengua i la literatura catalanes en els mitjans de comunicació, i també les descripcions dels informes dels graus de filologia catalana.

2.4.1. Els canvis en el sistema universitari

Per a explicar per què la demanda dels estudis de filologia catalana ha disminuït des del final dels anys noranta cal tindre en compte que els canvis demogràfics i econòmics que ha experimentat la societat en les últims dècades, juntament amb la reforma del sistema universitari, han influït en el nombre d'estudiants que accedeix a la universitat. En aquest apartat ens centrarem en els efectes que ha provocat la baixada de la natalitat, l'augment de l'oferta acadèmica universitària i la crisi econòmica iniciada l'any 2008 en l'entrada d'alumnes als estudis universitaris de l'Estat, amb referències concretes sobre la demanda dels estudis de llengua i literatura catalanes.

2.4.1.1. La disminució dels estudiants i l'augment de l'oferta acadèmica

Torrents (2017) explica que, entre els anys vuitanta i noranta, el nombre total d'estudiants que entrava a la universitat creixia pels efectes del *baby boom*, la presència cada vegada més alta de les dones en aquest nivell educatiu i la rendibilitat associada amb els estudis universitaris.

L'augment del nombre d'estudiants que accedia a la universitat va anar acompanyat de la creació de noves universitats i nous campus, que es van repartir per tot el territori. Pel que fa als estudis de llengua i literatura catalanes, la Universitat de Barcelona i la Universitat de València van ser les primeres en oferir-los. Va ser amb l'expansió del sistema universitari entre finals dels anys seixanta i els noranta que les universitats que oferien els estudis van passar de ser dues a ser les nou actuals (Malé, 2003). L'última universitat que es va afegir a aquest grup va ser la Universitat Oberta de Catalunya que, com hem dit a l'apartat 2.1, va començar a oferir els estudis de filologia catalana el curs 1998-99 (Universitat Oberta de Catalunya, 2009).

Tot i que el 1999 es va arribar al màxim històric de matrícules a les universitats de l'Estat, a partir de l'any 2000, l'entrada de la dona al sistema universitari es va estabilitzar, i la baixada de la natalitat entre els anys vuitanta i noranta va provocar que el nombre d'estudiants comencés a disminuir. La natalitat no ha tornat mai als mateixos nivells dels anys del boom (Torrents, 2017).

La influència de la baixada de la natalitat en les matriculacions als graus de filologia catalana és manifestada per Xavier Vila al diari *El Periódico* (Jané, 2018: para. 6); i també la posa en relleu Jordi Ginebra al diari *Ara* (Salvat, 2019: para. 2), quan afirma que a l'època del boom, quan ell cursava els estudis a la Universitat de Barcelona, hi havia cent alumnes matriculats, amb un grup de matí i un altre de tarda.

Tot i que l'expansió del sistema universitari ha significat que els estudiants poden accedir a la universitat més a prop de casa, la disminució prolongada des de 1999 del total d'alumnes que entra al sistema ha comportat que les universitats i els diferents estudis entrin en una competència directa per captar nous alumnes (Torrents, 2017). Com a exemple, tenim el marc de la Universitat Rovira i Virgili. La majoria d'estudiants d'aquesta universitat són del Camp de Tarragona i de les Terres de l'Ebre, regions que constitueixen el seu àmbit d'influència. El seu Grau de Llengua i Literatura Catalanes, que s'ofereix al Campus Catalunya de Tarragona, havia comptat tradicionalment amb un bon nombre d'estudiants de les Terres de l'Ebre, però en els últims anys la seva presència ha disminuït. Aquest fet podria estar relacionat amb l'obertura de diversos estudis al Campus Terres de l'Ebre de Tortosa, que mouria la decisió de quin grau cursar al terreny de les qüestions pràctiques.¹²

¹² Agraïxo la informació al professor Miquel Àngel Pradilla, de la Universitat Rovira i Virgili.

Hem de tindre en compte, també, els canvis que es van produir en el sistema universitari amb el pas a l'Espai Europeu d'Educació Superior (l'EEES). No només va augmentar l'oferta acadèmica, sinó que els camins d'estudi tradicionals es van diversificar. En el camp dels estudis de lletres s'hi van crear titulacions noves com les de Comunicació Audiovisual o els graus combinats de llengües de la Universitat Autònoma de Barcelona. Algunes disciplines com la traducció, la interpretació i el periodisme, a les quals abans s'hi accedia a través de la filologia, van passar a tindre el seu grau independent (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2016, 2019b).

L'aparició d'aquestes titulacions, que ja porten en el seu nom una sortida professional concreta, podria haver causat que la societat percebés els graus filològics com uns estudis amb un plantejament massa extens i poc definit per al mercat laboral:

Sin duda, la aparición de grados para futuros periodistas y traductores, que también reciben enseñanza de lengua catalana pero con una orientación laboral definida, ha sido un factor coadyuvante, puesto que la demanda de estos grados (con una nota de ingreso elevada) a la larga ha creado un efecto paradójico: estudiar a fondo la lengua y la literatura en un grado tradicional (Filología Catalana) parece que capacite menos para el ejercicio de la profesión, pues dicho estudio se percibe, por comparación, como si fuera demasiado amplio, demasiado alejado de la práctica laboral (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b: 8).

Com hem vist, el fet que el nombre d'estudiants dels graus de filologia catalana no hagi tornat a ser el mateix des del final dels anys noranta pot ser explicat, en part, per la disminució de la natalitat i l'augment de l'oferta acadèmica universitària.

2.4.1.2. La crisi econòmica

La crisi econòmica iniciada el 2008 va provocar dos efectes contraris en la matrícula. Durant els primers anys d'aquest nou context (2008-2011), els estudiants universitaris de l'Estat van créixer, perquè el conjunt de la societat buscava millorar la seva formació per accedir a més llocs de treball. Ara bé, el manteniment i la severitat de la crisi econòmica van coincidir amb l'augment de les taxes acadèmiques el 2012 a tot l'Estat espanyol (tot i que, de totes les comunitats, Catalunya va ser on més van pujar), de manera que els estudiants van tornar a disminuir (Torrents, 2017).

D'aquest canvi produït en un espai de temps tan petit n'és un bon exemple el següent fragment de l'informe de seguiment del curs 2014-15 del grau de la Universitat de les Illes Balears:

Desde la CGQ [Comissió de Garantia de Qualitat] se ha considerado que la disminución puede ser debida a condiciones socioeconómicas: si durante los primeros cursos de implantación del grado se detectó el aumento de estudiantes que buscaban una mejora de su formación y de sus expectativas laborales [...], esta tipología de alumnos ha ido desapareciendo en los últimos años. Hemos constatado también la dificultad de algunos estudiantes para pagar el importe de las matrículas (Comissió de Garantia de Qualitat del Grau de Llengua i Literatura Catalanes, 2016a: 41).

La crisi econòmica i l'augment de les taxes acadèmiques han suposat un veritable obstacle per a molts estudiants, tal com demostren els fragments de tres informes dels graus de filologia catalana que reproduïm a continuació. El primer és del grau de la Universitat de les Illes Balears del curs 2012-13; el segon, de la Universitat d'Alacant del mateix curs 2012-13; i el tercer és de la Universitat Oberta de Catalunya de l'any 2015:

Es constata una baixada del nombre d'alumnes de nou ingrés. Des de la CGQ [Comissió de Garantia de Qualitat] es considera que possiblement l'augment dels preus de les matrícules en un context en què les dificultats per fer front a aquestes despeses també ha [sic] augmentat pot haver condicionat aquesta baixada (Comissió de Garantia de Qualitat del Grau de Llengua i Literatura Catalanes, 2014: 15).

El descenso en la tasa de matriculación es generalizada en casi todas las titulaciones y se debe, principalmente, por un lado, a la situación económica del país, i por otro, al aumento de las tasas académicas que están restringiendo [sic] las posibilidades de acceder a una educación superior pública y accesible (Palomar, 2014: 10).

Quant a la matrícula de nou accés, ha experimentat un descens a partir del curs 2011-12, que fonamentalment s'explica per l'escenari general provocat per la greu situació de crisi econòmica que ha afectat la major part de les titulacions universitàries (Comitè d'Avaluació Intern dels Estudis d'Arts i Humanitats, 2015: 29).

La matrícula de nou ingrés del conjunt dels estudis de llengua i literatura catalanes segueix els canvis descrits: augmenta des del curs 2008-09 al 2010-11 (443, 491 i 596 estudiants) i a

partir de llavors disminueix durant alguns cursos (498, 375, 311, etc.) (vegeu la taula 1 de l'apartat 2.1).

2.4.2. El desprestigi dels estudis humanístics

Per entendre la davallada de la demanda del grau no podem deixar de banda el prestigi que té actualment l'estudi filològic.

Castellanos (2002), en la lliçó inaugural de la Universitat Autònoma de Barcelona el curs 2002-2003, advertia que en els últims anys del segle xx la funció social de la filologia i de la resta de disciplines humanístiques havia començat a ser qüestionada:

Em sembla que avui, ara i aquí, un filòleg o, en sentit general, un estudiós de les àrees de les Humanitats, només pot parlar de la seva funció social, de la seva professió, de l'espai per on es mouen els seus interessos, des de la perplexitat. La societat confia en la medicina, sortosament; en els arquitectes, en els enginyers, en els economistes. Tots tenen el seu espai ben guanyat en els estudis superiors. Tothom sap que proporcionen beneficis socials. Però els historiadors, els filòlegs, els filòsofs, de vegades se'ns fa sentir com uns intrusos, a la universitat, a la societat. Aportem algun benefici? Tradicionalment, la nostra principal funció ha estat la de formar ensenyants, però ara l'ensenyament travessa un dels períodes de més desprestigi, i els mestres potser ja no pateixen la fam secular (o no tant), però els seus alumnes ja no s'emmirallen en ells (p. 12).

Actualment, les humanitats han perdut el lloc de prestigi social que en altres temps havien tingut.¹³ L'origen d'aquesta situació, de l'anomenada *crisi de les humanitats*, no s'ha de buscar pas en allò que poden o no poden aportar aquestes disciplines (encara que aquest sigui el tema que surt a la llum quan són criticades), sinó en el mateix context en què ens trobem: la crisi de les humanitats és el producte de l'època en què vivim (Castellanos, 2002; Llovet, 2011; Nussbaum, 2011; Ordine, 2013).

Tal com expliquen Ordine (2013) i Nussbaum (2011), vivim en un temps on els governs mesuren el seu progrés a través del creixement econòmic, on les decisions es prenen per raons

¹³ El *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (2021) descriu les humanitats com el "conjunt d'estudis relacionats amb les lletres i amb les activitats que fan referència als valors humans". Amb un sentit molt similar, Torralba (2000: 258) defineix els estudis humanístics com el "conjunt de disciplines i d'estratègies formals en el món educatiu que tenen com a finalitat el conreu d'allò més pròpiament humà de l'home". És difícil delimitar el conjunt concret de disciplines que formen part d'aquests estudis, però a partir d'aquestes definicions podem establir que es corresponen amb els ensenyaments que usualment s'imparteixen a les facultats de lletres. Així, podem incloure dins dels estudis humanístics les titulacions enfocades a la història, la filosofia, la geografia, la història de l'art, la comunicació i la filologia.

de mercat i on la lògica del benefici ha impregnat institucions (escoles, universitats, centres de recerca, etc.) que s'haurien de regir per altres tipus de valors. En aquest context, les humanitats s'han anat arraconant en l'educació. Han estat titllades d'ancorades en el passat, de poc profitoses i poc innovadores; de poc útils per a la societat del segle XXI. El conjunt de la societat s'ha anat contagiant d'aquesta visió fins a tal punt que l'han confós amb la realitat.

Nussbaum (2011) es refereix al desprestigi de les humanitats com una crisi silenciosa que passa pràcticament inadvertida, però que té conseqüències nefastes per a l'educació. De fet, per a ella, el desprestigi de les humanitats s'insereix en la crisi de l'educació en un sentit ampli. Explica que, per norma general, estudiar ha passat a ser important i útil només si genera beneficis que es puguin traduir en resultats tangibles com els diners. Ordine (2013) alerta que, si se segueix per aquest camí, la qualitat de l'ensenyament i la funció dels professors canviaran profundament ens els pròxims anys.

Llovet (2011) explica que una de les conseqüències de la introducció de la cultura de la utilitat en l'educació ha estat que les titulacions siguin cada vegada més especialitzades. Per a ell, aquest fet ha afectat molt negativament les disciplines humanístiques, ja que ha provocat que perdin la seva força per interrelacionar-se i que, per tant, siguin menys capaces de defensar-se davant d'aquells que les consideren poc profitoses.

Ordine (2013) emmarca el desprestigi de les humanitats en la crisi de tot allò que es considera inútil. Argumenta que, en el marc imperant de l'utilitarisme, els governs tenen com a objectiu que totes les activitats i decisions produeixin guanys immediats, i com que no són capaços d'entendre la utilitat de les humanitats, les volen deixar de banda com si fossin una pèrdua de temps:

[...] la utilitat dels sabers inútils es contraposa radicalment a la utilitat dominant que, en nom d'un exclusiu interès econòmic, mata de forma progressiva la memòria del passat, les disciplines humanístiques, les llengües clàssiques, l'ensenyament, la lliure investigació, la fantasia, l'art, el pensament crític i l'horitzó civil que hauria d'inspirar tota activitat humana. En l'univers de l'utilitarisme, en efecte, un martell val més que una simfonia, un ganivet més que un poema, una clau anglesa més que un quadre: perquè és fàcil fer-se càrrec de l'eficàcia d'un utensili mentre que costa cada vegada més entendre per a què poden servir la música, la literatura, o l'art (p. 11-12).

La crisi econòmica iniciada el 2008 ha agreujat la situació de les humanitats a nivell global. En bona part dels països europeus, tot i que la crisi econòmica ha comportat un menor

finançament en educació en general, les retallades han afectat especialment els estudis de lletres i han influït en la seva capacitat de funcionar amb normalitat. Com que la idea que les humanitats no són essencials per al desenvolupament econòmic ja està instal·lada en l'imaginari col·lectiu, s'han limitat moltíssim els recursos que s'hi destinen i, fins i tot, en alguns casos s'han arribat a eliminar els seus programes amb l'excusa de la crisi. Així, s'han eliminat assignatures relacionades amb les humanitats a nivell primari, secundari i superior, i fins i tot carreres universitàries senceres (Nussbaum, 2011; Ordine, 2013).

El Pla Bolonya és un reflex d'aquesta situació. Va ser concebut l'any 1999 amb la idea de crear un espai comú europeu on les titulacions que oferissin les universitats de tots els països membres fossin equiparables. D'aquesta manera, es buscava unir amb més força la universitat i el mercat laboral, sobretot a partir de la definició de titulacions enfocades a l'assoliment d'unes competències concretes. Tot i que a partir del 2009 ja va començar a ser una realitat, la seva aplicació va comptar amb detractors des del primer moment. Entre d'altres qüestions, va ser criticada per fer prevaldre les qüestions econòmiques i de mercat per sobre dels valors educatius (Llovet, 2011).

En el tercer Simposi sobre l'Ensenyament de la Llengua i la Literatura Catalanes a la Secundària i a la Universitat celebrat el 2017, Arboix (2018) manifesta que el procés de Bolonya ha contribuït a desprestigiar les humanitats, ja que en obrir una discussió errònia sobre la rendibilitat dels estudis, ha alimentat la creença que els de caire humanístic no condueixen cap al mercat laboral.

En un primer moment, els responsables d'adaptar les titulacions d'humanitats del sistema universitari espanyol a l'EEES van proposar que es deixés d'impartir la titulació d'Humanitats perquè era "massa generalista" i "poc adaptada al mercat laboral" (Ferrer, 2005: 3). A més a més, també tenien la intenció de fer desaparèixer els estudis de filologia catalana i incloure'ls juntament amb altres filologies en uns estudis de "Llengües i Literatures Europees Modernes" (això sí, volien que filologia hispànica continués com a tal).

Sembla clar, doncs, que en l'imaginari col·lectiu s'hi ha anat establint una imatge dicotòmica entre les ciències i la tecnologia, d'una banda, i les humanitats, d'una altra. Les primeres, profitoses i útils, serien capaces de satisfer les expectatives dels governs moderns i conduirien a l'exercici de professions reconegudes socialment; les segones, inútils i supèrflues, serien només un llast, un luxe, i no aportarien cap canvi substancial al desenvolupament professional de l'individu. Avui en dia, és més probable que un pare senti orgull perquè el seu

fill estudiï una enginyeria que no pas perquè es decanti per la literatura (Nussbaum, 2011; Ordine, 2012).

En efecte, aquest context ha tingut un impacte en la demanda dels estudis humanístics.¹⁴ L'informe *The future of language degrees* (Kelly et al., 2012) de l'European Language Council posa de relleu que les humanitats, i els estudis de llengües en concret, són probablement les disciplines universitàries que més afectades es troben per la cultura de la utilitat. La comunitat universitària percep com a útils els cursos per dominar una llengua com a instrument de comunicació, però la seva especialització com a carrera universitària, amb continguts, també, de literatura i cultura, no atrau tant.

En diversos informes sobre els graus de filologia catalana s'hi explica que el desprestigi dels estudis humanístics és una de les causes de la disminució dels estudiants de filologia catalana (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b; Universitat de Girona. Facultat de Lletres, 2012a, 2012b, 2014; Universitat de Lleida. Facultat de Lletres, 2017b, 2018). També ho afirmen Casals i Foguet (2015), que opinen que el desprestigi dels estudis humanístics ja està present en l'ensenyament que reben els joves a l'institut:

La davallada flagrant de matrícules en aquesta titulació, en les diverses universitats catalanes, és deguda també, en bona part, als estralls pedagògics provocats des de la implantació de l'educació secundària obligatòria (ESO), que ha conduït a la minorització de les carreres de lletres i humanitats (p. 8).

És molt interessant un detall que s'inclou en un informe de l'AVAP sobre el Grau en Filologia Catalana de la Universitat de València (Palazón, 2017). S'hi assenyala que la disminució de la demanda és causada per una pressió externa al grau (una referència clara al prestigi de la filologia), i que no només afecta els estudis de català, sinó tots els graus filològics:

El hecho de que no se cubran las plazas ofertadas no es una consecuencia de la estructura o desarrollo de este grado sino que se debe a una situación más generalizada de los estudios de filología en la sociedad moderna que no solo afecta a los estudios de filología catalana (p. 2).

¹⁴ És necessari remarcar que el desprestigi no ha influït en la demanda de tots els ensenyaments humanístics de la mateixa manera. Algunes titulacions de creació més recent, com Comunicació Audiovisual, gaudeixen d'una gran popularitat, que ha estat atribuïda a la imatge de modernitat que transmeten. Paradoxalment, aquests graus tenen un índex de desocupació més alt que filologia catalana (Gregori, 2020; Maceda, 2018).

Segons la creença social imperant, els graus filològics tenen poques sortides laborals (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b). A partir de les dades exposades sobre la inserció laboral a l'apartat 2.2, podem afirmar que es tracta d'un prejudici. És per aquest motiu que en l'informe de seguiment de graus i màsters de lletres de la Universitat de Lleida de l'any 2018 s'hi assegura que la visió negativa del grau se n'anirà quan s'hagi pogut difondre la realitat laboral dels graduats:

La Filologia Catalana d'altres universitats es troba en la mateixa tessitura, la qual cosa denota un problema de fons i abast ampli que té a veure amb la consideració social cap a les humanitats [...] i cap a la Filologia Catalana en particular. Aquesta percepció només canviarà quan les perspectives laborals reals –que són altes– siguin prou conegudes (Universitat de Lleida. Facultat de Lletres, 2018: 27).

La baixa nota de tall que han tingut en els últims anys els graus de filologia catalana, com la majoria d'estudis humanístics, també pot haver contribuït a estendre la imatge que són uns estudis menors (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b).

En aquest context, alguns pares i professors intenten dissuadir els estudiants de triar filologia catalana (Maceda, 2018, 2019). Si un jove sent del seu voltant que allò que li agrada no serveix per a res, que està tirant el seu futur en una sola decisió, escollirà un altre camí, encara que no li plagui tant (o gens), per por de cometre un error.

2.4.2.1. El nom dels estudis

En aquest context de desprestigi, el nom amb què es presenta un grau pot arribar a ser molt rellevant. Si bé a casa nostra el terme *filologia* representa la manera històrica d'anomenar la disciplina que integra els estudis lingüístics i literaris d'una llengua, en la major part dels països europeus ja no s'utilitza. Per aquest motiu, quan l'entrada a l'EEES es va fer efectiva, en moltes universitats es va optar per canviar els noms de la majoria d'estudis de filologia catalana (i de la resta de filologies) amb la voluntat d'apropar les titulacions al marc europeu (Universitat Oberta de Catalunya, 2017). Tot i que la Universitat de Barcelona, la Universitat d'Alacant i la Universitat de València van mantenir la denominació *Filologia catalana*, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat de les Illes Balears van passar-se a *Llengua i Literatura Catalanes*, i la Universitat de Lleida va començar a utilitzar el nom *Estudis Catalans i Occitans*.

Des de la Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana es va voler seguir de prop l'impacte que tenien el canvi i el manteniment del nom en la imatge que transmetien els estudis (Ginebra, 2015). Entre les universitats que van canviar el nom ha anat sorgint el convenciment que haver abandonat el terme *filologia* podria haver devaluat els estudis (Maceda, 2018).

En l'informe de seguiment del curs 2014-15 de la Universitat de Lleida (Universitat de Lleida. Facultat de Lletres, 2017a) s'explica que el canvi de nom va deixar el seu grau en una posició d'inferioritat respecte als que havien mantingut la denominació de *filologia*, ja que podria ser que els estudiants tinguessin la sensació que el grau no comptava amb una formació prou específica.

Els responsables del grau de la Universitat Autònoma de Barcelona són del mateix parer: la denominació de *Llengua i Literatura Catalanes* podria haver causat que els estudiants percebessin el grau com una continuació dels continguts de les assignatures de l'ensenyament secundari, com si no aportessin res de nou a la seva formació i fossin un estudi menor, fet que seria un element dissuasiu (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b).

Així, tot i que l'estudi filològic no gaudeix de molta popularitat, el terme *filologia* compta amb més tradició que les altres denominacions, i en haver-se deixat enrere, pot haver significat una davallada en el prestigi dels estudis.

La Universitat de Lleida i la Universitat Autònoma de Barcelona han tornat a la denominació *Filologia catalana* (al mateix temps que han renovat el pla formatiu dels graus, com hem explicat a l'apartat 2.3). El grau de la Universitat de Lleida va passar a anomenar-se *Filologia Catalana i Estudis Occitans* el curs 2016-17, i el de la Universitat Autònoma de Barcelona s'ha canviat aquest curs 2020-21 per *Filologia Catalana: estudis de Literatura i Lingüística* (Universitat Autònoma de Barcelona, 2021b, 2021c; Universitat de Lleida, s. d.). A la taula 2 es poden veure els noms que han tingut els estudis de totes les universitats en els últims anys d'una manera més clara.

Taula 2. Els noms dels estudis

Universitats	Noms		
	Abans del Pla Bolonya (llicenciatura)	Canvis amb el Pla Bolonya (grau)	Noms actuals (curs 2020-21)
Universitat Autònoma de Barcelona	Filologia Catalana	Llengua i Literatura Catalanes	Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística
Universitat de Barcelona	Filologia Catalana	Filologia Catalana	Filologia Catalana
Universitat de Girona	Filologia Catalana	Llengua i Literatura Catalanes	Llengua i Literatura Catalanes
Universitat de Lleida	Filologia Catalana	Estudis Catalans i Occitans	Filologia Catalana i Estudis Occitans
Universitat Oberta de Catalunya	Filologia Catalana	Llengua i Literatura Catalanes	Llengua i Literatura Catalanes
Universitat Rovira i Virgili	Filologia Catalana	Llengua i Literatura Catalanes	Llengua i Literatura Catalanes
Universitat de les Illes Balears	Filologia Catalana	Llengua i Literatura Catalanes	Llengua i Literatura Catalanes
Universitat d'Alacant	Filologia Catalana	Filologia Catalana	Filologia Catalana
Universitat de València	Filologia Catalana	Filologia Catalana	Filologia Catalana

Font: elaboració pròpia a partir de les pàgines web dels graus de filologia catalana (Universitat d'Alacant, 2021a; Universitat Autònoma de Barcelona, 2021b, 2021c; Universitat de Barcelona, 2021; Universitat de Girona, 2021a; Universitat de les Illes Balears, 2021b; Universitat de Lleida, s. d.; Universitat Oberta de Catalunya, s. d.; Universitat Rovira i Virgili, s. d.; Universitat de València, 2021a).

2.4.3. El gust per la llengua i la literatura

L'última edició de l'estudi *Via Universitària* (Ariño *et al.*, 2019) aporta informació molt rellevant sobre la manera en què els estudiants trien la seva carrera: s'hi arriba a la conclusió que el motiu que té més pes en la decisió és l'interès o gust específic per la disciplina.

Així, la manera com es desenvolupen les classes de llengua i literatura catalanes de l'institut és una qüestió molt important a considerar quan ens plantejem els factors que afecten la demanda del grau. És a segon de batxillerat on els estudiants han de decidir quin camí acadèmic seguir més enllà de l'institut, però és al llarg de tots els anys que porten a l'ensenyament secundari on han anat desenvolupant els seus interessos. És molt probable que les experiències que els estudiants hi han viscut estiguin directament relacionades amb si els agrada o no l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.

A continuació, tractarem dos temes relacionats amb l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes que podrien influir en l'interès que senten els joves per la filologia catalana i en la percepció social dels seus estudis: el màster que habilita per a ser professor de català a secundària i l'ensenyament de la literatura a l'institut.

2.4.3.1. El màster de secundària

A Catalunya, hi ha diverses qüestions sobre l'organització del màster que habilita per a ser professor de català a l'ensenyament secundari que podrien influir negativament en l'opinió que tenen els estudiants sobre la filologia catalana. Primerament, ens centrarem en la divisió de les especialitats i, seguidament, en les condicions d'accés.

Actualment, per a ser professor de català en l'educació secundària, cal haver cursat l'especialitat corresponent del màster de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes, que és la titulació que substitueix des del 2009 el Certificat d'Aptitud Pedagògica (CAP). Ara bé, la llengua i la literatura catalanes no compten amb una especialitat pròpia, sinó que formen part, juntament amb la llengua i la literatura castelleses, de l'especialitat de "Llengua i Literatura Catalana/Castellana". Aquesta unió no és fruit de cap normativa estatal (al País Valencià i les Illes Balears les dues especialitats van separades), sinó que l'ha establert el Departament d'Ensenyament (Alturo i Soler, 2018; Ginebra, 2020).

Segons Alturo i Soler (2018), aquesta decisió ha estat justificada per la voluntat que els professors siguin polivalents en les dues matèries, tot i que Feliu (2016) assenyala que també

s'ha argumentat que si la titulació se separés en dues especialitats tindrien poca demanda. A la pràctica, un titulat en l'especialitat de "Llengua i Literatura Catalana/Castellana" pot acabar exercint tant de professor de català com de castellà, encara que no estigui prou preparat per a les dues tasques. El fet que la llengua i la literatura catalanes no tinguin una especialitat pròpia elimina la possibilitat d'exigir un nivell específic de la matèria per a ser-ne professor (Alturo i Soler, 2018).

Les condicions d'accés al màster, que també es troben en mans del Departament d'Ensenyament, estableixen que per a optar a una plaça s'ha d'acreditar haver-se format en l'especialitat que es vol escollir o superar una prova d'accés.

Des del curs 2009-10 fins al 2012-13, el coneixement de llengua i literatura catalanes/castellanes es podia acreditar amb una llicenciatura o un grau en les filologies corresponents o, en el cas d'haver cursat una titulació diferent, amb un màster amb continguts específics. Ara bé, al curs 2013-14, es va anul·lar el requisit d'haver cursat aquest tipus de màster per als estudiants que no venien d'una titulació de filologia catalana o castellana, i es va establir una llista de titulacions de llicenciatura i grau que podien entrar a l'especialitat en igualtat de condicions a partir de la nota mitjana de l'expedient.

L'existència d'aquesta llista implica que les titulacions que en formen part es consideren equivalents amb la filologia catalana, tot i que algunes són Periodisme, Comunicació Audiovisual i Art Dramàtic. Segons el Departament d'Ensenyament, la llista ha estat creada perquè totes les titulacions que en formen part garanteixen un aprenentatge mínim de 30 crèdits (de 240) en llengua i literatura catalanes en els seus plans d'estudi. Tot i que aquesta quantitat de crèdits ja és petita, com van posar de manifest Alturo i Soler (2018), pot ser que alguns dels estudiants d'aquestes titulacions no hagin cursat cap crèdit específic en la seva carrera.

Així, davant la manca de professors de català, en comptes de promoure els estudis de filologia catalana, es van relaxar els requisits per entrar al màster de secundària. El fet que tantes titulacions tinguin accés al màster és la conseqüència de la pressió que exerceixen al mercat laboral alguns graus amb sortides professionals poc concretes:

El problema que denunciem té a veure amb un problema més de fons relacionat amb la multiplicació de noves titulacions universitàries en les darreres dècades i el seu accés al mercat laboral. En efecte, el sistema ha promogut la creació de nous graus amb plantejaments més o menys innovadors i atractius, que sovint han tingut un èxit considerable en la captació d'alumnat,

tot i que les sortides professionals que ofereixen no siguin gaire definides. Aquests nous estudis actuen com a grups de pressió dins del sistema per entrar en la docència de l'ensenyament secundari; aquestes pressions són reconegudes de viva veu tant per vicerectors acadèmics com per responsables d'Ensenyament o del Consell Interuniversitari de Catalunya (Alturo i Soler: 157-158).

La prova d'accés que teòricament estableix la normativa per a acreditar el domini de l'especialitat no està explicada en cap dels programes del màster i tampoc hi ha constància que s'hagi realitzat mai, ni abans ni després del curs 2013-14. Ara bé, el fet que existeixi una llista de titulacions afins elimina a la pràctica la necessitat que es realitzi cap prova d'accés tal com estableix la normativa. Així, ni es fa una prova d'accés per a separar el coneixement de català del de castellà ni per a garantir que els estudiants de titulacions com Comunicació Audiovisual o Periodisme puguin acreditar el coneixement de l'especialitat.

A més a més, per a preinscriure's al màster, als estudiants estrangers només se'ls demana que acreditin el nivell B1 de català i que assoleixin el nivell B2 al llarg del curs, mentre que al País Valencià i les Illes Balears el nivell lingüístic general que es requereix al finalitzar el màster és un C1 (Ginebra, 2015, 2020).

Alturo i Soler (2018), citant a Von Bertalanffy (*General Systems Theory*, 1954), descriuen l'educació com un sistema on totes les seves parts es relacionen entre elles. És a dir, que si un nivell educatiu no funciona correctament entra en conflicte amb la resta de nivells i tot el sistema se'n sent.

L'organització actual del màster no només crea un gran desequilibri en el perfil dels estudiants que hi accedeixen, sinó que també dificulta l'entrada d'especialistes a la professió docent (en els últims anys, una quantitat considerable d'estudiants de filologia catalana han quedat fora del màster perquè titulats d'altres graus han ocupat les places) i provoca que una part dels futurs nous professors de català tinguin una escassa formació en l'especialitat que hauran d'impartir. A més a més, transmet la imatge que no cal tindre una formació en llengua i literatura catalanes per a ser-ne professor, cosa que repercuteix en la valoració social del grau de filologia catalana i en el nombre d'estudiants que s'hi matriculen (Alturo i Soler, 2018; Feliu, 2016, 2020; Ginebra, 2020; Sendra, 2020).

Tal com explica Feliu (2016), aquesta situació pot afectar greument l'estat de la llengua catalana i el seu ensenyament:

[...] ens preocupa especialment perquè patim per la salut de la nostra llengua i considerem com pot influir-hi la qualitat de la seva presència en l'àmbit escolar, i perquè sabem que hi haurà necessitat, en els propers anys, de molts professors de català a secundària i que el problema de la manca de preparació es pot cronificar. (para. 3)

La Coordinadora d'Estudis Universitaris de Filologia Catalana ha expressat moltes vegades la seva preocupació per la formació dels estudiants que accedeixen al màster a les autoritats acadèmiques i polítiques, i durant anys s'ha ignorat la seva crida, malgrat que ha comptat amb el suport de l'Institut d'Estudis Catalans i la Xarxa Vives d'Universitats (Alturo i Soler, 2018; Feliu, 2016, 2020).

La Coordinadora ha proposat la creació d'un màster de caràcter interuniversitari només en l'especialitat de llengua i literatura catalanes, on es tingui en compte per al seu disseny als departaments de filologia catalana i es pugui prioritzar l'entrada d'estudiants segons la seva formació. En primer lloc, es donaria prioritat als estudiants dels graus centrats en la filologia catalana. En segon lloc, als estudiants de graus que combinen la filologia catalana amb altres disciplines, amb un mínim de 80 crèdits específicament sobre llengua i literatura catalanes. I en tercer lloc, als estudiants d'altres graus d'humanitats que hagin cursat també un màster amb continguts de llengua i literatura catalanes. D'aquesta manera, es podria exigir un nivell determinat de coneixements i incloure complements de formació al màster per als estudiants que ho necessitessin (Consell General de la Xarxa Vives d'Universitats, 2016; Feliu, 2016).

Fins fa poc, l'única solució que s'havia donat des de l'Administració era augmentar el nombre de places del màster, tot i que Feliu (2016, 2020) remarca que aquesta mesura podria haver contribuït a agreujar la situació. Teòricament, per al curs 2021-22 les condicions d'accés canviaran: s'ha establert que les titulacions que compten amb un mínim del 60% dels crèdits en llengua catalana podran accedir de forma preferent a l'especialitat del màster (Generalitat de Catalunya, 2021). Tot i això, aquesta mesura no segueix les recomanacions de la Coordinadora.

2.4.3.2. La literatura a l'ensenyament secundari

En els últims anys s'ha generat una gran quantitat de comunicacions de tota mena (estudis, conferències, articles en premsa, manifestos, etc.) que denuncien la precarietat en què es troba la literatura catalana a l'ensenyament. A tall d'exemple, destaquem les tres edicions del Simposi sobre l'Ensenyament de la Llengua i la Literatura Catalanes a la Secundària i a la

Universitat, celebrades els anys 2009, 2013 i 2017; el manifest *Per a una presència digna de la literatura a l'ensenyament* (Bacardí *et al.*, 2013), signat per coordinadors de grups de recerca sobre literatura d'arreu dels Països Catalans, i el manifest *SOS. Literatura a l'ensenyament* del Col·lectiu Pere Quart (2016).

Totes aquestes aportacions assenyalen que la presència de la literatura a les aules dels instituts és cada vegada menor: la seva situació es descriu com a “tangencial” i “residual”, tant en el currículum i el treball aplicat a l'aula com en els llibres de text i les proves acadèmiques (Aulet i Martí, 2012; Bacardí *et al.*, 2013; Carbonell i Isarch, 2018; Col·lectiu Pere Quart, 2016; Martí i Aulet, 2015).

Tot i que el marc legal presenta deficiències, garanteix teòricament l'ensenyament de la literatura (Aulet i Martí, 2012; Carbonell i Isarch, 2018; Martí i Aulet, 2015). En efecte, existeix una competència literària a assolir, i l'estudi de la literatura és un dels objectius principals de l'assignatura de català, sense el qual no es podria aconseguir el veritable aprenentatge de la llengua. Ara bé, es detecta una gran diferència entre el contingut que disposa el currículum que s'hauria d'ensenyar i el que realment es duu a terme a l'aula. És a dir, que el currículum no compta amb un desplegament realment efectiu, de manera que es produeix un xoc entre “la legalitat i la realitat”, en paraules d'Aulet i Martí (2012). Així, el motiu principal pel qual la literatura es troba en aquesta situació a l'ESO i al batxillerat no és el marc legal, sinó més aviat la pràctica diària a l'aula.

Llengua i literatura es complementen mútuament; per aquest motiu, es defensa la seva unió a l'aula com a necessària:

Llengua i literatura no han de competir. Llengua i literatura, lluny de fer-se nosa, formen una conjunció indissoluble. La classe de literatura és una immillorable escola de llengua tant oral com escrita. I al cap i a la fi el domini dels instruments lingüístics s'afina per l'ús, la comprensió i la interpretació dels textos literaris. La simbiosi, doncs, és total i necessària [...] (Danés, 2015: 18).

La llengua i la literatura són dues cares d'una mateixa construcció cultural (propiciada, tot sigui dit, per l'esforç de molts il·lustres filòlegs que ens han precedit) i no té sentit desvincular-les o negar-ne la interdependència en nom de cap vel·leïtat estrictament «descriptiva» o «aplicada» (Feliu, 2018: 112).

Malgrat això, moltes editorials les divideixen en els llibres de text per a organitzar el temari del curs. Aquesta separació afecta les dues parts, evidentment, però la que surt més

perjudicada és la literatura. Degut a la poca importància que es dona als estudis humanístics, la situació deriva en un predomini de l'ensenyament de la llengua per sobre del de la literatura: la literatura es relega a una posició secundària, com si fos un complement de la llengua, un apèndix que es tracta al final de cada tema presentat o que fins i tot no s'arriba ni a tractar. A més a més, en comptes de donar-li un espai per a ella mateixa, en moltes ocasions el seu ensenyament s'articula al voltant de les tipologies textuais (Aulet i Martí, 2012; Carbonell i Isarch, 2018; Martí i Aulet, 2015).

És cert que llengua i literatura es podrien tractar de forma igualitària a l'aula encara que el llibre de text que s'utilitzés no ho fes, però a la pràctica, com explica Carbonell (2012), molts professors es limiten a seguir el camí que marca el llibre. Tal com apunten Aulet i Martí (2012), podria ser que una part del professorat dediqués més espai a la llengua perquè se sentís insegur davant de la literatura (qüestió que podria empitjorar per l'organització actual del màster de secundària).

Evidentment, aquest context influeix en la demanda dels estudis de filologia catalana. En un *Autoinforme d'acreditació* de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat Autònoma de Barcelona (2016) s'hi assenyalava que el poc pes que té la literatura catalana en el pla formatiu d'ESO i batxillerat és una de les causes principals del baix nombre d'estudiants que es matriculen als graus de filologia catalana:

[...] hi ha contribuït decisivament la minsa presència de l'estudi de la literatura catalana en l'ensenyament secundari. L'estudi de la literatura a secundària feia créixer vocacions (p. 24).

També ho afirmen Casals i Foguet (2015):

El resultat de la marginació de la llengua i la literatura catalanes a la secundària —agreujada pel desprestigi social d'aquestes dues matèries— és la disminució progressiva d'estudiants que, després del batxillerat, vulguin cursar el grau de Llengua i literatura catalanes (p. 8).

“Com pot un estudiant voler dedicar-se a allò que desconeix o no coneix prou?”, es pregunten Casals i Foguet (2015: 8). Com hem dit en la introducció d'aquest apartat, el gust per la matèria és la motivació principal dels estudiants per triar un estudi concret. Si els joves no tenen contacte directe amb la literatura a l'institut és poc probable que triïn estudiar-la a la universitat.

2.4.4. La filologia catalana

Com explica Bastardas (2007), en una situació de contacte de llengües, ja sigui real o sentida, valorem i comparem les llengües com a conceptes unitaris, i ho fem segons la nostra experiència (les vivències, les ideologies, etc.):

[...] els humans podran saber que hi ha altres llengües diferents de la seva inicial, i les podran valorar segons les vicissituds i aportacions històriques dels seus grups creadors, tot comparant-ho amb les idees i creences que sostinguin sobre el seu grup mateix, sobre el codi lingüístic propi i sobre les relacions històriques amb els altres grups (p. 20).

Com a resultat d'aquesta valoració, vinculem les llengües amb significats socials concrets, que deriven en sentiments i emocions que influeixen en les nostres conductes. Cal recordar que les actituds lingüístiques estan formades per tres components: el component cognitiu, que és definit com el conjunt de coneixements que es tenen sobre l'objecte que s'avalua (pensaments, opinions, creences...); el component afectiu, que engloba tots els sentiments positius o negatius envers l'objecte, i el component conatiu o conductual, que comprèn els comportaments que probablement s'acabin efectuant, i té a veure amb la predisposició a actuar d'una forma concreta (Agheyisi i Fishman, 1970; Baker, 1992; Ibáñez, 2010).

Per entendre la situació que ha provocat la davallada de la demanda del grau de filologia catalana, no hem de menystenir que la manera en què es valoren les llengües pot tindre una influència en la manera com és percebut un grau filològic. Així, la percepció social d'un grau filològic pot variar depenent de la llengua en què se centra. Tenint en compte, doncs, que la disciplina filològica també es pot centrar en altres llengües a part de la catalana, en aquest apartat tractarem les particularitats que pot aportar aquesta concreció lingüística a la percepció social de l'estudi.

En la memòria del nou grau del curs 2020-21 en "Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística" de la Universitat Autònoma de Barcelona (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b) s'hi afirma que l'adjectiu *catalana* podria causar un "efecte de minorització" en el grau, és a dir, que els estudis filològics podrien ser percebuts com a menors quan se centren en la llengua catalana. Amb un sentit similar, a l'informe de seguiment del curs 2012-13 de la Universitat de Girona s'hi explica que els estudis de filologia catalana podrien transmetre una sensació "localista" (Facultat de Lletres. Universitat de Girona, 2014).

Percebre els estudis de filologia catalana com a *menors* i *locals* implica, evidentment, actituds negatives envers la llengua catalana. El poc valor i utilitat que té per a una part dels catalanoparlants la seva llengua s'explica per la subordinació social i política a què ha estat sotmesa la comunitat lingüística catalana. En efecte, el català és una llengua històricament minoritzada, que ha patit una hostilitat institucional diferent en cada territori en què habita. En el cas de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià, l'imperialisme lingüístic espanyol ha conduït el català a una situació de bilingüisme social bastant precària: ja fa uns anys que Junyent (2020), juntament amb altres lingüistes, adverteixen que el català es troba en la fase primària de les llengües en perill d'extinció (en aquest punt ens podríem plantejar si la davallada en la demanda de filologia catalana ha estat d'alguna manera un avís/síntoma en aquest sentit, que la llengua perd espai).

En aquest context, com explica Feliu (2018), hi ha molts estudiants interessats en cursar un estudi lingüístic i literari que no es decanten pel grau en filologia catalana perquè creuen que altres filologies els poden proporcionar un ventall més ampli d'oportunitats. Aquesta situació està relacionada amb el prejudici segons el qual una llengua amb un àmbit territorial més restringit compta amb menys oportunitats laborals que una altra de més estesa (Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres, 2019b).

Tal com expliquen Bastardas, Boix-Fuster i Torrens (2018), tot i que el català és una llengua mitjana¹⁵ amb un nombre de parlants més gran que d'altres amb més reconeixement, una part de la població podria tindre la tendència a percebre-la com a minoritària. Aquesta diferència entre realitat i percepció s'explica en el terreny lingüístic a partir dels conceptes de *vitalitat etnolingüística objectiva* i *vitalitat etnolingüística subjectiva*.

El model teòric de la vitalitat etnolingüística va ser elaborat per Giles, Bourhis i Taylor (1977) com una proposta per a explicar la pervivència d'una llengua en una situació de subordinació a partir de les característiques de les comunitats lingüístiques implicades.¹⁶ El grau de vitalitat etnolingüística s'obté amb la combinació de factors de tres tipus: factors d'estatus (econòmic, social, sociohistòric i lingüístic), factors demogràfics (el pes demogràfic,

¹⁵ Entenem com a llengua mitjana aquella que té una dimensió demogràfica entre 500.000 i 25 milions de parlants i que disposa de prou recursos per desenvolupar-se com a llengua completa "amb prou seguretat i viabilitat" (Bastardas *et al.*, 2018).

¹⁶ La teoria de la vitalitat etnolingüística està relacionada amb la teoria de la identitat etnolingüística, que fa referència al sentiment de pertinença d'un individu a un grup cultural i lingüístic diferenciat (Viladot i Esteban, 2009).

la distribució en el territori, la natalitat, la immigració i l'emigració) i factors relacionats amb el suport institucional (de l'educació, el govern, els mitjans de comunicació, etc.). Com més positius siguin aquests factors, més vitalitat etnolingüística es pot associar al grup.

Es pot establir una diferència entre la vitalitat etnolingüística objectiva, que es pot determinar a partir de documents, i la vitalitat etnolingüística subjectiva, que fa referència a la percepció que tenen els individus dels factors indicats (Bourhis, Giles i Rosenthal, 1981). Com expliquen Viladot i Esteban (2009), pot ser que els dos tipus de vitalitats etnolingüístiques no coincideixin. Aquesta és la situació que hem descrit en el cas del pes demogràfic de la llengua catalana: tot i que el català és una llengua mitjana (vitalitat etnolingüística objectiva), una part de la població podria tindre la tendència a percebre-la com a minoritària (vitalitat etnolingüística subjectiva). Tot i que tant la vitalitat etnolingüística objectiva com la subjectiva són importants per a explicar els comportaments dels membres de la comunitat lingüística (com per exemple, les seves actituds lingüístiques), és la valoració subjectiva la que serà realment determinant. Percebre la llengua catalana en termes de petitesa demogràfica porta a una vitalitat etnolingüística subjectiva negativa.

Moltes persones tendeixen a pensar que el català té pocs parlants, i en conseqüència, una utilitat limitada, perquè el comparen amb les llengües centrals en què està en contacte (el castellà, el francès i l'italià) i amb la llengua hipercentral (l'anglès). En efecte, el català no només ha de fer front a l'amenaça del castellà i d'altres llengües centrals, sinó també, gràcies a la globalització, a l'avanç de l'anglès, que ha esdevingut el codi internacional de comunicació per excel·lència i el seu coneixement és percebut arreu com un mitjà d'ascens econòmic i social. Si la comunitat lingüística catalana es trobés envoltada d'altres llengües mitjanes, les seves dimensions passarien més desapercebudes (Bastardas, 2007; Bastardas *et al.*, 2018).

A més a més, tot i que d'una banda es defensa la unitat de la llengua (de Salses a Guardamar, i de Fraga a l'Alguer), de l'altra prenen protagonisme els particularismes, que consideren que el seu codi lingüístic està separat del català. En general, com diuen Bastardas *et al.* (2018: 14), "no es veu ni es viu la unitat de la llengua". La fragmentació de la comunitat lingüística empetiteix subjectivament la realitat demogràfica de la llengua catalana, al mateix temps que afavoreix la llengua hegemònica (Bastardas, 2007; Bastardas *et al.*, 2018; Boix-Fuster, 2012, 2020).

Evidentment, la situació en què es troba el català ha influït en la davallada dels estudiants de filologia catalana. Com diu Ginebra (2020: 14), "si la societat catalana no valora prou el seu

idioma, és difícil que hi hagi interès per estudiar llengua i literatura catalanes”. Enfortir els estudis de filologia catalana passa indubtablement per millorar la situació de la llengua catalana (Ginebra, 2020; Gregori, 2020).

Cal tindre en compte, també, una altra qüestió. Tot i que l’augment del suport a l’independentisme dels últims anys no ha anat acompanyat de la reivindicació de la llengua (Ginebra, 2020),¹⁷ actualment hi ha zones on els joves relacionen automàticament la llengua catalana amb el suport a l’independentisme (és a dir, si parles en català, ets independentista) (Filella, 2019). Aquesta marca que té la llengua també podrien tindre-la els estudis de filologia catalana (si estudies filologia catalana, ets independentista), fet que seria un element dissuasiu a l’hora de triar el grau, ja que podria fer decantar els estudiants cap a graus de llengües i literatures no marcades, sense un compromís ideològic “incorporat” que potser no desitgen.

Pel que fa a la popularitat dels estudis filològics segons la llengua en què se centren, hem agafat com a mostra les dades de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili. A la taula 3, s’hi poden veure els estudiants de nou ingrés dels últims cinc cursos (del 2016-17 al 2020-21) dels graus de filologia catalana, filologia espanyola/hispànica i filologia anglesa de les dues universitats. A les dues universitats, els estudis que tenen més alumnes tots els cursos són els de filologia anglesa; els segueixen els de filologia espanyola/hispànica, i els de filologia catalana queden en tercer lloc.

Com s’ha pogut comprovar a l’apartat 2.1, el curs 2017-18 és el que menys estudiants de nou ingrés té el grau de filologia catalana de la Universitat Autònoma de Barcelona: 12. A la taula hi podem veure que aquests 12 estudiants contrasten moltíssim amb els 57 de Llengua i Literatura Espanyoles i els 82 d’Estudis Anglesos. La demanda de filologia catalana d’aquesta universitat s’apropa més a la de les altres filologies precisament en el curs 2020-21 (la catalana compta amb 42 estudiants; l’espanyola, amb 60, i l’anglesa, amb 86), en què el grau s’ha reformat i s’ha tornat a utilitzar el terme *filologia* en la seva denominació.

A la Universitat Rovira i Virgili, la demanda de filologia catalana i filologia hispànica és més propera que no pas a la Universitat Autònoma de Barcelona (per exemple, el curs 2019-20, Llengua i Literatura Catalanes té 23 estudiants nous i Llengua i Literatura Hispàniques en té

¹⁷ Així ho explica Ginebra (2020: 13): “[...] en els darrers anys ha crescut l’independentisme, però el creixement de la voluntat sobiranista no ha anat associat a la inquietud per fer progressar l’extensió de l’ús del català ni per fer-ne augmentar el prestigi”.

24); tot i així, la demanda de filologia hispànica és més alta tots els cursos. Dels cursos mostrats, a la Universitat Rovira i Virgili destaca considerablement el 2016-17: mentre que Llengua i Literatura Catalanes compta amb 10 estudiants nous, Llengua i Literatura Hispàniques en té 25 i el grau d'Anglès en té 56.

Taula 3. Estudiants de nou ingrés dels graus de filologia catalana, espanyola/hispànica i anglesa de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili

Universitats	Graus	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
UAB	Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística	15	12	20	26	42
	Llengua i Literatura Espanyoles	41	57	49	50	60
	Estudis Anglesos	83	82	85	82	86
URV	Llengua i Literatura Catalanes	10	13	23	23	24
	Llengua i Literatura Hispàniques	25	23	43	24	31
	Anglès	56	49	55	60	60

Font: elaboració pròpia. Les dades de la UAB s'han extret de les pàgines web de seguiment de les titulacions (Universitat Autònoma de Barcelona, 2020a, 2020b, 2020c, 2020d), i les de la URV han estat facilitades per Jordi Ginebra i Remei Gavalrà.

El mercat, sigui del tipus que sigui (lingüístic o acadèmic), afavoreix generalment el més fort. Ara bé, també compta amb algunes esclertes. Com explica Feliu (2018), en el nostre territori, allò que diferencia el català de les altres llengües és la seva historicitat:¹⁸

En un entorn multilingüe, allò que marca la diferència és la presència històrica de la llengua en el territori [...]. [...] la condició que fa forta la llengua catalana en la seva competència ferotge, tant amb les grans llengües globals, com amb les llengües més diverses dels grups humans que avui arrelen al nostre país, és el seu caràcter històric, o propi, o patrimonial (p. 11).

Per aquest motiu, Feliu (2018) proposa que en l'ensenyament del català no es deixin de banda les disciplines de la dialectologia, l'etimologia, la gramàtica històrica i l'onomàstica, que en els últims anys s'havien anat apartant perquè hi havia la sensació que no eren modernes, que no eren útils i que no motivaven els estudiants.

¹⁸ La llengua històrica és la que es parla de forma tradicional en un territori, ja sigui perquè és l'espai on s'ha format o perquè hi és present des de fa molt de temps, de manera que s'hi ha desenvolupat la cultura de la comunitat que la parla (Marí, 1996).

3. Anàlisi de l'estudi

En aquest apartat descriurem els resultats dels qüestionaris sobre l'estudi de la llengua i la literatura catalanes que s'han realitzat a l'Institut Priorat i l'Institut Tarragona. L'anàlisi s'estructurarà al voltant de les preguntes 3, 4 i 5. En les preguntes 3 i 4, tot i que mostrarem les dades recollides de totes les assignatures, centrarem l'atenció en les de Llengua catalana i Literatura, Llengua castellana i literatura i Llengua estrangera. Primerament, els resultats seran analitzats de forma general, i a continuació es tindran en compte els perfils lingüístics dels estudiants.

Tindrem en compte l'opinió expressada per estudiants de tres grups de llengua inicial (vegeu la taula 4). El grup catalanoparlant de llengua inicial està format per 19 estudiants, que representen el 38,78% del total d'enquestats. El grup que té alhora el català i el castellà com a primeres llengües compta amb 27 estudiants, que es tradueixen en el 55,10% del total d'enquestats. El grup castellanoparlant de llengua inicial està format per 3 estudiants, és a dir, el 6,12% del total d'enquestats.¹⁹

Taula 4. Resultats de les preguntes 2 i 6

Llengua inicial	Estudiants		Llengua d'identificació	Estudiants	
	Total	%		Total	%
Català	19	38,78	Català	10	52,63
			Català i castellà	7	36,84
			Català i d'altres	2	10,53
Català i castellà	27	55,10	Català i castellà	23	85,19
			Català	1	3,70
			Català, castellà i d'altres	2	7,41
			Català i d'altres	1	3,70
Castellà	3	6,12	Català i castellà	3	100

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

¹⁹ El professor Miquel Àngel Pradilla ens ha assenyalat que el volum d'estudiants que afirma tindre alhora el català i el castellà com a llengües inicials és molt alt en comparació amb els resultats habituals en les enquestes sociolingüístiques, i que podria ser que s'hagués produït una mala interpretació de la pregunta sobre la llengua inicial, és a dir, de la pregunta 2 (vegeu el qüestionari a l'annex 4). Ens ha indicat que, si s'hagués produït, no creu que la causa fos la manera com hem plantejat la pregunta, sinó que podria ser que algú li hagués donat una interpretació complementària quan es van passar les enquestes.

Els estudiants d'aquests grups lingüístics s'identifiquen amb diverses llengües (vegeu la taula 4). El grup que té el català com a primera llengua es divideix en tres grups de llengües d'identificació: català (10), català i castellà (7) i català i d'altres (2). La majoria d'estudiants del grup bilingüe inicial de català i castellà s'identifiquen amb les dues llengües (23), i la resta tenen com a llengua d'identificació el català (1) i altres combinacions de llengües: català, castellà i d'altres (2) i català i d'altres (1). Tots els estudiants que tenen el castellà com a llengua inicial s'identifiquen alhora amb el català i el castellà (3).

Tot i que descriurem els resultats dels tres grups de llengua inicial, només analitzarem de forma particular els grups de llengua d'identificació amb més representativitat: els estudiants que s'identifiquen amb el català del grup catalanoparlant, i els estudiants que s'identifiquen amb la combinació de català i castellà del grup catalanoparlant, del grup bilingüe inicial i del grup castellanoparlant.²⁰

Pel que fa a les modalitats de batxillerat que cursen els estudiants, dels 49 estudiants enquestats, 13 segueixen el batxillerat humanístic (el 26,53%), 35, el batxillerat social (el 71,43%), i 1 afirma que segueix una combinació de les dues modalitats (el 2,04%). Aquestes proporcions segueixen la tendència habitual: el nombre d'estudiants que es decanta per les humanitats acostuma a ser bastant inferior al nombre d'estudiants que prefereix les ciències socials (vegeu la taula 5).

Taula 5. Respostes de la pregunta 1

Modalitat de batxillerat					
Humanístic		Social		Mixt	
Total	%	Total	%	Total	%
13	26,53	35	71,43	1	2,04

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

3.3. Resultats i interpretació de la pregunta 3

En la pregunta 3 del qüestionari vam demanar als estudiants que puntuessin un conjunt de deu assignatures segons si els seus continguts els agradaven més o menys (vegeu el

²⁰ Els resultats dels grups de llengua d'identificació que no analitzem de forma particular es poden trobar a l'annex 5.

qüestionari a l'annex 4). Una anàlisi global de les puntuacions que ha rebut cada assignatura ens permet comprovar que les de llengua i literatura es troben entre les més ben valorades (vegeu la taula 6).

Taula 6. Resultats globals de la pregunta 3

Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Història	347,5	7,09
Llengua estrangera	307,5	6,28
Llengua catalana i literatura	295	6,02
Llengua castellana i literatura	289	5,9
Ciències per al món contemporani	279	5,69
Matemàtiques	258,5	5,28
Filosofia	219	4,47
Biologia i geologia	218	4,45
Tecnologia	197	4,02
Física i química	129	2,63

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

L'assignatura de Llengua catalana i literatura es troba en tercer lloc, amb un 6,02 de puntuació mitjana. Si bé és positiu que estigui entre les assignatures més ben valorades, una nota mitjana propera al 6 és una mica baixa. Cal remarcar que en general les notes que han rebut totes les assignatures són bastant baixes, ja que la puntuació mitjana més alta és la d'Història, amb un 7,09.

Tot i que Llengua catalana i literatura és més ben puntuada que Llengua castellana i literatura, que es troba en quarta posició amb un 5,9 de puntuació mitjana, no existeix una diferència molt marcada entre elles. De fet, es troben a una distància molt petita, a 6 punts en la puntuació total, i si tenim en compte el nombre d'estudiants que valora millor una assignatura que l'altra les seves posicions s'igualen: 14 estudiants valoren millor l'assignatura de català que la de castellà (el 28,57%), i també 14 estudiants puntuen millor l'assignatura de castellà que la de català (el 28,57%), mentre que el nombre d'enquestats que les valora amb la mateixa puntuació és de 21 (el 42,86%). Si ens fixem en el nombre d'estudiants que puntuen amb un 9 o un 10 les assignatures, Llengua castellana i literatura surt més ben parada: mentre

que els estudiants que valoren amb un 9 o un 10 l'assignatura de castellà són 7 (el 14,29%), els estudiants que ho fan en l'assignatura de català són 4 (el 8,16%).

L'assignatura de Llengua estrangera és més ben puntuada que la de Llengua catalana i literatura, ja que obté un 6,28 de puntuació mitjana, fet que la situa en la segona posició del conjunt d'assignatures. La distància entre elles és de 12,5 punts en la puntuació total, que és més gran que la que existeix entre les assignatures de català i castellà. Llengua estrangera és preferida per una quantitat més gran d'estudiants: mentre que 23 estudiants puntuen millor l'assignatura de llengua estrangera que la de català (el 46,94%), 18 valoren millor l'assignatura de català que la de llengua estrangera (el 36,73%) i 8 les valoren amb la mateixa puntuació (el 16,33%). El nombre d'estudiants que valora el gust per la llengua estrangera amb un 9 o un 10 també és més elevat que en el cas de català: un total d'11 estudiants (el 22,44%).

Si tenim en compte les llengües inicials dels estudiants (vegeu la taula 7), l'assignatura d'Història es troba en la primera posició en els tres grups. En el grup catalanoparlant de llengua inicial (d'ara endavant, anomenat grup A), les assignatures de llengua i literatura conserven les mateixes posicions que en l'anàlisi general. Llengua estrangera es troba en la segona posició amb un 6,18 de puntuació mitjana, mentre que Llengua catalana i literatura es troba en la tercera amb un 5,68 i Llengua castellana i literatura està en la quarta amb un 5,43.

En el grup bilingüe inicial de català i castellà (d'ara endavant, anomenat grup B), Llengua estrangera i Llengua catalana i literatura passen a ocupar la mateixa posició, la segona, perquè tenen la mateixa puntuació mitjana, un 6,33. Les segueix Llengua castellana i literatura de ben a prop, en tercera posició, amb un 6,3.

En el grup castellanoparlant de llengua inicial (que anomenarem grup C), només Llengua estrangera conserva la mateixa posició, és a dir, la segona, amb un 6,33 de puntuació mitjana, tot i que la comparteix amb Filosofia. L'assignatura de Tecnologia, que se situa en la tercera posició, és més ben puntuada que les assignatures de català i castellà, que es troben en la quarta i la cinquena posició, amb un 5,33 i un 5 de puntuació mitjana, respectivament. Llengua catalana i literatura comparteix la posició amb Matemàtiques.

Pel que fa a les puntuacions que rep l'assignatura de català, en primer lloc trobem la del grup B; en segon lloc, la del grup A, i en tercer lloc, la del grup C. Aquest mateix patró es repeteix en l'assignatura de castellà.

Taula 7. Resultats de la pregunta 3 dels grups de llengua inicial

Llengua inicial	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Història	139	7,32
	Llengua estrangera	117,5	6,18
	Llengua catalana i literatura	108	5,68
	Llengua castellana i literatura	104	5,47
	Ciències per al món contemporani	98	5,16
	Matemàtiques	91,5	4,82
	Biologia i geologia	77	4,05
	Filosofia	68	3,58
	Tecnologia	65	3,42
	Física i química	38	2
Català i castellà	Història	187	6,93
	Llengua estrangera	171	6,33
	Llengua catalana i literatura	171	6,33
	Llengua castellana i literatura	170	6,3
	Ciències per al món contemporani	170	6,3
	Matemàtiques	151	5,59
	Filosofia	132	4,89
	Biologia i geologia	131	4,85
	Tecnologia	115	4,26
	Física i química	81	3
Castellà	Història	21,5	7,17
	Llengua estrangera	19	6,33
	Filosofia	19	6,33
	Tecnologia	17	5,67
	Matemàtiques	16	5,33
	Llengua catalana i literatura	16	5,33
	Llengua castellana i literatura	15	5
	Ciències per al món contemporani	11	3,67
	Biologia i geologia	10	3,33
	Física i química	10	3,33

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

Malgrat que l'assignatura de Llengua catalana i literatura és valorada amb una puntuació mitjana més alta que Llengua castellana i literatura en els tres grups lingüístics, existeix molt poca diferència entre les puntuacions totals que reben, com en l'anàlisi general: en el grup A és de 4 punts i en els grups B i C és d'1 punt.

Ara bé, si en l'anàlisi general hem vist que les preferències per una i altra assignatura eren idèntiques, en aquest cas es produeix un petit canvi. En el grup A, 7 estudiants valoren millor l'assignatura de català que la de castellà (el 36,84%) i 4 valoren millor la de castellà que la de català (el 21,05%). En canvi, en el grup B, 6 estudiants valoren millor l'assignatura de català que la de castellà (el 26,09%) i 9 valoren millor la de castellà que la de català (el 39,13%). Així, en el grup A hi ha més estudiants que prefereixen l'assignatura de català, mentre que en el grup B n'hi ha més que prefereixen l'assignatura de castellà. Malauradament, el grup C no té prou representativitat per a ser avaluat en aquesta comparació (1 estudiant valora millor l'assignatura de català que la de castellà, 1 estudiant les valora a l'inrevés i 1 altre estudiant les valora com a iguals), però sembla que el fet que el castellà es trobi entre les llengües inicials d'un estudiant indica una major probabilitat que prefereixi l'assignatura de Llengua castellana i literatura per damunt de la de Llengua catalana i literatura. Aquesta tendència és lleugera, però, ja que hi ha poca distància entre les preferències, i tant el grup A com el grup B compten amb un bon nombre d'estudiants que valoren les dues assignatures per igual: en el grup A, 8 estudiants (el 42,11%), i en el grup B, 12 estudiants (el 44,44%). En tot cas, la falta de representativitat del grup C és una mostra d'aquesta paritat.

En els grups A i C, Llengua estrangera és valorada amb una puntuació mitjana més alta que Llengua catalana i literatura, com en l'anàlisi general. En els dos grups, l'espai que hi ha entre les dues assignatures és més gran que el que s'estableix entre les de català i castellà: en el grup A és de 9,5 punts en la puntuació total, i en el grup C és de 3 punts. En el grup B, les dues assignatures han obtingut la mateixa puntuació total.

Pel que fa a les valoracions individuals dels estudiants, l'opció majoritària en tots els grups és valorar millor Llengua estrangera que Llengua catalana i literatura, de manera que no s'observen diferències en les preferències per una assignatura o l'altra segons les llengües dels estudiants. En el grup A, els estudiants que valoren millor l'assignatura de llengua estrangera que la de català són 9 (el 47,37%), mentre que els que les valoren a l'inrevés són 6 (el 31,57%) i els que les valoren de la mateixa manera són 4 (el 21,05%). En el grup B, els estudiants que valoren millor l'assignatura de llengua estrangera que la de català són 12 (el 44,44%), mentre

que els que les valoren a l'inrevés són 11 (el 40,74%), i 4 estudiants les consideren equiparables (el 14,81%). En el grup C, els estudiants que valoren millor l'assignatura de llengua estrangera que la de català són 2 (el 66,67%), mentre que 1 estudiant les valora de la mateixa manera (el 33,33%) i no hi ha cap estudiant que prefereixi Llengua catalana i literatura per sobre de Llengua estrangera.

En la taula 8, podem veure els resultats de la pregunta 3 segons els grups de llengua inicial i de llengua d'identificació amb més representativitat. L'assignatura d'Història es troba en la primera posició en tots els grups.

En el grup que té el català com a llengua inicial i com a llengua d'identificació (d'ara endavant, anomenat grup A1) les assignatures de llengua i literatura es troben en les mateixes posicions que en l'anàlisi general i en el grup A. Llengua estrangera està situada en la segona posició, amb un 5,95 de puntuació mitjana; Llengua catalana i literatura en la tercera, amb un 5, i Llengua castellana i literatura en la quarta, amb un 4,7. Ens agradaria destacar que, en les puntuacions individuals dels estudiants, la nota més alta que rep Llengua catalana i literatura en aquest grup és un 7.

En el grup amb el català com a llengua inicial i el català i el castellà com a llengües d'identificació (d'ara endavant, anomenat grup A2), les posicions i l'ordre de valoració de les assignatures de llengua i literatura canvien. L'assignatura de Ciències per al món contemporani és més ben puntuada que les tres assignatures de llengua i literatura, i se situa en la segona posició amb un 7 de puntuació mitjana. Llengua castellana i literatura es troba en la tercera posició, amb un 6,86, per damunt de Llengua catalana i literatura, que se situa en la quarta posició amb un 6,43. Llengua estrangera es troba en la cinquena posició amb un 5,71. Aquest és l'únic grup on l'assignatura de llengua estrangera obté una puntuació mitjana inferior a les de les altres dues assignatures de llengua i literatura.

En el grup que té alhora el català i el castellà com a llengües inicials i llengües d'identificació (que anomenarem grup B1), l'assignatura de Ciències per al món contemporani també és més ben puntuada que les tres assignatures de llengua i literatura, i se situa en la segona posició amb un 6,26 de puntuació mitjana. L'assignatura de català es troba en la tercera posició, amb un 6,17; Llengua estrangera se situa en la quarta, amb un 6,09, i Llengua castellana i literatura es troba en la cinquena, amb un 6,04.

Taula 8. Resultats de la pregunta 3 dels grups de llengua inicial i llengua d'identificació amb més representativitat

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana	
Català	Català	Història	67	6,7	
		Llengua estrangera	59,5	5,95	
		Llengua catalana i literatura	50	5	
		Llengua castellana i literatura	47	4,7	
		Ciències per al món contemporani	43	4,3	
		Biologia i geologia	40	4	
		Matemàtiques	36,5	3,65	
		Filosofia	36	3,6	
		Tecnologia	32	3,2	
		Física i química	25	2,5	
	Català i castellà	Català i castellà	Història	56	8
			Ciències per al món contemporani	49	7
			Llengua castellana i literatura	48	6,86
			Llengua catalana i literatura	45	6,43
			Llengua estrangera	40	5,71
			Matemàtiques	38	5,43
			Biologia i geologia	33	4,71
			Tecnologia	29	4,14
			Filosofia	25	3,57
			Física i química	12	1,71
Català i castellà	Català i castellà	Història	154	6,7	
		Ciències per al món contemporani	144	6,26	
		Llengua catalana i literatura	142	6,17	
		Llengua estrangera	141	6,09	
		Llengua castellana i literatura	139	6,04	
		Matemàtiques	137	5,96	
		Filosofia	113	4,91	
		Biologia i geologia	110	4,78	
		Tecnologia	93	4,04	
		Física i química	67	2,91	

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Castellà	Català i castellà	Història	21,5	7,17
		Llengua estrangera	19	6,33
		Filosofia	19	6,33
		Tecnologia	17	5,67
		Matemàtiques	16	5,33
		Llengua catalana i literatura	16	5,33
		Llengua castellana i literatura	15	5
		Ciències per al món contemporani	11	3,67
		Biologia i geologia	10	3,33
		Física i química	10	3,33

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

Les respostes del grup que té el castellà com a llengua inicial i el català i el castellà alhora com a llengües d'identificació coincideixen amb les del grup C, ja que es tracta dels mateixos estudiants (vegeu la descripció de les posicions que ocupen les assignatures del grup C de la pregunta 3). Tot i això, quan fem referència a aquest grup de llengua inicial i de llengua d'identificació, parlarem del grup C1.

Pel que fa a les puntuacions que rep l'assignatura de català, en primer lloc trobem la del grup A2; en segon lloc, la del grup B1; en tercer lloc, la del grup C1, i en quart lloc, la del grup A1. Aquest mateix patró es repeteix en l'assignatura de castellà.

Llengua catalana i literatura és valorada amb una puntuació mitjana més alta que Llengua castellana i literatura en els grups A1, B1 i C1, mentre que en el grup A2 s'esdevé a l'inrevés. Ara bé, en els quatre grups existeix una distància molt petita entre les puntuacions que reben: en les puntuacions totals, en els grups A1, A2 i B1 és de 3 punts, i en el grup C1 és de tan sols 1 punt.

Pel que fa a les preferències dels estudiants, en el grup A1, 3 estudiants valoren millor l'assignatura de català que la de castellà (el 30%) i 1 valora millor la de castellà que la de català (el 10%). En el grup A2, 3 estudiants valoren millor l'assignatura de castellà que la de català (el 42,86%) i 2 valoren millor la de català que la de castellà (el 28,57%). En el grup B1, 8 estudiants valoren millor l'assignatura de castellà que la de català (el 34,78%) mentre que 6 valoren millor la de català que la de castellà (el 26,09%). Així, el grup A1 té més estudiants que valoren millor

l'assignatura de català que la de castellà, i els grups A2 i B1 compten amb més estudiants que valoren millor l'assignatura de castellà que no pas la de català. El grup C1 no compta amb prou representativitat com per a ser analitzat en aquesta comparació (1 estudiant valora millor l'assignatura de català que la de castellà, 1 estudiant les valora a l'inrevés i 1 altre estudiant les valora com a iguals).

S'esdevé la mateixa situació que en els grups de llengua inicial: quan el castellà es troba entre les llengües dels estudiants, és més probable que els estudiants valorin millor l'assignatura de Llengua castellana i literatura que no la de Llengua catalana i literatura. És una tendència lleugera, però, com en el cas de la llengua inicial, perquè hi ha poca distància entre les preferències i un bon nombre d'estudiants valora les dues assignatures de la mateixa manera: en el grup A1 són 6 (el 60%), en el grup A2 són 2 (el 28,57%) i en el grup B1 són 9 (el 26,09%).

Per primera vegada trobem grups lingüístics on Llengua catalana i literatura obté una puntuació més alta que Llengua estrangera. Succeeix en els grups A2 i B1, on la distància en què es troben les assignatures en la puntuació total és de 5 punts en el primer cas i d'1 punt en el segon. Ara bé, Llengua estrangera és valorada amb una puntuació mitjana més alta que Llengua catalana i literatura en els grups A1 i C1, on l'espai entre les assignatures en la puntuació total és de 9,5 punts en el primer cas i de 3 punts en el segon.

Si ens fixem en les preferències dels estudiants, no s'observen patrons concrets per una assignatura o l'altra segons les llengües dels estudiants. El grup A1 compta amb 4 estudiants que puntuen millor l'assignatura de llengua estrangera que la de català (el 40%), 3 que ho fan a l'inrevés (el 30%) i 3 que les puntuen com a iguals (el 30%). El grup A2 té 3 estudiants que valoren millor l'assignatura de català que la de llengua estrangera (el 42,86%), però també 3 estudiants que ho fan a l'inrevés (el 42,86%) i 1 que les valora amb la mateixa puntuació (el 14,29%). El grup B1 compta amb 10 estudiants que valoren millor l'assignatura de català que la de llengua estrangera (el 43,48%), 9 que ho fan a l'inrevés (el 39,13%) i 4 que les valoren amb la mateixa puntuació (el 17,39%). El grup C1 compta amb 2 estudiants que puntuen millor Llengua estrangera que no pas Llengua catalana i literatura (el 66,67%), 1 que les puntua a l'inrevés (el 33,33%) i cap estudiant que les puntuï com a iguals.

3.4. Resultats i interpretació de la pregunta 4

En la pregunta 4 del qüestionari vam demanar als estudiants que puntuessin el mateix conjunt de deu assignatures segons la utilitat que creien que tenien per al seu futur acadèmic i professional (vegeu el qüestionari a l'annex 4).

Una anàlisi global dels resultats ens permet veure que les tres assignatures de llengua i literatura són més ben puntuades que en la pregunta anterior (vegeu la taula 9). Aquesta millora, però, només significa en la puntuació total un creixement d'11 punts en l'assignatura de català i de 9 punts en la de castellà: Llengua catalana i literatura és puntuada amb un 6,24 de mitjana i Llengua castellana i literatura amb un 6,08. Així, les puntuacions no s'allunyen gaire de les de la pregunta 3 i segueixen sent més aviat baixes. A més a més, tot i que les puntuacions augmenten, les assignatures baixen una posició cadascuna respecte a la pregunta 3, ja que l'assignatura de Matemàtiques té més utilitat per al conjunt dels estudiants. L'assignatura de Llengua estrangera és la que fa el canvi més gran i se situa en més bona posició. És valorada amb un 8,8 de puntuació mitjana, és a dir, 123,5 punts millor que en la pregunta 3 en la puntuació total, fet que la situa en la primera posició del conjunt d'assignatures. Història se situa en la segona posició. Així, respecte a la pregunta 3, Llengua estrangera puja a la primera posició, mentre que Llengua catalana i literatura baixa a la quarta i Llengua castellana i literatura, a la cinquena.

Taula 9. Resultats globals de la pregunta 4

Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Llengua estrangera	431	8,8
Història	317	6,47
Matemàtiques	314	6,41
Llengua catalana i literatura	306	6,24
Llengua castellana i literatura	298	6,08
Ciències per al món contemporani	202	4,12
Biologia i geologia	164	3,35
Filosofia	153	3,12
Tecnologia	135	2,76
Física i química	94	1,92

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

Com en l'anàlisi general de la pregunta 3, l'assignatura de català és més ben puntuada que la de castellà, però l'espai que les separa és inferior. Tot i que es troben a una mica més de distància en la puntuació total, a 8 punts, les preferències dels estudiants mostren una igualtat més gran: 10 estudiants puntuen millor català que castellà (el 20,41%), 8 estudiants puntuen millor castellà que català (el 16,33%) i 31 estudiants les considera iguals en utilitat (el 63,27%). Els estudiants que puntuen amb un 9 o un 10 Llengua catalana i literatura són 10 (el 20,41%), el mateix nombre d'estudiants que puntuen amb un 9 o un 10 Llengua castellana i literatura.

L'espai entre Llengua catalana i literatura i Llengua estrangera sí que s'eixampla considerablement. En la puntuació total, passa d'una distància de 12,5 punts a 125 punts, que en la puntuació mitjana es tradueix en de 0,26 punts a 2,56 punts. Pel que fa a les preferències dels estudiants, 35 opinen que l'assignatura de llengua estrangera té més utilitat que la de català (el 71,43%), mentre que 6 pensen que l'assignatura de català té més utilitat que la de llengua estrangera (el 12,24%) i 8 creuen que les dues assignatures són equiparables en utilitat (el 16,33%). A més a més, el nombre d'estudiants que valora Llengua estrangera amb una puntuació de 9 o 10 és molt elevat: un total de 35 estudiants (el 71,43%), 24 dels quals li donen un 10, pràcticament la meitat dels estudiants (el 48,98%).

Si tenim en compte les llengües inicials dels estudiants (vegeu la taula 10), Llengua estrangera es troba en la primera posició en els tres grups lingüístics, com en l'anàlisi general, tot i que en el grup C comparteix la posició amb Història. En la puntuació mitjana, en el grup A obté un 9, en el grup B, un 8,85 i en el grup C, un 7. Respecte a la pregunta 3, l'assignatura de llengua estrangera millora de posició i de puntuació en tots els grups. El canvi en la puntuació és considerable en els grups A i B: en la puntuació total, el creixement és de 53,5 punts i 68 punts, respectivament. En el grup C la millora és de 2 punts.

En el grup A, en la segona posició hi ha l'assignatura d'Història. Llengua catalana i literatura es troba en la tercera, amb un 6,26 de puntuació mitjana, i Llengua castellana i literatura es troba en la quarta, amb un 5,95. Respecte a la pregunta 3, aquestes dues assignatures de llengua i literatura segueixen ocupant la mateixa posició, però milloren en puntuació: en la puntuació total, el canvi és d'11 punts en l'assignatura de català i de 9 en la de castellà.

Taula 10. Resultats de la pregunta 4 dels grups de llengua inicial

Llengua inicial	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Llengua estrangera	171	9
	Història	123	6,47
	Llengua catalana i literatura	119	6,26
	Llengua castellana i literatura	113	5,95
	Matemàtiques	103	5,42
	Ciències per al món contemporani	65	3,42
	Filosofia	56	2,95
	Biologia i geologia	55	2,89
	Tecnologia	52	2,74
	Física i química	31	1,63
Català i castellà	Llengua estrangera	239	8,85
	Matemàtiques	195	7,22
	Llengua catalana i literatura	176	6,52
	Llengua castellana i literatura	176	6,52
	Història	173	6,41
	Ciències per al món contemporani	131	4,85
	Biologia i geologia	102	3,78
	Filosofia	79	2,93
	Tecnologia	70	2,59
	Física i química	61	2,26
Castellà	Llengua estrangera	21	7
	Història	21	7
	Filosofia	18	6
	Matemàtiques	16	5,33
	Tecnologia	13	4,33
	Llengua catalana i literatura	11	3,67
	Llengua castellana i literatura	9	3
	Biologia i geologia	7	2,33
	Ciències per al món contemporani	6	2
	Física i química	2	0,67

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

En el grup B, l'assignatura de Matemàtiques està en la segona posició. Les assignatures de català i castellà es troben en la tercera posició amb la mateixa puntuació mitjana, un 6,52. En comparació amb la pregunta 3, l'assignatura de català baixa una posició i la de castellà es manté en la mateixa, però les dues milloren en puntuació: el canvi en la puntuació total és de 5 i 6 punts, respectivament.

En el grup C, a part de Llengua estrangera i Història, hi ha tres altres assignatures que són més ben valorades que les de català i castellà: Filosofia, Matemàtiques i Tecnologia. L'assignatura de català es troba en la cinquena posició amb un 3,67, i la de castellà en la sisena posició amb un 3. Aquest és l'únic grup on les assignatures de català i castellà baixen de puntuació respecte a la pregunta 3: en la puntuació total, en l'assignatura de català el canvi és de 5 punts i en la de castellà és de 6 punts. Les dues assignatures baixen una posició cadascuna.

Pel que fa a les puntuacions que rep l'assignatura de català, en primer lloc trobem la del grup B; en segon lloc, la del grup A, i en tercer lloc, la del grup C. Aquest mateix patró es repeteix en l'assignatura de castellà.

Malgrat que els grups A i C valoren Llengua catalana i literatura amb una puntuació mitjana més alta que Llengua castellana i literatura, la distància que s'estableix entre elles és petita: en la puntuació total, en el grup A és de 6 punts i en el C és de 2 punts. En el grup B les puntuacions són les mateixes.

Pel que fa a les puntuacions individuals que donen els estudiants de cada grup a les dues assignatures, no hi ha molta diferència en la utilitat que els atribueixen. En el grup A, 5 estudiants creuen que l'assignatura de català té més utilitat que la de castellà (el 26,32%) i 4 creuen que la de castellà en té més que la de català (el 21,05%). En el grup B, tant els estudiants que creuen que l'assignatura de català té més utilitat com els que creuen que en té més la de castellà són 4 (el 14,81% en cada cas). En el grup C hi ha 1 estudiant que opina que l'assignatura de català té més utilitat que la de castellà (el 33,33%), i no n'hi ha cap que opini que la de castellà en té més que la de català. Hi ha força estudiants que valoren les dues assignatures amb la mateixa puntuació: en el grup A, 10 (el 52,63%); en el grup B, 19 (el 70,37%), i en el grup C, 2 (el 66,67%).

La distància entre les assignatures és semblant a la que s'estableix a la pregunta 3, però segueix un patró diferent. En els grups A i C hi ha més estudiants que valoren millor Llengua catalana i literatura que Llengua castellana i literatura, mentre que en el grup B les dues assignatures empaten. No sembla que la presència del castellà com a llengua inicial causi que

l'assignatura de castellà sigui més ben valorada que la de català, sinó que els grups tendeixen a valorar-les de la mateixa manera o a valorar millor la de català. La igualtat entre les assignatures és més gran que en la pregunta 3.

Llengua estrangera és valorada amb una puntuació més alta en utilitat que Llengua catalana i literatura en tots els grups. La distància que hi ha entre elles s'eixampla molt respecte al gust, i és més gran que la que hi ha entre les assignatures de català i castellà en utilitat. Així, la diferència entre les assignatures de català i llengua estrangera és de 52 punts en el grup A, de 63 punts en el grup B i de 10 punts en el grup C.

Pel que fa a les valoracions individuals dels estudiants, l'opció majoritària en tots els grups és valorar amb més utilitat Llengua estrangera que Llengua catalana i literatura, de manera que no s'observen diferències en les preferències per una assignatura o l'altra segons les llengües dels estudiants. Els estudiants que creuen que Llengua estrangera té més utilitat que Llengua catalana i literatura són 14 en el grup A (el 73,68%), 19 en el grup B (el 70,37%) i 2 en el grup C (el 66,67%). Els estudiants que opinen que Llengua catalana i literatura té més utilitat que Llengua estrangera són 2 en el grup A (el 10,53%), 4 en el grup B (el 14,81%) i no n'hi ha cap en el grup C. Els estudiants que valoren les dues assignatures amb la mateixa utilitat són 3 en el grup A (el 15,79%), 4 en el grup B (el 14,81%) i 1 en el grup C (el 33,33%).

En la taula 11, podem veure els resultats de la pregunta 3 segons els grups de llengua inicial i de llengua d'identificació amb més representativitat.

Llengua estrangera es troba en la primera posició en els quatre grups, com en l'anàlisi general i en l'anàlisi segons les llengües inicials, tot i que en el grup C1 comparteix la posició amb Història. En el grup A1 obté un 9; en l'A2, un 8,71; en el B1, un 8,74, i en el C1, un 7. En comparació amb la pregunta 3, l'assignatura de llengua estrangera millora de posició i de puntuació en tots els grups. En la puntuació total, el creixement és de 30,5 punts en el grup A1; de 21 punts en l'A2; de 60 punts en el B1 i de 2 punts en el C1.

En el grup A1, Llengua catalana i literatura es troba en la segona posició amb un 5,9 de puntuació mitjana i Llengua castellana i literatura es troba en la tercera posició amb un 5,5. Respecte a la pregunta 3, les dues assignatures pugen una posició cadascuna, i també milloren en la puntuació: han augmentat 9 i 8 punts, respectivament, en la puntuació total.

Taula 11. Resultats de la pregunta 4 dels grups de llengua inicial i llengua d'identificació amb més representativitat

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Català	Llengua estrangera	90	9
		Llengua catalana i literatura	59	5,9
		Llengua castellana i literatura	55	5,5
		Història	54	5,4
		Matemàtiques	42	4,2
		Ciències per al món contemporani	38	3,8
		Tecnologia	31	3,1
		Biologia i geologia	26	2,6
		Filosofia	22	2,2
		Física i química	21	2,1
	Català i castellà	Llengua estrangera	61	8,71
		Història	55	7,85
		Llengua catalana i literatura	46	6,57
		Matemàtiques	46	6,57
		Llengua castellana i literatura	44	6,29
		Biologia i geologia	26	3,71
		Filosofia	24	3,43
		Ciències per al món contemporani	22	3,14
		Tecnologia	20	2,86
		Física i química	8	1,14
Català i castellà	Català i castellà	Llengua estrangera	201	8,74
		Matemàtiques	174	7,57
		Història	147	6,39
		Llengua catalana i literatura	146	6,35
		Llengua castellana i literatura	145	6,3
		Ciències per al món contemporani	112	4,87
		Biologia i geologia	83	3,61
		Filosofia	72	3,13
		Tecnologia	57	2,48
		Física i química	51	2,22

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Castellà	Català i castellà	Llengua estrangera	21	7
		Història	21	7
		Filosofia	18	6
		Matemàtiques	16	5,33
		Tecnologia	13	4,33
		Llengua catalana i literatura	11	3,67
		Llengua castellana i literatura	9	3
		Biologia i geologia	7	2,33
		Ciències per al món contemporani	6	2
		Física i química	2	0,67

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

En el grup A2, en la segona posició hi ha Història. L'assignatura de català es troba en la tercera posició amb un 6,57 i l'assignatura de castellà es troba en la cinquena posició amb un 6,29. En comparació amb la pregunta 3, Llengua catalana i literatura puja una posició en la llista i millora 1 punt en la puntuació total, mentre que Llengua castellana i literatura baixa dues posicions en la llista i 4 punts en la puntuació total. Si bé en la pregunta 3 Llengua castellana i literatura és la més ben puntuada de les tres assignatures de llengua i literatura, en la pregunta 4 és la que obté menys puntuació.

En el grup B1, les assignatures de Matemàtiques i Història estan en la segona i la tercera posició, respectivament. Llengua catalana i literatura es troba en la quarta posició amb un 6,35 de puntuació mitjana i Llengua castellana i literatura es troba en la cinquena posició amb un 6,3. Respecte a la pregunta 3, l'assignatura de català baixa una posició però augmenta 4 punts en la puntuació total, i l'assignatura de castellà es manté en la mateixa posició i augmenta 6 punts en la puntuació total.

En el grup C1, a part de Llengua estrangera i Història, hi ha tres altres assignatures que són més ben puntuades que les de català i castellà: Filosofia, Matemàtiques i Tecnologia. Llengua catalana i literatura es troba en la cinquena posició amb un 3,67, i Llengua castellana i literatura es troba en la sisena posició amb un 3. Les dues assignatures baixen una posició cadascuna en comparació amb la pregunta 3.

Pel que fa a les puntuacions que rep l'assignatura de català, en primer lloc trobem la del grup A2; en segon lloc, la del grup B1; en tercer lloc, la del grup A1, i en quart lloc, la del grup C1. L'ordre de valoració de l'assignatura de castellà és semblant: B1, A2, A1 i C1.

L'assignatura de català és més ben puntuada en utilitat que la de castellà en els quatre grups lingüístics. Malgrat això, la distància entre les dues assignatures és molt petita: en la puntuació total, en el grup A1 és de 4 punts, en els grups A2 i C1 és de 2 punts i en el grup B1 és d'1 punt.

Pel que fa a les valoracions individuals dels estudiants, el grup A1 compta amb 2 estudiants que puntuen amb més utilitat l'assignatura de català que la de castellà (el 20%) i amb només 1 estudiant que les puntua a l'inrevés (el 10%). En el grup A2, són 2 els estudiants que puntuen amb més utilitat l'assignatura de català que la de castellà (el 28,57%) i també 2 els que les puntuen a l'inrevés (el 28,57%). En el grup B1 hi ha 4 estudiants que puntuen millor l'assignatura de català que la de castellà (el 17,39%) i 3 que les puntuen a l'inrevés (el 13,04%). I en el grup C1 hi ha 1 estudiant que puntua millor l'assignatura de català que la de castellà (el 33,33%) i cap que les puntuï a l'inrevés. Així, en els grups A1, B1 i C1 hi ha més estudiants que opinen que l'assignatura de català té més utilitat que la de castellà i en el grup A2 les dues assignatures es troben en igualtat de condicions. Els estudiants que creuen que les dues assignatures són iguals en utilitat són 7 en el grup A1 (el 70%), 3 en el grup A2 (el 42,86%), 16 en el grup B1 (el 69,57%) i 2 en el grup C1 (el 66,67%).

La distància entre les assignatures és semblant a la que s'estableix en la pregunta 3, però, com s'esdevé en l'anàlisi dels grups de llengua inicial, no sembla que la presència del castellà en les llengües d'identificació dels estudiants provoqui que l'assignatura de castellà sigui més valorada en utilitat que la de català, sinó que els grups tendeixen a valorar les dues assignatures de la mateixa manera o a valorar millor la de català. Ara bé, l'orientació cap a l'assignatura de català és lleugera, ja que hi ha molt poca diferència entre les valoracions, i el percentatge d'estudiants que valora les dues assignatures amb la mateixa utilitat és alt. La igualtat entre les assignatures és més gran que en la pregunta 3.

Els quatre grups de llengua inicial i de llengua d'identificació valoren amb més utilitat l'assignatura de llengua estrangera que la de català. La distància que s'estableix entre les dues assignatures és considerable: és més gran que la que s'estableix entre les mateixes assignatures en la pregunta 3, i també és més gran que la que s'estableix entre les assignatures

de català i castellà en aquesta pregunta. En la puntuació total, l'espai és de 31 punts en el grup A1, de 15 punts en el grup A2, de 55 punts en el grup B1 i de 10 punts en el grup C1.

Pel que fa a les valoracions individuals dels estudiants, l'opció majoritària en tots els grups és valorar amb més utilitat Llengua estrangera que Llengua catalana i literatura, de manera que no s'observen diferències en les preferències per una assignatura o l'altra segons les llengües dels estudiants. Els estudiants que creuen que Llengua estrangera té més utilitat que Llengua catalana i literatura són 7 en el grup A1 (el 70%), 5 en el grup A2 (el 71,43%), 16 en el grup B1 (el 69,57%) i 2 en el grup C1 (el 66,67%). Els estudiants que opinen que Llengua catalana i literatura té més utilitat que Llengua estrangera són 2 en el grup A2 (el 28,57%) i 3 en el grup B1 (el 13,04%); no hi ha cap estudiant que ho pensi en els grups A1 i C1. Els estudiants que valoren les dues assignatures amb la mateixa utilitat són 3 en el grup A1 (el 30%), 4 en el grup B1 (el 17,39%) i 1 en el grup C1 (el 33,33%).

3.5. Resultats i interpretació de la pregunta 5

En la pregunta 5 vam demanar als estudiants que valoressin com de fàcil creuen que és trobar feina per als graduats dels estudis universitaris de filologia anglesa, filologia catalana i filologia hispànica. Tenien dues opcions negatives (*Gens fàcil* i *No gaire fàcil*) i dues opcions positives (*Bastant fàcil* i *Molt fàcil*) (vegeu el qüestionari a l'annex 4).

La taula 12 mostra els resultats globals d'aquesta pregunta. Hi podem veure que els estudiants tenen opinions bastant diferenciades entre les oportunitats que ofereix la filologia anglesa, d'una banda, i les que ofereixen la filologia catalana i la filologia hispànica, d'una altra.

Taula 12. Resultats globals de la pregunta 5

	Facilitat per trobar feina							
	Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Graduat de filologia anglesa	2	4,08	12	24,49	28	57,14	7	14,29
Graduat de filologia catalana	11	22,45	22	44,9	14	28,57	2	4,08
Graduat de filologia hispànica	7	14,29	22	44,9	19	38,78	1	2,04

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

La majoria d'estudiants tenen una opinió positiva sobre la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia anglesa (35 estudiants, el 71,43%, en comparació amb 14 estudiants, el 28,57%), i una opinió negativa sobre la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia catalana i filologia hispànica (en la catalana són 33 estudiants, el 67,35%, comparats amb 16 estudiants, el 32,65%; en la hispànica són 29 estudiants, el 59,18%, comparats amb 20 estudiants, el 40,82%). Les opinions més compartides són que els graduats de filologia anglesa tenen bastanta facilitat per trobar feina (28 estudiants, el 57,14%) i que els graduats de filologia catalana i filologia hispànica no en tenen gaire (22 estudiants en cada cas, el 44,9%).

Pel que fa a filologia catalana i filologia hispànica, com hem vist, es produeix un empat en el nombre d'estudiants que pensen que els seus graduats no tenen gaire facilitat per trobar feina (22 estudiants en cada cas, el 44,9%). La diferència entre les dues disciplines és petita, però hi és. Si bé els estudiants que pensen que els graduats tenen molta facilitat per trobar feina són 2 en el cas de la catalana (el 4,08%) i 1 en el cas de la hispànica (el 2,04%), en la categoria de Bastant fàcil hi ha més estudiants en filologia hispànica (19 estudiants, el 38,78%, en comparació amb 14 estudiants, el 28,57%), i en la de Gens fàcil hi ha més estudiants en filologia catalana (11 estudiants, el 22,45%, en comparació amb 7 estudiants, el 14,29%). Així, els estudiants opinen que els graduats de filologia hispànica tenen més facilitat per trobar feina que no pas els de filologia catalana.

Com hem explicat en el marc teòric, actualment no hi ha prou titulats en filologia catalana per cobrir la demanda del mercat laboral, de manera que l'opinió majoritària dels estudiants sobre aquesta disciplina no obeeix a la realitat. Detectem, doncs, prejudicis envers l'estudi de la filologia catalana per les oportunitats laborals que pot oferir. Tenint en compte els resultats de les altres disciplines, segurament, els prejudicis cap a filologia catalana són tant per tractar-se d'un estudi filològic com per centrar-se en la llengua i la literatura catalanes. Només la filologia anglesa supera els prejudicis sobre les poques oportunitats laborals dels estudis humanístics, fet que denota que els estudiants enquestats donen molt de valor al coneixement de l'anglès.

La taula 13 mostra els resultats de la pregunta 5 segons els grups de llengua inicial. El grup A segueix el mateix patró que l'anàlisi general. S'estableix una diferència clara entre la facilitat per trobar feina que es percep en els estudis de filologia anglesa, d'una banda, i en els estudis de filologia catalana i filologia hispànica, d'una altra. La majoria d'estudiants tenen una opinió positiva sobre la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia anglesa (13 estudiants, el

68,42%, en comparació amb 6 estudiants, el 31,58%), mentre que la majoria d'estudiants tenen una opinió negativa sobre la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia catalana i filologia hispànica (en cada disciplina són 15 estudiants, el 78,95%, en comparació amb 4 estudiants, el 21,05%). La majoria d'estudiants d'aquest grup pensen que els graduats de filologia anglesa tenen bastanta facilitat per trobar feina (12 estudiants, el 63,16%) i que els graduats de filologia catalana i filologia hispànica no en tenen gaire (en la catalana són 10 estudiants, el 52,63%, i en la hispànica són 12 estudiants, el 63,16%). Destaca moltíssim que mentre que la filologia anglesa no té cap estudiant que es decanti per la casella de Gens fàcil, la filologia catalana i la filologia hispànica no tenen cap estudiant que es decanti per la casella de Molt fàcil.

Taula 13. Resultats de la pregunta 5 dels grups de llengua inicial

		Facilitat per trobar feina							
		Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
Llengua inicial	Filologia	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Català	Anglesa	0	0	6	31,58	12	63,16	1	5,26
	Catalana	5	26,32	10	52,63	4	21,05	0	0
	Hispànica	3	15,79	12	63,16	4	21,05	0	0
Català i castellà	Anglesa	2	7,4	5	18,52	14	51,85	6	22,22
	Catalana	5	18,52	11	40,74	9	33,33	2	7,41
	Hispànica	4	14,81	7	25,93	15	55,56	1	3,7
Castellà	Anglesa	0	0	1	33,33	2	66,67	0	0
	Catalana	1	33,33	1	33,33	1	33,33	0	0
	Hispànica	0	0	3	100	0	0	0	0

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

Pel que fa a filologia catalana i filologia hispànica, els resultats són idèntics en les caselles de Bastant fàcil i Molt fàcil: no hi ha cap estudiant que pensi que els seus graduats tenen molta facilitat per trobar feina, i 4 estudiants pensen que els seus graduats tenen bastanta facilitat per trobar feina (el 21,05%). Ara bé, els estudiants que pensen que els seus graduats no tenen gaire facilitat per trobar feina són 10 en el cas de la catalana (el 52,63%) i 12 en el cas de la

hispanica (el 63,13%), mentre que els que pensen que els seus graduats no ho tenen gens fàcil són 5 en el cas de la catalana (el 26,32%) i 3 en el cas de la hispanica (el 15,79%). Així, tot i que en les dues disciplines l'opinió majoritària és negativa, la filologia catalana és la que surt més mal parada.

En el grup B les majories canvien. La major part dels estudiants compten amb una opinió positiva sobre les oportunitats que ofereixen la filologia anglesa i la filologia hispanica (en l'anglesa, són 20 estudiants, el 74,07%, en comparació amb 7 estudiants, el 25,93%; en la hispanica són 16 estudiants, el 59,26%, en comparació amb 11 estudiants, el 40,74%), i amb una opinió negativa sobre les oportunitats que ofereix la filologia catalana (16 estudiants, el 59,26%, en comparació amb 11 estudiants, el 40,74%). La major part dels estudiants pensen que tant els graduats de filologia anglesa com els de filologia hispanica tenen bastanta facilitat per trobar feina (a l'anglesa, són 14 estudiants, el 51,85%, i a la hispanica són 15, el 55,56%). Pel que fa a filologia catalana, l'opció on trobem més estudiants és No gaire fàcil (11 estudiants, el 40,74%).

Entre les dues filologies amb una opinió majoritària positiva, és l'anglesa la que compta amb més bona opinió. Tot i que en la casella de Bastant fàcil filologia hispanica compta amb 15 estudiants i filologia anglesa amb 14 (el 55,56% i el 51,85%, respectivament), en la casella de Molt fàcil filologia hispanica en té 1 (el 3,7%), mentre que filologia anglesa en té 6 (el 22,22%).

Com en el grup A, l'opinió del grup B és més positiva per a filologia hispanica que per a filologia catalana, però en aquest cas l'espai que s'estableix entre les dues disciplines és més gran. Tot i que filologia catalana compta amb 2 estudiants en la casella de Molt fàcil (el 7,41%) i filologia hispanica amb només 1 (el 3,7%), en la casella de Bastant fàcil surt més ben parada filologia hispanica: 15 estudiants, el 55,56%, comparats amb 9 estudiants, el 33,33%. Filologia catalana compta amb més estudiants que filologia hispanica tant en la casella de No gaire fàcil (11 estudiants, el 40,74%, en comparació amb 7 estudiants, el 25,93%) com en la de Gens fàcil (5 estudiants, el 18,52%, en comparació amb 4 estudiants, el 14,81%).

Considerem que el grup C no té prou representativitat com per ser avaluat amb la mateixa fiabilitat que els altres grups lingüístics. Malgrat això, sí que podem establir, com en els altres dos grups de llengua inicial, una diferència entre filologia anglesa, d'una banda, i filologia catalana i hispanica, d'una altra.

Podem observar que la majoria dels estudiants pensen que els graduats de filologia anglesa tenen bastanta facilitat per trobar feina (2 estudiants, el 66,67%). No hi ha cap estudiant que pensi que en tenen molta ni tampoc que pensi que no en tenen gens. Com que només hi ha 1 estudiant que pensa que no tenen gaire facilitat per trobar feina (el 33,33%), es pot dir que la majoria dels estudiants d'aquest grup tenen una opinió positiva sobre les oportunitats laborals que ofereix aquest estudi.

Pel que fa a filologia catalana i filologia hispànica, la majoria d'estudiants tenen una opinió negativa sobre les oportunitats que ofereixen aquests dos estudis (en el cas de la catalana, són 2 estudiants, el 66,67%, en comparació amb 1 estudiant, el 33,33%; en el cas de la hispànica, els 3 estudiants del grup, el 100%, tenen una opinió negativa). No es pot establir quina de les dues disciplines és més ben valorada, perquè filologia catalana compta amb 1 estudiant en cadascuna de les caselles de Gens fàcil (el 33,33%), No gaire fàcil (el 33,33%) i Bastant fàcil (el 33,33%) i filologia hispànica compta amb els 3 estudiants del grup situats en la casella de No gaire fàcil (el 100%).

Pel que fa al grup C, no podem anar més enllà de les afirmacions que hem fet, ja que la baixa representativitat del grup no ens ho permet. Però si ens centrem en els grups A i B, podem observar que les opinions majoritàries sobre filologia catalana i filologia hispànica són diferents segons la llengua inicial dels estudiants (pel que fa a filologia anglesa, no s'observen patrons segons les llengües inicials dels estudiants).

Tant en el grup A com en el grup B la majoria d'estudiants tenen una opinió negativa sobre la facilitat per trobar feina que ofereix filologia catalana. Ara bé, tenint en compte els percentatges d'estudiants en cada opció, podem afirmar que l'opinió és més negativa en el primer grup que en el segon: el percentatge d'estudiants amb una opinió negativa és més elevat en el grup A que en el grup B (el 78,95% en comparació amb el 59,26%), mentre que el percentatge d'estudiants amb una opinió positiva és més elevat en el grup B que en el grup A (el 40,74% en comparació amb el 21,05%). Pel que fa a filologia hispànica, ja hem vist que en el grup B la majoria d'estudiants tenen una opinió positiva sobre la facilitat per trobar feina que ofereix (el 59,26%) i que, en canvi, en el grup A la majoria dels estudiants en tenen una opinió negativa (el 78,95%).

Així, la presència del català com a única llengua inicial causa una pitjor valoració de les oportunitats que ofereix la filologia catalana que no pas la seva presència combinada amb el castellà; i la presència del castellà com una de les llengües inicials produeix una opinió positiva

sobre les oportunitat que ofereix la filologia hispànica mentre que la seva absència produeix una opinió negativa.

A la taula 14 s'hi mostren els resultats de la pregunta 5 segons els grups de llengua inicial i llengua d'identificació.

Taula 14. Resultats de la pregunta 5 dels grups de llengua inicial i llengua d'identificació amb més representativitat

			Facilitat per trobar feina							
			Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
L1	Llengua d'identificació	Filologia	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Català	Català	Anglesa	0	0	6	60	4	40	0	0
		Catalana	3	30	5	50	2	20	0	0
		Hispanica	2	20	6	60	2	20	0	0
	Català i castellà	Anglesa	0	0	0	0	6	85,71	1	14,29
		Catalana	1	14,29	4	57,14	2	28,57	0	0
		Hispanica	1	14,29	4	57,14	2	28,57	0	0
Català i castellà	Català i castellà	Anglesa	2	8,7	5	21,74	12	52,17	4	17,39
		Catalana	5	21,74	10	43,48	7	30,43	1	4,35
		Hispanica	4	17,39	7	30,43	12	52,17	0	0
Castellà	Català i castellà	Anglesa	0	0	1	33,33	2	66,67	0	0
		Catalana	1	33,33	1	33,33	1	33,33	0	0
		Hispanica	0	0	3	100	0	0	0	0

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats dels qüestionaris.

En el grup A1 la majoria dels estudiants tenen una opinió negativa sobre les oportunitats laborals que ofereixen les tres filologies: en l'anglesa són 6 estudiants, el 60%, en comparació amb 4 estudiants, el 40%, i en la catalana i la hispànica són 8 estudiants, el 80%, en comparació amb 2 estudiants, el 20%. La major part dels estudiants pensen que tant els graduats de

filologia anglesa com els de filologia catalana i filologia hispànica no tenen gaire facilitat per trobar feina: en l'anglesa i la hispànica són 6 estudiants en cadascuna, el 60%, i en la catalana són 5 estudiants, el 50%.

Tot i això, es pot establir una diferència clara entre els tres estudis. Si bé no hi ha cap estudiant que pensi que els graduats de les tres filologies tinguin molta facilitat per trobar feina, n'hi ha 4 en el cas de l'anglesa i 2 en el cas de la catalana i la hispànica que opinen que els seus graduats en tenen bastanta (el 40% i el 20%, respectivament). El nombre d'estudiants que opinen que els graduats de l'anglesa i la hispànica no en tenen gaire són el mateix, 6, és a dir, el 60%, mentre que els que ho opinen de la catalana són 5, és a dir, el 50%. Hi ha 3 estudiants que pensen que els graduats de filologia catalana no tenen gens de facilitat per trobar feina (el 30%); en el cas de la hispànica, n'hi ha 2 que ho pensen (el 20%), i en el cas de l'anglesa no n'hi ha cap que ho pensi. Així, podem establir que els estudiants d'aquest grup creuen que l'estudi de la filologia anglesa t'aporta més facilitat per trobar feina que no pas l'estudi de la filologia catalana o la filologia hispànica. D'aquestes dues últimes filologies, és la hispànica la que és més ben valorada.

En el grup A2, tots els estudiants tenen una opinió positiva sobre la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia anglesa (7 estudiants, el 100%), mentre que la majoria d'estudiants tenen una opinió negativa sobre la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia catalana i filologia hispànica (5 estudiants en cada cas, el 71,43%). La majoria d'estudiants creuen que els graduats de filologia anglesa tenen bastanta facilitat per trobar feina (6 estudiants, el 85,71%) i que els graduats de filologia catalana i filologia hispànica no en tenen gaire (4 estudiants en les dues, el 57,14%).

Per a aquest grup, els graduats de filologia anglesa són els que tenen més facilitat per trobar feina: tots els estudiants es concentren en les opcions positives (6 estudiants en Bastant fàcil, el 85,71%, i 1 estudiant en Molt fàcil, el 14,29%). No hi ha cap diferència entre les opinions expressades sobre la filologia catalana i la hispànica: 2 estudiants pensen que els seus graduats tenen bastanta facilitat per trobar feina (el 28,57%), 4 pensen que els seus graduats no en tenen gaire (el 57,14%) i 1 pensa que no en tenen gens (el 14,29%).

En el grup B1, la majoria d'estudiants compten amb una opinió positiva sobre les oportunitats que ofereixen la filologia anglesa i la filologia hispànica (en la primera, 16 estudiants, el 69,57%, en comparació amb 7 estudiants, el 30,43%; en la segona, 12 estudiants, el 52,17%, en comparació amb 11 estudiants, el 47,83%) i amb una opinió negativa sobre les

oportunitats que ofereix la filologia catalana (15 estudiants, el 65,22%, en comparació amb 8 estudiants, el 34,78%). La majoria dels estudiants creuen que els graduats de filologia anglesa i filologia hispànica tenen bastanta facilitat per trobar feina (12 estudiants en cada estudi, el 52,17%), mentre que, pel que fa a filologia catalana, l'opció on es concentren més estudiants és No gaire fàcil (10 estudiants, el 43,48%).

Entre les dues filologies amb una opinió majoritària positiva, és l'anglesa la que compta amb més bona opinió. Tot i que les dues filologies compten amb 12 estudiants que pensen que els seus graduats tenen bastanta facilitat per trobar feina (el 52,17%), filologia anglesa té 4 estudiants que pensen que els seus graduats en tenen molta (el 17,39%), mentre que filologia hispànica no té cap estudiant que ho pensi.

En aquest grup, l'espai que s'estableix entre l'opinió sobre filologia hispànica i filologia catalana és més gran que en els grups A1 i A2. Tot i que filologia hispànica no té cap estudiant en la casella de Molt fàcil i filologia catalana en té 1 (el 4,35%), en la casella de Bastant fàcil surt més ben parada filologia hispànica: 12 estudiants, el 52,17%, en comparació amb 7 estudiants, el 30,43%. A més a més, filologia catalana té 5 estudiants en la casella de Gens fàcil (el 21,74%) i 10 estudiants en la casella de No gaire fàcil (el 43,48%), mentre que filologia hispànica en té 4 a Gens fàcil (el 17,39%) i 7 a No gaire fàcil (el 30,43%).

Les respostes del grup C1 coincideixen amb les del grup C, ja que es tracta dels mateixos estudiants (vegeu la descripció dels resultats del grup C).

Si ens centrem en els grups A1, A2 i B1 podem observar que les opinions majoritàries sobre filologia catalana i filologia hispànica són diferents segons les llengües inicials i les llengües d'identificació dels estudiants (en els resultats del grup C1, com en els del grup C, no hi podem trobar aquestes diferències a causa de la baixa representativitat). Pel que fa a filologia anglesa, no s'observen patrons segons les llengües dels estudiants.

La facilitat dels graduats de filologia catalana per trobar feina és valorada majoritàriament de forma negativa en els tres grups. Ara bé, tenint en compte els percentatges d'estudiants en cada opció, podem establir un ordre en aquesta valoració. Els estudiants que se situen en opcions negatives són el 80% en el grup A1, el 71,33% en el grup A2 i el 65,22% en el grup B1. En canvi, els estudiants que se situen en opcions positives són el 20% en el grup A1, el 28,57% en el grup A2 i el 34,78% en el grup B1. L'A1 és el grup que avalua pitjor la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia catalana, el B1 és el que millor l'avalua, i l'A2 se situa enmig dels dos grups. Així, en els tres grups avaluats, com més espai comparteix la llengua catalana amb

la castellana, amb menys negativitat és valorada la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia catalana.

Pel que fa a filologia hispànica, els estudiants dels grups A1 i A2 tenen majoritàriament una opinió negativa sobre la facilitat per trobar feina dels graduats d'aquesta filologia, mentre que els estudiants del grup B1 en tenen majoritàriament una de positiva. Els estudiants que se situen en opcions negatives són el 80% en el grup A1, el 71,43% en el grup A2 i el 47,83% en el grup B1. En canvi, els estudiants que se situen en opcions positives són el 20% en el grup A1, el 28,57% en el grup A2 i el 52,17% en el grup B1. Així, en els tres grups avaluats, com més presència té el castellà entre les llengües dels estudiants, més ben valorada és la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia hispànica.

4. Conclusions

A continuació, exposarem les conclusions del treball.

Considerem que hem complert els dos objectius que ens havíem marcat: d'una banda, l'anàlisi de la demanda dels estudis de filologia catalana de les universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià; i d'una altra, la realització d'un estudi sociolingüístic sobre la percepció de l'estudi de la llengua i la literatura catalanes.

Pel que fa al primer objectiu, hem analitzat la demanda dels estudis de filologia catalana de nou universitats: la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat de Barcelona, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de les Illes Balears, la Universitat d'Alacant i la Universitat de València.

Hem vist que, des dels anys noranta, el nombre d'estudiants que accedeix als estudis de filologia catalana ha disminuït considerablement i que, quan ja s'havien implantat els estudis de grau, es va produir una crisi en l'entrada d'alumnes entre els cursos 2013-14 i 2017-18. Aquesta crisi va tindre lloc en un context on tant la satisfacció dels estudiants com les oportunitats laborals dels estudis eren positives, de manera que no sembla que hi hagi una relació entre la qualitat dels graus i la davallada dels estudiants.

Entre els cursos 2018-19 i 2020-21 la matrícula total d'estudiants ha augmentat i ha sortit de la crisi, fet que ha estat atribuït a la promoció dels estudis i a la difusió de la falta de professors a l'ensenyament secundari. Tot i això, actualment, no hi ha prou titulats en filologia catalana per cobrir la demanda del mercat laboral. Tot i la revifada dels estudis dels últims cursos, el nombre d'estudiants en formació segueix sent inferior al que es necessitarà en els pròxims anys. Preocupa, sobretot, la situació de l'ensenyament secundari: ja fa uns anys que hi ha una gran necessitat de professionals en l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes, ja que s'han començat a jubilar els professors que es van incorporar a la docència durant els anys vuitanta.

Hem descrit diversos factors que podrien haver provocat la davallada dels estudiants. En primer lloc, hi ha diversos canvis demogràfics, econòmics i universitaris que han influït en el nombre d'estudiants que accedeix als estudis universitaris de l'Estat en les últimes dècades: ens hem centrat en la baixada de la natalitat, l'augment de l'oferta acadèmica universitària i la crisi econòmica iniciada l'any 2008.

- La baixada de la natalitat des dels anys vuitanta i noranta ha fet disminuir el total d'alumnes que entra al sistema universitari des de 1999. Aquest fet, combinat amb l'augment de l'oferta acadèmica com a resultat de l'expansió del sistema universitari i l'entrada a l'Espai Europeu d'Educació Superior (l'EEES), ha comportat que en els últims anys les universitats i els diferents estudis entrin en una competència directa per captar nous alumnes.
- La crisi econòmica iniciada l'any 2008 va provocar dos efectes contraris en la matrícula. Durant els primers anys d'aquest context (2008-2011), els estudiants universitaris de l'Estat van créixer, perquè el conjunt de la societat buscava millorar la seva formació per poder accedir a més llocs de treball. Ara bé, el manteniment i la severitat de la crisi econòmica van coincidir amb l'augment de les taxes acadèmiques el 2012 a tot l'Estat espanyol, de manera que els estudiants van tornar a disminuir.

En segon lloc, trobem dues qüestions relacionades amb l'ensenyament de la llengua i la literatura catalanes: l'organització del màster de secundària i la poca presència de la literatura a l'ensenyament secundari.

- La manera com s'ha organitzat el màster de secundària a Catalunya els últims cursos ha transmès la imatge que no cal tindre una formació en llengua i literatura catalanes per a ser-ne professor, cosa que segurament ha repercutit en la valoració social del grau de filologia catalana i en el nombre d'estudiants que s'hi matriculen.
- La poca presència de la literatura a les aules de secundària podria ser una de les causes principals de la davallada de la demanda, ja que si els estudiants no tenen un contacte directe amb la literatura a l'institut és poc probable que triïn estudiar-la a la universitat.

En tercer lloc, existeixen diversos prejudicis sobre els estudis de filologia catalana.

- D'una banda, pel seu caràcter humanístic no gaudeixen de molt de prestigi, i s'ha estès la creença que tenen poques sortides laborals. Pel que fa al nom dels estudis, tot i que l'estudi filològic no gaudeix de molta popularitat, el terme *filologia* compta amb més tradició que les altres denominacions que s'han utilitzat (com *llengua i literatura o estudis de*), i en haver-se deixat enrere, pot haver significat una davallada en el prestigi dels estudis.
- D'una altra banda, per centrar-se en la llengua i la literatura catalanes, els estudis de filologia catalana poden ser percebuts com a menors i locals per algunes persones. Alguns estudiants prefereixen decantar-se per estudis d'altres llengües i literatures

perquè creuen que els poden proporcionar un ventall més ampli d'oportunitats. A més a més, tot i que l'augment del moviment independentista dels últims anys no ha anat acompanyat de la reivindicació de la llengua catalana, alguns joves associen automàticament el català amb el suport a l'independentisme (és a dir, si parles català, ets independentista). Aquesta marca que té la llengua també podrien tindre-la els estudis de filologia catalana (si estudies filologia catalana, ets independentista), fet que seria un element dissuasiu a l'hora de triar el grau, ja que podria fer decantar els estudiants cap a graus de llengües i literatures no marcades.

Tot i que hem descrit una quantitat considerable de les possibles causes que han provocat la davallada dels estudiants, segurament una anàlisi més profunda i atenta a cada universitat i el seu context ens permetria localitzar-ne més.

Pel que fa al segon objectiu, hem realitzat un estudi sociolingüístic sobre la percepció de l'estudi de la llengua i la literatura catalanes entre estudiants de dos instituts, l'Institut Priorat de Falset i l'Institut Tarragona de Tarragona. La població analitzada té les següents característiques: són estudiants de 2n de batxillerat que cursen les modalitats d'humanitats i ciències socials i que tenen com a primera llengua el català, el castellà o alhora el català i el castellà. En conjunt, hem recollit l'opinió de 49 estudiants.

Primer, exposarem els resultats obtinguts en les preguntes 3 i 4, i seguidament, els obtinguts en la pregunta 5. Tot i que en l'anàlisi del treball hem descrit els resultats obtinguts dels grups lingüístics C i C1, creiem que aquests grups no tenen prou representativitat com per a ser interpretats. Així, les dades exposades a continuació sobre els grups lingüístics fan referència als grups A i B i als seus "derivats" de llengües inicials i llengües d'identificació.

Pel que fa a la relació entre les assignatures de llengua i literatura i les altres assignatures, en el gust, l'assignatura d'Història és més ben puntuada que les tres assignatures de llengua i literatura. En la utilitat, Llengua estrangera és l'assignatura més ben puntuada, i tant Història com Matemàtiques són més ben puntuades que les assignatures de català i castellà.

Si tenim en compte que els estudiants enquestats pertanyen a les modalitats d'humanitats i ciències socials, l'assignatura de català obté puntuacions més aviat baixes tant en el gust com en la utilitat. Tot i això, en el gust la puntuació és semblant a la que reben les assignatures de castellà i Llengua estrangera, i en la utilitat és semblant a la que rep l'assignatura de castellà, de manera que no s'observa un rebuig específic per l'assignatura de català ni en el gust ni en

la utilitat. L'assignatura de català, com les altres assignatures de llengua i literatura, és més ben valorada per la utilitat que pot tindre que no pas per l'interès que desperta.

Hem detectat que, tant en el gust com en la utilitat, la presència del català com a única llengua inicial i com a única llengua d'identificació provoca una pitjor valoració de l'assignatura de català que no pas la presència combinada del català amb el castellà. Així, entre els grups de llengua inicial, el grup B fa una valoració més positiva que el grup A; i entre els grups de llengua inicial i llengua d'identificació, l'ordre de valoració (de més positiva a més negativa) és A2, B1 i A1. Ara bé, en l'assignatura de castellà s'hi observa el mateix patró, de manera que sembla que aquesta tendència dels grups lingüístics respon a la manera en què es valoren les assignatures de llengua i literatura segons si comptes amb una o més llengües. Tot i aquestes diferències, l'assignatura de català és valorada amb puntuacions similars per tots els grups lingüístics.

Pel que fa a la relació entre les assignatures de català i castellà, tant per la proximitat de les puntuacions totals i mitjanes com per les preferències dels estudiants, les dues assignatures són valorades d'una forma molt similar en el gust i en la utilitat. Tant en el gust com en la utilitat l'assignatura de català obté una puntuació mitjana una mica més alta que la de castellà, però si ens fixem en les preferències dels estudiants, l'opció majoritària (sobretot en la utilitat) és valorar-les amb la mateixa puntuació: en el gust el 42,86% dels estudiants les puntua igual, i en la utilitat ho fa el 63,27%.

En les valoracions individuals dels estudiants, en el gust, quan el castellà es troba entre les llengües inicials o d'identificació (grups B, A2 i B1), és més probable que els estudiants valorin millor l'assignatura de castellà que la de català. Quan el castellà no es troba entre les llengües inicials o d'identificació (A i A1), és més probable que els estudiants valorin millor l'assignatura de català que la de castellà. Així, la presència del castellà entre les llengües dels estudiants fa decantar la valoració cap a l'assignatura de castellà. En la utilitat, no hi trobem aquestes tendències: o es produeix un empat entre les valoracions de les dues assignatures (B i A2) o l'opció majoritària és valorar millor l'assignatura de català (A, A1 i B1).

Pel que fa a la relació entre les assignatures de català i llengua estrangera, tant en el gust com en la utilitat l'assignatura de llengua estrangera obté una puntuació més alta que la de català, sobretot en la utilitat, on l'espai entre les dues s'eixampla considerablement. Les preferències individuals dels estudiants també segueixen aquest patró: l'opció majoritària (sobretot en la utilitat) és valorar Llengua estrangera amb una puntuació més alta que Llengua

catalana i literatura: en el gust ho fa el 46,94%, i en la utilitat el 71,43%. Així, s'estableix una distància més gran entre les valoracions que es fan de les assignatures de català i llengua estrangera que entre les que es fan de les assignatures de català i castellà.

Pel que fa a les valoracions individuals dels estudiants, no s'observen patrons en les preferències per una assignatura o l'altra segons les llengües dels estudiants. En el gust, en alguns grups l'opinió majoritària és valorar millor l'assignatura de llengua estrangera (A, A1 i B), mentre que en un l'opinió majoritària és valorar millor l'assignatura de català (B1) i en un altre es produeix un empat (A2). En la utilitat, en tots els grups lingüístics l'opinió més compartida és valorar millor l'assignatura de llengua estrangera que la de català.

Pel que fa a la facilitat per trobar feina dels graduats d'estudis filològics, en l'anàlisi general, els estudiants tenen opinions bastant diferenciades entre les oportunitats que ofereix la filologia anglesa, d'una banda, i les que ofereixen la filologia catalana i la filologia hispànica, d'una altra (una situació semblant a l'opinió de la utilitat de les assignatures). La majoria d'estudiants tenen una opinió positiva sobre les oportunitats que ofereix la filologia anglesa i pensen que els seus graduats tenen bastanta facilitat per trobar feina. En canvi, la majoria d'estudiants tenen una opinió negativa sobre les oportunitats que ofereixen la filologia catalana i la filologia hispànica: l'opinió més compartida és que els graduats de filologia catalana i filologia hispànica no tenen gaire facilitat per trobar feina. Tot i que la diferència entre les opinions sobre filologia catalana i filologia hispànica és petita, és més positiva en el cas de filologia hispànica.

La facilitat dels graduats de filologia catalana per trobar feina és valorada majoritàriament de forma negativa en tots els grups lingüístics. Hem detectat que la presència del català com a única llengua inicial i com a única llengua d'identificació causa una pitjor valoració de les oportunitats que ofereix la filologia catalana que no pas la presència combinada del català amb el castellà. O, dit d'una altra manera, com més espai comparteix la llengua catalana amb la castellana entre les llengües dels estudiants, amb menys negativitat és valorada la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia catalana. Així, entre els grups de llengua inicial, el grup B fa una valoració més positiva que el grup A; i entre els grups de llengua inicial i llengua d'identificació, l'ordre de valoració és B1, A2 i A1 (de més positiva a més negativa).

Pel que fa a filologia hispànica, els grups lingüístics que tenen com a primera llengua el català (A, A1, A2) compten majoritàriament amb una opinió negativa sobre la facilitat de trobar feina dels seus graduats; mentre que els grups lingüístics que tenen el català i el castellà alhora

com a primeres llengües compten majoritàriament amb una opinió positiva (B i B1). Hem detectat que com més presència té el castellà entre les llengües dels estudiants, més ben valorada és la facilitat per trobar feina dels graduats de filologia hispànica. Així, entre els grups de llengua inicial, el grup B fa una valoració més positiva que el grup A; i entre els grups de llengua inicial i llengua d'identificació, l'ordre de valoració és B1, A2 i A1 (de més positiva a més negativa).

Pel que fa a filologia anglesa, quasi tots els grups lingüístics tenen majoritàriament una opinió positiva sobre la facilitat per trobar feina dels seus graduats (A, B, A2 i B1). Només un grup expressa una opinió majoritària negativa (l'A1). No s'observen patrons segons les llengües dels estudiants.

En la majoria de grups lingüístics, les oportunitats que ofereix la filologia catalana es valoren més negativament que les oportunitats que ofereix la filologia hispànica (A, B, A1 i B1). En un grup, l'A2, no hi ha diferència entre les valoracions. En tots els grups lingüístics, les oportunitats que ofereix la filologia catalana es valoren més negativament que les oportunitats que ofereix la filologia anglesa.

En conclusió, no s'observa un rebuig específic per l'assignatura de català ni en el gust ni en la utilitat. Tot i això, les tendències que mostren els grups lingüístics en les preferències per les assignatures de català i castellà en el gust i en les valoracions de les oportunitats laborals de filologia catalana i filologia hispànica, reflecteixen una relació concreta: la del català com a llengua minoritzada amb el castellà com a llengua dominant. Malgrat això, és positiu que en la utilitat els grups lingüístics no segueixin aquestes tendències, i que l'assignatura de català sigui valorada igual o millor que la de castellà.

En efecte, es detecten prejudicis envers l'estudi de la filologia catalana per les oportunitats laborals que pot oferir. Com hem explicat en el marc teòric, actualment no hi ha prou titulats en filologia catalana per cobrir la demanda del mercat laboral, de manera que l'opinió majoritària dels estudiants sobre aquesta disciplina no obeeix a la realitat. Tenint en compte els resultats de les altres disciplines, segurament, els prejudicis cap a filologia catalana són tant per tractar-se d'un estudi filològic com per centrar-se en la llengua i la literatura catalanes: tant filologia catalana com filologia hispànica obtenen majoritàriament una opinió negativa, però ho és més en el cas de filologia catalana. Només filologia anglesa supera els prejudicis sobre les poques oportunitats laborals dels estudis humanístics, fet que va en consonància amb l'opinió dels estudiants de la utilitat de l'assignatura de Llengua estrangera.

El fet que l'assignatura de llengua estrangera obtingui una puntuació tan alta en utilitat i que les oportunitats laborals per als graduats de filologia anglesa siguin valorades tan positivament, indica que els estudiants enquestats perceben molta importància en el coneixement de l'anglès com a mitjà de desenvolupament acadèmic i professional. Aquesta importància és molt més gran que la que perceben en el coneixement del català i el castellà.

Pel que fa a la metodologia utilitzada, creiem que ha estat l'adequada: el qüestionari ha estat molt útil per a l'estudi, tant per la base teòrica utilitzada per a elaborar-lo com per les preguntes que s'hi han inclòs. Ara bé, hi ha algunes qüestions metodològiques que es podrien millorar.

En primer lloc, la representativitat dels grups lingüístics. Tot i que seria interessant poder comptar amb un nombre més gran d'estudiants en tots els grups, l'autocrítica fa referència, sobretot, al grup C, que no ha obtingut prou representativitat com per a ser interpretat. A més a més, si haguéssim pogut recollir l'opinió d'estudiants de més instituts, hauríem pogut mantenir la intenció inicial del treball de comparar l'opinió d'estudiants d'una zona rural amb l'opinió d'estudiants d'una zona urbana. En segon lloc, ens hauria agradat poder passar els qüestionaris personalment, per tal de poder controlar més el context en què es responen. I en tercer i últim lloc, seria molt útil poder complementar els resultats obtinguts en els qüestionaris amb entrevistes als estudiants, per tal d'entendre millor les seves respostes. Com hem explicat en la introducció del treball, no ens vam plantejar realitzar-les per la situació sanitària actual.

5. Bibliografia general

- Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (2018). *La satisfacció dels graduats i les graduades de les universitats catalanes*. <https://estudis.aqu.cat/dades/Web/Grau/Satisfaccio>.
- (2020). *Grau en Filologia Catalana (UB)*. Estudis Universitaris de Catalunya. <https://estudis.aqu.cat/euc/ca/Titulacions/Fitxa?titulacioid=9587>.
- Agheyisi, R., i Fishman, J. A. (1970). “Language Attitude Studies: A Brief Survey of Methodological Approaches”. *Anthropological Linguistics*, 12 (núm. 5), p. 137-157. JSTOR. <https://www.jstor.org/stable/30029244>.
- Alturo, N., i Soler, A. (2018). “La formació del professorat d’ensenyament secundari: competències, incompetències i negligències”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Afer d’estat: la llengua i la literatura catalanes a la secundària i a la universitat*. Barcelona, Institut d’Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 141-163.
- Arboix, M. (2018). “Parlaments d’inauguració”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Afer d’estat: la llengua i la literatura catalanes a la secundària i a la universitat*. Barcelona, Institut d’Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 15-36.
- Ariño, A., Llopis, R., Martínez, M., Pons, E., i Prades, A. (eds.). (2019). *Via universitària: Accés, condicions d’aprenentatge, expectatives i retorns dels estudis universitaris (2017-2019). Ser estudiant universitari avui*. Castelló de la Plana, Xarxa Vives d’Universitats / Universitat Jaume I.
- Aulet, J., i Martí, P. (2012). “Entre la legalitat i la realitat”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *La Llengua i la literatura catalanes a les aules del segle XXI*. Barcelona, Institut d’Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 47-63.
- Bacardí, M., Badosa, C., Balaguer, E., Bordons, G., Cabré, R., Castellanos, J., Foguet, F., Gallén, E., Godayol, P., Malé, J., Murgades, J., Panyella, V., Pinyol, R., Pons, M., Simbor, V., Sunyer, M., i Valriu, C. (2013). “Per a una presència digna de la literatura a l’ensenyament”. Dins de M. Bacardí, F. Foguet i E. Gallén (eds.). *La literatura catalana contemporània: intertextos, influències i relacions*. Barcelona, Institut d’Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 259-263.
- Baker, C. (1992). *Attitudes and Language*. Clevedon, Multilingual Matters.

- Bastardas, A. (2007). *Les polítiques de la llengua i la identitat a l'era «glocal»*. Barcelona, Generalitat de Catalunya. Institut d'Estudis Autònoms.
- Bastardas, A., Boix-Fuster, E., i Torrens, R. M. (coords.). (2018). *El català, llengua mitjana d'Europa. Multilingüisme, globalització i sostenibilitat lingüística*. Barcelona, Octaedro.
- Boix-Fuster, E. (2012). *Civisme contra cinisme. Llengües per viure i conviure*. Barcelona, Generalitat de Catalunya. Departament de Benestar Social i Família.
- (2020). “Particularismes i populismes als països de llengua catalana”. *Arxius de Sociologia*, núm. 42, p. 285-296. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7674047>.
- Bourhis, R. Y., Giles, H., i Rosenthal, D. (1981). “Notes on the construction of a “Subjective vitality questionnaire” for ethnolinguistic groups”. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, núm. 2, p. 145-155. ResearchGate. <https://tinyurl.com/cpynr5v3>.
- Carbonell, A. (2012). “Ensenyar llengua i literatura a l'aula”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *La llengua i la literatura catalanes a les aules del segle XXI*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 65-71.
- Carbonell, A., i Isarch, A. (2018). “Lletres de batalla: la literatura a la secundària”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Afer d'estat: la llengua i la literatura catalanes a la secundària i a la universitat*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 65-78.
- Casals, D., i Foguet, F. (2015). “Pòrtic”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Raons de futur*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 7-13.
- Castellanos, J. (2002). *Quan les torres cauen: reflexions entorn de la crisi de les Humanitats*. Universitat Autònoma de Barcelona. Recuperat 15 gener 2021, de <https://gent.uab.cat/jordicastellanos/content/textos-de-jordi-castellanos>.
- Col·lectiu Pere Quart (2016). “SOS. Literatura a l'ensenyament”. *Núvol*, 17 maig. Recuperat 25 gener 2021, de <https://www.nuvol.com/lilibres/sos-literatura-a-ensenyament-36152>.
- Consell General de la Xarxa Vives d'Universitats (2016). *Resolució del Consell General de la Xarxa Vives d'Universitats sobre el màster de secundària*. Xarxa Vives d'Universitats. <http://filcat.ub.edu/articulos/resolucio-xarxa-vives>.

- Danés, F. (2015). "Parlaments d'inauguració". Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Raons de futur*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 17-20.
- Direcció General de Currículum i Personalització (2019). *Currículum. Educació secundària obligatòria*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació. Recuperat 26 gener 2021, de <http://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-eso/>.
- Dols, N. (2020). "L'accés a la docència de llengua i literatura catalanes a les Illes Balears". *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 26-27 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d'extinció?*].
- Feliu, F. (2016). "El problema del màster per a professorat de llengua catalana és molt més greu". *VilaWeb*, 12 octubre. Recuperat 4 febrer 2021, de <https://www.vilaweb.cat/noticies/algunes-consideracions-sobre-del-master-per-a-professorat-de-llengua-catalana/>.
- (2018). "Ensenyar la llengua a la universitat: els portadors, els militants, els curiosos i els altres". Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Afer d'estat: la llengua i la literatura catalanes a la secundària i a la universitat*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 107-116.
 - (2020). "Calen filòlegs catalans; qui en dubta?". *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 18-20 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d'extinció?*].
- Ferrer, A. M. (2005). "El català i les humanitats, encara". *L'Avenç*, núm. 303, p. 3.
- Filella, C. (2019). "Veig més fàcil la independència que normalitzar el català". *La República. El Punt Avui*, 6 desembre. Recuperat 4 febrer 2021, de <https://www.lrp.cat/reportatges/article/1703481-veig-mes-facil-la-independencia-que-normalitzar-el-catala.html>.
- Generalitat de Catalunya (2021). *Especialitats del màster*. Canal Universitats. Recuperat 8 abril 2021, de http://universitats.gencat.cat/ca/estudis_universitaris/masters_universitaris/master_formacio/especialitats_master/.
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Educació (2021). *Batxillerat. Guia informativa*. Recuperat 26 gener 2021, de <https://triaeducativa.gencat.cat/ca/batxillerat/>.
- Giles, H., Bourhis, R. Y., i Taylor, D. M. (1977). "Towards a Theory of Language in Ethnic Group Relations". Dins de H. Giles, (ed.). *Language, ethnicity and intergroup relations*. London, Academic Press, p. 307-348. ResearchGate. <https://tinyurl.com/zdm9tbfk>.

- Ginebra, J. (2015). “La Coordinadora d’Estudis Universitaris de Filologia Catalana”. Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Raons de futur*. Barcelona, Institut d’Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 217-222.
- (2020). “¿Qui vol estudiar filologia catalana?” *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 13-15 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d’extinció?*].
- Gregori, A. (2020). “Amb qui fem ballar la llengua? Sobre filologia i ensenyament”. *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 11-12 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d’extinció?*].
- Hernández, M. (2019). “Una campanya contra els tòpics dispara el nombre de matrícules universitàries de Filologia Catalana”. *Diari La Veu*, 11 agost. Recuperat 2 febrer 2021, de <https://www.diarilaveu.com/campanya-contra-topics-dispara-nombre-matricules-universitaries-filologia-catalana>.
- Ibáñez, T. (coord.). (2010). *Introducció a la psicologia social*. Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya.
- Institut d’Estudis Catalans (2021). Humanitat. Dins de *Diccionari de la llengua catalana*. <https://tinyurl.com/4j3en6k8>.
- Jané, C. (2018). “Filologia Catalana busca alumnes”. *El Periódico*, 19 novembre. Recuperat 17 febrer 2021, de <https://www.elperiodico.cat/ca/educacio/20181118/falten-estudiants-filologia-catalana-llengua-literatura-7136487>.
- Jiménez, J., i Ribera, J. (2020). “Els estudis de Filologia Catalana: en la bona direcció”. *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 28-29 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d’extinció?*].
- Junyent, C. (2020). *El futur del català depèn de tu*. Barcelona, La Campana.
- Kelly, M., Vejdovsky, B., Conceição, M., Cubrovic, B., Dlaska, A., Halse, S., Helmersen, O., Kovalyova, Y., Kraeva, I., Millar, S., i Pauwels, P. (2012). *The future of language degrees*. European Language Council. <http://www.celelc.org/archive/Projects-and-Reports/999-Future-Language-Degrees/index.html>.
- Llovet, J. (2011). *Adéu a la Universitat: L’eclipsi de les humanitats*. Barcelona, Galàxia Gutenberg.
- Maceda, V. (2018). “El català no té qui l’ensenyi”. *El Temps*, 21 maig. Recuperat 10 febrer 2021, de <https://www.eltamps.cat/article/4201/el-catala-no-te-qui-lensenyi.com>.
- (2019). “La Generació Ç”. *El Temps*, 28 octubre. Recuperat 2 febrer 2021, de <https://www.eltamps.cat/article/8486/la-generacio-c>.

- Malé, J. (2003). "La literatura catalana a la Universitat. Esbós d'una història (i II)". *Revista de Catalunya*, núm. 187, p. 81-109. Repositori Obert Universitat de Lleida. <http://hdl.handle.net/10459.1/68245>.
- Marí, I. (1996). *Plurilingüisme europeu i llengua catalana*. València, Universitat de València.
- Martí, P., i Aulet, J. (2015). "El currículum de literatura. Del batxillerat a la universitat". Dins de D. Casals i F. Foguet (eds.), *Raons de futur*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans / Universitat Autònoma de Barcelona, p. 105-127.
- Masjuan, J. M. (2005). "Progresos en los aprendizajes, características de los estudios y motivaciones de los estudiantes". *Papers*, núm. 76, p. 97-133. <http://dx.doi.org/10.5565/rev/papers/v76n0.973>.
- Nussbaum, M. (2011). *Sense ànim de lucre. Per què la democràcia necessita les humanitats*. Barcelona, Arcàdia.
- Ordine, N. (2013). *La utilitat de l'inútil. Manifest*. Barcelona, Quaderns Crema.
- Salvat, J. (2019). "La filologia catalana repunta a la URV". *Ara*, 9 octubre. Recuperat 18 febrer 2021, de https://www.ara.cat/campdetarragona/filologia-catalana-repunta-urv_1_2632655.html.
- Secretaria General de la Universitat Autònoma de Barcelona (s. d.). *La UAB 2008-2009, xifres i documents*. https://ddd.uab.cat/pub/infanu/30/xifann_a2008-09/index2.htm.
- Sendra, M. (2020). "Pel camí del pedregar". *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 16-17 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d'extinció?*].
- Servei d'Ordenació Curricular d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat (2008). *Currículum. Batxillerat*. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament. Recuperat 26 gener 2021, de <http://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/colleccions/curriculum/curriculum-batxillerat/>.
- Sintes, E. (coord.). (2016). *Via universitària: Ser estudiant universitari avui*. Barcelona, Fundació Jaume Bofill.
- "Sonen alarmes a les facultats de filologia" (2020). [Editorial]. *Llengua Nacional*, núm. 113, p. 3 [Monogràfic: *La filologia catalana, en perill d'extinció?*].
- Torrallba, F. (2000). "Sentit i raó de ser de les humanitats". *Ars Brevis*, núm. 5, p. 255-263. <http://hdl.handle.net/2072/293526>.

Torrents, D. (2017). *Estratègies d'accés a la universitat i origen social. L'adaptació de l'estudiant al seu perfil socioeconòmic i al context institucional com a font de diferenciació educativa* (Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona). <https://ddd.uab.cat/record/176167>.

Universitat d'Alacant (2021a). *Grau en Filologia Catalana*. <https://lletres.ua.es/va/graus/grau-en-filologia-catalana.html>.

- (2021b). *Olimpiades Filologia Catalana*. Recuperat 19 gener 2021, de <https://dfc.ua.es/va/actividades/olimpiades/olimpiades-filologia-catalana.html>.

Universitat Autònoma de Barcelona (2020a). *Seguiment de titulacions. Grau en Estudis Anglesos*. Recuperat 27 desembre 2020, de http://siq.uab.cat/siq_public/titulacio/2500245/.

- (2020b). *Seguiment de titulacions. Grau en Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística*. Recuperat 27 desembre 2020, de http://siq.uab.cat/siq_public/titulacio/2503998/.

- (2020c). *Seguiment de titulacions. Grau en Llengua i Literatura Catalanes*. Recuperat 27 desembre 2020, de http://siq.uab.cat/siq_public/titulacio/2500247/.

- (2020d). *Seguiment de titulacions. Grau en Llengua i Literatura Espanyoles*. Recuperat 27 desembre 2020, de http://siq.uab.cat/siq_public/titulacio/2500248/.

- (2021b). *Grau en Filologia Catalana: Estudis de Literatura i Lingüística*. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/informacio-general/filologia-catalana-estudis-de-literatura-i-linguistica-1216708251447.html?param1=1345805583808>.

- (2021c). *Grau en llengua i literatura catalanes*. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/informacio-general/llengua-i-literatura-catalanes-1216708251447.html?param1=1229587013669>.

- (2021d). *Tocats de literatura 2020*. Recuperat 21 gener 2021, de <https://www.uab.cat/web/programa-argo/programa-argo-estudiants/estudiants/tocats-de-literatura-1345801588928.html>.

Universitat de Barcelona (s. d.). *Estadístiques*. http://www.ub.edu/dades_academiques/estadistiques/index.php.

- (2021). *Grau de Filologia Catalana*. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/graus/-/ensenyament/detallEnsenyament/6286809/0>.

- Universitat de Barcelona. Institut de Desenvolupament Professional (2018). *I Jornada de Literatura Catalana i Batxillerat. LitCat a l'atac!*. <http://www.ub.edu/idp/web/ca/formacions/i-jornada-de-literatura-catalana-i-batxillerat-litcat-latac-places-exhaurides>.
- (2019). *II Jornada de Literatura Catalana i Batxillerat*. <http://www.ub.edu/idp/web/ca/formacions/ii-jornada-de-literatura-catalana-i-batxillerat>.
 - (2020). *III Jornada de Literatura Catalana i Batxillerat LitCat a l'atac!*. <http://www.ub.edu/idp/web/ca/cursos/ips/litcat>.
- Universitat de Girona (2021a). *Grau de Llengua i Literatura Catalanes*. <https://www.udg.edu/ca/estudia/Oferta-formativa/Graus/Fitxes?IDE=1005&ID=3102G0609>.
- (2021b). *Llengua i Literatura Catalanes a Batxillerat*. Recuperat 2 febrer 2021, de <https://www2.udg.edu/projectes/batlenglitcat/ConferC3%A8nciesaBatxillerat/Cursactual/tabid/24811/language/ca-ES/Default.aspx>.
- Universitat de Girona. Facultat de Lletres (2001). *Memoria de programación de los estudios de grado en lengua y literatura catalanas de la Universidad de Girona*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.
- Universitat de les Illes Balears (1999). *Memòria del curs acadèmic 1998-99*. <https://www.uib.cat/lauib/Govern-i-organitzacio/memoria/anteriors/>.
- (2000). *Memòria del curs acadèmic 1999-00*. <https://www.uib.cat/lauib/Govern-i-organitzacio/memoria/anteriors/>.
 - (2001). *Memòria acadèmica curs 2000-01*. <https://www.uib.cat/lauib/Govern-i-organitzacio/memoria/anteriors/>.
 - (2002). *Memòria del curs acadèmic 2001-02*. <https://www.uib.cat/lauib/Govern-i-organitzacio/memoria/anteriors/>.
 - (2021a). *Activitats a Mallorca 2020-2021. Cicle: La Volta al Món a Lloms d'un Punt Volat: Tallers d'Experimentació en Llengua i Literatura Catalanes*. Recuperat 3 febrer 2021, de <https://seras.uib.cat/centres-educatius/Mallorca/vine/Cicle-La-Volta-al-Mon-a-Lloms-d-un-Punt-Volat.cid598224>.
 - (2021b). *Grau de Llengua i Literatura Catalanes*. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/index.html>.

- (2021c). *Olimpiades a la UIB. Any acadèmic 2020-21*. Recuperat 2 febrer 2021, de <https://seras.uib.cat/olimpiades/>.

Universitat Jaume I (2016). *Departament de Filologia i Cultures Europees*. <https://www.uji.es/departaments/fil/>.

- (2021). *Olimpiada de València*. Recuperat 19 gener 2021, de <https://www.uji.es/serveis/use/base/orientacio/orientacioabans/olimpiades/olimpiadesuji/valencia/>.

Universitat de Lleida (s. d.). *Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans*. <http://www.estudiscatalans.udl.cat/ca/>.

- (1999). *Memòria acadèmica del curs 1998/1999*. Edicions de la Universitat de Lleida. <http://hdl.handle.net/10459.1/1871>.
- (2000). *Memòria acadèmica del curs 1999/2000*. Edicions de la Universitat de Lleida. <http://hdl.handle.net/10459.1/1872>.
- (2001). *Memòria acadèmica del curs 2000/2001*. Edicions de la Universitat de Lleida. <http://hdl.handle.net/10459.1/1873>.
- (2002). *Memòria acadèmica del curs 2001/2002*. Edicions de la Universitat de Lleida. <http://hdl.handle.net/10459.1/1874>.
- (2020). *Titulacions amb xifres*. Recuperat 20 gener 2021, de <https://dtwh.udl.cat/biudl/api/repos/%3Apublic%3Atitulacio%3Atitulacio.wcdf/generatedContent>.

Universitat de Lleida. Institut de Ciències de l'Educació (2021). *Equip ICE Llengua i Literatura Catalanes*. Recuperat 13 gener 2021, de <http://www.ice.udl.cat/ca/equips/Equip-ICE-Llengua-i-Literatura-Catalanes/#-tab-1>.

Universitat Oberta de Catalunya (s. d.). *Grau de Llengua i Literatura Catalanes*. <https://estudis.uoc.edu/ca/graus/llengua-literatura-catalanes/presentacio>.

- (2009). *10 anys de Filologia Catalana a la UOC*. <http://10anysfilologiacatalana.uoc.edu/>.

Universitat Rovira i Virgili (s. d.). *Grau de Llengua i Literatura Catalanes*. <https://www.urv.cat/ca/estudis/graus/oferta/gradellenguacatalana/>.

- Universitat Rovira i Virgili. Institut de Ciències de l'Educació (s. d.). *Lectures de Literatura Catalana/Batxillerat*. <https://litcatalanabat.wordpress.com/lectures-prescriptives/>.

Universitat de València (2021a). *Grau en Filologia Catalana*. <https://www.uv.es/uvweb/universitat/ca/estudis-grau/oferta-graus/oferta-graus/grau-filologia-catalana-1285846094474/Titulacio.html?id=1285847387884>.

- (2021b). *Olimpíada de València: Bases*. Recuperat 19 gener 2021, de <https://www.uv.es/uvweb/delegacio-incorporacio-UV/ca/cooperacio-secundaria/olimpiades/valencia/bases-1285871003133.html>.

Universitat de València. Departament de Filologia Catalana (2021). *Diàleg entre l'escriptor i els lectors i lectores joves 2021*. Recuperat 19 gener 2021, de <http://dialegescriptor.blogspot.com/>.

Universitat de València. Servei d'Anàlisi i Programació (2021). *Recull de Dades Estadístiques de la UV*. <https://www.uv.es/reculldedades>.

Viladot, M. À., Esteban, M. (2009). "Relacions entre la identitat catalana i la percepció de la vitalitat etnolingüística en una mostra d'estudiants universitaris". *Digithum*, núm. 11. RACO. <https://www.raco.cat/index.php/Digithum/article/view/138098>.

Xarxa Vives d'Universitats (2020). *Comissions i grups de treball*. <https://www.vives.org/xarxa-vives-qui-som/estructura-organitzativa/comissions-i-grups-de-treball/#1552501509073-8b28b77c-eb91>.

6. Bibliografia específica

Aquesta llista bibliogràfica inclou els informes i les memòries dels graus universitaris de filologia catalana que s'han consultat per a elaborar el treball. Les entrades han estat ordenades, en primer lloc, segons les universitats amb què estan relacionades, i en segon lloc, en ordre alfabètic.

Universitat d'Alacant

Comisión Académica del Grado en Filología Catalana (2010). *Título de Grado en Filología Catalana*. Universitat d'Alacant. <https://web.ua.es/va/grados/grado-en-filologia-catalana/seguint-de-la-qualitat.html#Autoinformes>.

- (2019). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2017/2018*. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.
- (2020). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2018/2019*. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.

Navarro, J. (2013a). *Informe de evaluación del seguimiento de los títulos universitarios oficiales en la Comunitat Valenciana. Año 2013*. Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-informes-externs-avap.html>.

Palazón, S. (2016). *Informe definitivo de renovación de la acreditación de títulos oficiales de grado, máster y doctorado. Graduado o Graduada en Filología Catalana*. Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-informes-externs-avap.html>.

Palomar, M. (2013). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2011/2012*. Universitat d'Alacant. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.

- (2014). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2012/2013*. Universitat d'Alacant. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.

- (2015). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2013/2014*. Universitat d'Alacant. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.
- (2016). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2014/2015*. Universitat d'Alacant. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.
- (2017). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2015/2016*. Universitat d'Alacant. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.
- (2018). *Informe para el seguimiento del título oficial de Grau en Filologia Catalana. Curso académico 2016/2017*. Universitat d'Alacant. <https://utc.ua.es/va/programes-qualitat/audit/lletres/graus/filologia-catalana/filologia-catalana-autoinformes-ua.html>.

Universitat Autònoma de Barcelona

Emilo Suárez de la Torre (2017). *Evaluación de la solicitud de acreditación de título oficial*. Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/qualitat/sistema-de-qualitat/x-1345783885073.html?param1=1229587013669>.

Universitat Autònoma de Barcelona (2021a). *Avaluació de l'actuació docent*. Recuperat 20 gener 2021, de <https://www.uab.cat/web/estudiar/qualitat-docent/estudiants/avaluacio-de-l-actuacio-docent-1345665543124.html>.

Universitat Autònoma de Barcelona. Facultat de Filosofia i Lletres (2014). *Informe de seguiment de grau del curs acadèmic 2012-2013. Grau de Llengua i Literatura Catalanes*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/web/estudiar/qualitat-docent/seguiment-de-titulacions/informes-de-seguiment-per-centres-docents-1345672273416.html>.

- (2015). *Informe de seguiment de la Facultat de Filosofia i Lletres. Curs acadèmic 2013-14*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/qualitat/sistema-de-qualitat/x-1345783885073.html?param1=1229587013669>.
- (2016). *Autoinforme d'acreditació*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/qualitat/sistema-de-qualitat/x-1345783885073.html?param1=1229587013669>.

- (2019a). *Informe de seguiment de centre. Facultat de Filosofia i Lletres. Curs acadèmic 2017-2018*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/qualitat/sistema-de-qualitat/x-1345783885073.html?param1=1229587013669>.
- (2019b). *Título: Grado de Filología Catalana: estudios de Literatura y Lingüística*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/qualitat/sistema-de-qualitat/filologia-catalana-estudis-de-literatura-i-linguistica-1345783885073.html?param1=1345805583808>.
- (2019c). *Título: Graduado/a en Lengua y Literatura Catalanas*. Universitat Autònoma de Barcelona. <https://www.uab.cat/web/estudiar/llicitat-de-graus/qualitat/sistema-de-qualitat/x-1345783885073.html?param1=1229587013669>.

Universitat de Barcelona

Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (2013). *Informe de evaluación del seguimiento de titulación*. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/arxiu-d-informes-de-seguiment-de-graus>.

Comitè d'Avaluació Interna de la Facultat de Filologia (2016). *Autoinforme d'acreditació*. Universitat de Barcelona. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/titols-acreditats>.

Gabinet Tècnic del Rectorat (2014). *Enquesta de satisfacció de graduats i graduades 2013. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats_historic.html.

- (2015). *Enquesta de satisfacció de graduats i graduades 2014. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats_historic.html.
- (2016). *Enquesta de satisfacció de graduats i graduades 2015. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats_historic.html.
- (2017). *Enquesta de satisfacció de graduats i graduades. Graduats 2015-2016. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats_historic.html.

- (2018). *Enquesta de satisfacció dels titulats recents de graus. Graduats 2016-2017. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats_historic.html.
- (2020a). *Enquesta de satisfacció dels titulats recents de graus. Graduats 2017-2018. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats_historic.html.
- (2020b). *Enquesta de satisfacció dels titulats recents de graus. Graduats 2018-2019. Informe detallat per ítem i ensenyament*. Universitat de Barcelona. http://www.ub.edu/gtr/enquestes_graduats.html.

Perea, M. P. (2012). *Grau en Filologia Catalana. Informe de seguiment del curs acadèmic 2010-2011*. Universitat de Barcelona. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/arxiu-d-informes-de-seguiment-de-graus>.

- (2014). *Grau en Filologia Catalana. Informe de seguiment del curs acadèmic 2012-2013*. Universitat de Barcelona. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/arxiu-d-informes-de-seguiment-de-graus>.

Universitat de Barcelona. Facultat de Filologia (2015). *Informe de seguiment del curs acadèmic 2013-2014*. Universitat de Barcelona. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/arxiu-d-informes-de-seguiment-de-graus>.

- (2019). *Informe de Seguiment de Centre*. Universitat de Barcelona. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/informes-del-centre>.

Universitat de Barcelona. Facultat de Filologia i Comunicació (2019). *Informe de Seguiment de Centre*. Universitat de Barcelona. <https://www.ub.edu/portal/web/filologia-comunicacio/informes-del-centre>.

Universitat de Girona

Albareda, J. (2016a). *Evaluación de la solicitud de acreditación de título oficial*. Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.

Universitat de Girona. Comitè d'avaluació interna de la Facultat de Lletres (2015). *Autoinforme per a l'acreditació*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.

- Universitat de Girona. Facultat de Lletres (2012a). *Grau en Llengua i Literatura Catalanes*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.
- (2012b). *Grau en Llengua i Literatura Catalanes. Informe de seguiment del curs 2011-12*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.
 - (2014). *Grau en Llengua i Literatura Catalanes. Informe de seguiment del curs 2012-13*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.
 - (2017a). *Informe de seguiment del curs 2015-2016*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.
 - (2017b). *Informe de seguiment del curs 2016-2017*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.
 - (2019). *Informe de seguiment del curs 2017-2018*. Universitat de Girona. <https://www.udg.edu/ca/fl/la-facultat/qualitat/verificacio-seguiment-modificacio-i-acreditacio/detall/id/est001109>.

Universitat de les Illes Balears

- Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears (2012). *Informe de seguiment del curs 2010-2011*. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2014). *Informe de seguimiento del curso 2012-2013*. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- Comissió de Garantia de Qualitat del Grau de Llengua i Literatura Catalanes (2012). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Curs 2010-11*. Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2013). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Curs 2011-12*. Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.

- (2014). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Curs 2012-13.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2015). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Any acadèmic 2013-14.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2016a). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Any acadèmic 2014-15.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2016b). *Informe de autoavaluación. Grado en Lengua y Literatura Catalanas.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2017). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Any acadèmic 2015-16.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2018a). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Any acadèmic 2016-17.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2018b). *Pla de Millores del Grau de Llengua i Literatura Catalanes.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2019). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Any acadèmic 2017-18.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.
- (2020). *Informe anual de seguiment i avaluació. Grau de Llengua i Literatura Catalanes. Any acadèmic 2018-19.* Universitat de les Illes Balears. <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.

Universitat de les Illes Balears (2009). *Plan de estudios de título oficial. Grado en Lengua i Literatura Catalanas.* <https://estudis.uib.cat/estudis-de-grau/grau/catalanes/GLLC-P/resultats.html>.

Universitat de Lleida

Universitat de Lleida. Facultat de Lletres (2015). *Informe de seguiment. Desembre 2014.*

Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.

- (2016). *Informe de seguiment. Setembre 2015.* Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.
- (2017a). *Informe de seguiment. Setembre 2016.* Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.
- (2017b). *Informe de seguiment. Setembre 2017.* Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.
- (2018). *Informe de seguiment. Setembre 2018.* Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.
- (2019). *Informe de seguiment. Setembre 2019.* Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.
- (2020). *Informe de seguiment de les titulacions oficials de grau i màster. Curs 2019-2020.* Universitat de Lleida. <http://www.udl.cat/ca/serveis/qpd/marc-vsma/seguiment/informes/#collapse-afbabeba-a178-11ea-923f-005056ac0088-1-1-6>.

Universitat Oberta de Catalunya

Albareda, J. (2016b). *Evaluación de la solicitud de acreditación de título oficial.* Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. <https://www.uoc.edu/portal/ca/qualitat/qualitat-titulacions/avaluacio-titulacions/arts-i-humanitats/g-llengua-i-literatura/index.html>.

Comitè d'Avaluació Intern dels Estudis d'Arts i Humanitats (2015). *Autoinforme per a l'acreditació.* Universitat Oberta de Catalunya. <https://www.uoc.edu/portal/ca/qualitat/qualitat-titulacions/avaluacio-titulacions/arts-i-humanitats/index.html>.

- Fuster, J., Climent, S., i Pujol, G. (2017). *Informe de seguiment de centre. Estudis d'Arts i Humanitats. Curs 2016-2017*. Universitat Oberta de Catalunya. <https://www.uoc.edu/portal/ca/qualitat/qualitat-titulacions/avaluacio-titulacions/arts-i-humanitats/g-llengua-i-literatura/index.html>.
- (2018). *Informe de seguiment de centre. Estudis d'Arts i Humanitats. Curs 2017-2018*. Universitat Oberta de Catalunya. <https://www.uoc.edu/portal/ca/qualitat/qualitat-titulacions/avaluacio-titulacions/arts-i-humanitats/g-llengua-i-literatura/index.html>.
 - (2020). *Informe de seguiment de centre. Estudis d'Arts i Humanitats. Curs 2018-2019*. Universitat Oberta de Catalunya. <https://www.uoc.edu/portal/ca/qualitat/qualitat-titulacions/avaluacio-titulacions/arts-i-humanitats/g-llengua-i-literatura/index.html>.
- Universitat Oberta de Catalunya (2017). *Memoria para la solicitud de verificación de título. Grado en Lengua y Literatura Catalanas*. <https://www.uoc.edu/portal/ca/qualitat/qualitat-titulacions/avaluacio-titulacions/arts-i-humanitats/g-llengua-i-literatura/index.html>.

Universitat Rovira i Virgili

- Comitè d'Avaluació Interna de la Facultat de Lletres (2016). *Facultat de Lletres. Informe de seguiment. Àmbit Llengües i Literatures. Curs 2014-15*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.
- (2017). *Facultat de Lletres. Informe de seguiment. Àmbit Llengües i Literatures. Curs 2015-16*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.
- Fernández, O. (2017). *Informe de evaluación externa*. Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya. https://estudis.aqu.cat/informes/Web/Titulacio/Detall?ti_codigoDGU=497.
- Massip, F. (2011). *Grau de Llengua i Literatura Catalanes (2009). Informe de Seguiment Ensenyament. Curs 2009-10*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.
- (2012). *Informe de seguiment del Grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Facultat de Lletres. Curs 2010-11*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.

Pradilla, M. A. (2013). *Seguiment anual del Grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Facultat de Lletres. Curs 2011-12*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.

- (2014). *Seguiment anual del Grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Facultat de Lletres. Curs 2012-13*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.
- (2015). *Seguiment anual del Grau de Llengua i Literatura Catalanes de la Facultat de Lletres. Curs 2013-14*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.

Resultat de les enquestes de la Universitat Rovira i Virgili (s. d.). Recuperat 20 gener 2021, de http://intranet.urv.cat:8081/continguts/enquestes_est/index.html.

Sánchez, J., Huertas, A., Vallverdú, J., Diloli, J., Ginebra, J., Nomdedeu, A., Gallardo, P., Roda, B., i Mesas, R. (2019). *Facultat de Lletres. Informe de seguiment. Grau d'Anglès (2009). Grau de Llengua i Literatura Catalanes (2009). Grau de Llengua i Literatura Hispàniques (2009). Curs 2017-18*. Universitat Rovira i Virgili. <https://www.fll.urv.cat/ca/qualitat/informes-seguiment/>.

Universitat de València

Navarro, J. (2013b). *Informe de evaluación del seguimiento de los títulos universitarios oficiales en la Comunitat Valenciana. Año 2013. Grado en Filología Catalana*. Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva. <https://tinyurl.com/4jedf5pb>.

Palazón, S. (2017). *Informe definitivo de renovación de la acreditación de títulos oficiales de grado, máster y doctorado. Graduado o Graduada en Filología Catalana*. Agència Valenciana d'Avaluació i Prospectiva. <https://tinyurl.com/4jedf5pb>.

Sistema de Garantia Intern de Qualitat (2016a). *Grado en Filología Catalana*. Universitat de València. <https://tinyurl.com/2czhf5vc>.

- (2016b). *Informe de los resultados de las encuestas. Acta de aprobación. Grado en Filología Catalana*. Universitat de València. <https://tinyurl.com/2czhf5vc>.

Universitat de València. Unitat de Qualitat (2020). *Informe d'avaluació dels títols oficials de grau. (Enquesta estudiants tercer)*. Universitat de València. <https://tinyurl.com/ktbch795>.

7. Annexos

7.1. Annex 1. Alumnes de nou ingrés als estudis de filologia catalana

Universitats		08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Catalunya	UAB	29	12	43	28	17	13	13	16	15	12	20	26	42
	UB	83	74	88	81	58	39	25	46	36	37	53	59	73
	UdG	15	28	43	25	14	17	21	15	23	18	34	28	16
	UdL	13	10	7	14	8	5	3	7	5	6	8	15	12
	UOC	158	165	188	160	114	110	87	88	92	99	127	124	186
	URV	15	31	34	31	22	16	6	18	10	13	23	23	24
Illes Balears	UIB	28	45	58	47	42	36	19	18	12	14	21	19	36
País Valencià	UA	23	28	55	42	31	15	12	9	17	17	33	45	41
	UV	79	98	80	70	69	60	49	52	55	43	66	63	69
Total		443	491	596	498	375	311	235	269	265	259	385	402	499

Font: elaboració pròpia. Les dades de la UAB del curs 2008-09 s'han extret de Secretaria General de la Universitat Autònoma de Barcelona (s. d.), les del curs 2009-10 al 2019-20, d'Universitat Autònoma de Barcelona (2020c), i les del curs 2020-21, d'Universitat Autònoma de Barcelona (2020b). Les dades de la UB s'han extret del seu portal d'estadístiques (Universitat de Barcelona, s. d.). Les dades de la UdG han estat facilitades per Teresa Oliva. Les dades de la UdL dels cursos 2008-09 i 2020-21 han estat facilitades per Jordi Malé, i les del curs 2009-10 al 2019-20 han estat extretes de la pàgina web de seguiment dels estudis (Universitat de Lleida, 2020). Les dades de la UOC han estat facilitades per Laura Godino i Ona Domènech; les de la URV, per Jordi Ginebra i Remei Gavaldà; les de la UIB, per Miguel Ángel Moreno; les de la UA, per Josep Lluís Martos; i les de la UV, per Jesús Jiménez.

7.2. Annex 2. Alumnes de nou ingrés als estudis de filologia catalana per sexe

Universitats		08-09	09-10	10-11	11-12	12-13	13-14	14-15	15-16	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
		D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H	D H
Catalunya	UAB	21 8	9 3	30 13	19 9	12 5	8 5	9 4	12 4	14 1	8 4	15 5	23 3	27 15
	UB	64 19	53 21	61 27	58 23	47 11	26 13	9 16	30 16	28 8	21 16	42 11	44 15	51 22
	UdG	6 9	23 5	35 8	20 5	11 3	13 4	16 5	13 2	15 8	12 6	25 9	23 5	13 3
	UdL	11 2	8 2	5 2	10 4	7 1	2 3	2 1	7 0	2 3	6 0	5 3	11 4	9 3
	UOC	96 62	106 59	128 60	90 70	84 30	75 35	54 33	56 32	59 33	59 40	80 47	76 48	124 62
	URV	11 4	23 8	26 8	22 9	14 8	14 2	4 2	11 7	9 1	7 6	18 5	19 4	21 3
Illes Balears	UIB	18 10	36 9	41 17	31 16	26 16	24 12	17 2	13 5	7 5	8 6	14 7	13 6	27 9
País Valencià	UA	18 5	18 10	35 20	27 15	17 14	8 7	5 7	3 6	11 6	10 7	21 12	28 17	31 10
	UV	52 27	57 41	54 26	47 23	45 24	37 23	27 22	33 19	30 25	32 11	48 18	51 12	49 20

Nota: la *D* fa referència a les dones, i la *H*, als homes.

Font: elaboració pròpia. Les dades de la UAB del curs 2008-09 s'han extret de Secretaria General de la Universitat Autònoma de Barcelona (s. d.), les del curs 2009-10 al 2019-20, d'Universitat Autònoma de Barcelona (2020c), i les del curs 2020-21, d'Universitat Autònoma de Barcelona (2020b). Les dades de la UB s'han extret del seu portal d'estadístiques (Universitat de Barcelona, s. d.). Les dades de la UdG han estat facilitades per Teresa Oliva. Les dades de la UdL dels cursos 2008-09 i 2020-21 han estat facilitades per Jordi Malé, i les del curs 2009-10 al 2019-20 han estat extretes de la pàgina web de seguiment dels estudis (Universitat de Lleida, 2020). Les dades de la UOC han estat facilitades per Laura Godino i Ona Domènech; les de la URV, per Jordi Ginebra i Remei Gavalrà; les de la UIB, per Miguel Ángel Moreno; les de la UA, per Josep Lluís Martos; i les de la UV, per Jesús Jiménez.

7.3. Annex 3. La satisfacció dels estudiants

Universitat Autònoma de Barcelona. La satisfacció dels estudiants amb l'actuació docent

Cursos	2012-13		2013-14		2014-15		2015-16		2016-17		2017-18		2018-19	
Puntuació	2,79	3,33	3,05	2,98	3,49	3	3,31	2,75	3,36	3,07	3,10	3,09	3,25	3,11

Nota: es mostren les dades dels dos semestres de cada curs. L'escala de valoració és del 0 al 4.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de les enquestes d'avaluació de l'actuació docent de la UAB (Universitat Autònoma de Barcelona, 2021a).

Universitat de Barcelona. La satisfacció dels estudiants graduats amb la titulació

Cursos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	3,83	3,78	3,75	4,5	3,83	5	4,78

Nota: L'escala de valoració és del 0 al 6.

Font: elaboració pròpia a partir dels resultats de les enquestes de satisfacció de la Universitat de Barcelona (Gabinet Tècnic del Rectorat, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2020a, 2020b).

Universitat de Girona. La satisfacció dels estudiants amb el programa formatiu

Cursos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	4,43	4,16	4,1	4,09	3,83	4,02	4,09

Nota: l'escala de valoració és del 0 al 5.

Font: elaboració pròpia a partir dels indicadors de seguiment de la titulació (Universitat de Girona, 2021a).

Universitat de Lleida. La satisfacció dels estudiants amb la docència

Cursos		2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	Professorat	4,1	3,91	4,14	4,3	4,16	4,37	4,2
	Assignatures	3,85	3,71	3,78	4,03	3,73	4,09	4,15

Nota: l'escala de valoració és del 0 al 5.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la pàgina web de seguiment dels estudis (Universitat de Lleida, 2020).

Universitat Oberta de Catalunya. La satisfacció dels estudiants amb la titulació

Cursos	2014-15		2015-16		2016-17		2017-18		2018-19	
Percentatge (%)	83,66	83,81	81,68	80,14	86,45	81,04	81,96	81,17	81,23	81,28

Font: elaboració pròpia a partir de les dades cedides per Laura Godino i Ona Domènech.

Universitat Rovira i Virgili. La satisfacció dels estudiants amb la docència

Cursos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	5,91	5,95	5,92	5,93	8,47	8,71	8,34

Nota: des del curs 2012-13 fins al 2015-16, l'escala de valoració és del 0 al 7. Des del curs 2016-17 fins al 2018-19 l'escala de valoració és de l'1 al 10.

Font: elaboració pròpia a partir del Resultat de les enquestes de la Universitat Rovira i Virgili (s. d.).

Universitat de les Illes Balears. La satisfacció dels estudiants amb la titulació

Cursos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	2,86	2,73	2,77	2,68	2,79	2,92	3

Nota: l'escala de valoració és del 0 al 4.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades dels informes consultats (Comissió de Garantia de Qualitat del Grau de Llengua i Literatura Catalanes, 2014, 2020).

Universitat d'Alacant. La satisfacció dels estudiants amb la titulació

Cursos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	6,2	6,2	6,6	8,1	7,6	6,7	7,6

Nota: l'escala de valoració és del 0 al 10.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades cedides per Juan Miguel Gosálbez.

Universitat de València. La satisfacció dels estudiants de 3r curs amb la titulació

Cursos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
Puntuació	3,86	3,91	4,21	4,32	4,06	4,17	3,36

Nota: l'escala de valoració és del 0 al 5.

Font: elaboració pròpia a partir dels informes de la titulació (Sistema de Garantia Intern de Qualitat, 2016b; Universitat de València. Unitat de Qualitat, 2020).

7.4. Annex 4. El qüestionari

Aquest qüestionari està format per 6 preguntes relacionades amb els teus interessos i què penses sobre la universitat. Respon-les segons la teva opinió. No hi ha respostes correctes ni incorrectes. No has d'escriure el teu nom al full. Moltes gràcies per respondre el qüestionari.

1. Indica amb una creu quina modalitat de batxillerat curses.

Humanitats	Ciències socials

2. Quina és la llengua (o quines són les llengües) que has après dels teus pares?

Català	Castellà	Català i castellà	Altres

3. A continuació hi ha una llista d'assignatures que has cursat a ESO o batxillerat. Puntua-les de l'1 al 10 en la casella corresponent segons si els seus continguts t'agraden més o menys: la que menys t'agrada tindrà un 1 i la que més, un 10.

Assignatures	Puntuació
Filosofia	
Matemàtiques	
Llengua estrangera*	
Ciències per al món contemporani	
Llengua catalana i literatura	
Tecnologia	
Llengua castellana i literatura	
Biologia i geologia	
Història	
Física i química	

*Fa referència a la llengua estrangera que has cursat al llarg de tots els cursos, ja sigui anglès o alemany.

4. En la llista següent hi trobaràs les mateixes assignatures que en la pregunta anterior. Aquesta vegada puntua-les de l'1 al 10 segons si creus que són més o menys útils per al teu futur acadèmic i professional: la que creguis que ho és menys tindrà un 1 i la que creguis que ho és més, un 10.

Assignatures	Puntuació
Filosofia	
Matemàtiques	
Llengua estrangera	
Ciències per al món contemporani	
Llengua catalana i literatura	
Tecnologia	
Llengua castellana i literatura	
Biologia i geologia	
Història	
Física i química	

5. Indica amb una creu en l'espai corresponent com de fàcil creus que és trobar feina per als graduats dels estudis universitaris de filologia anglesa, filologia catalana i filologia hispànica.

	Facilitat per trobar feina			
	Gens fàcil	No gaire fàcil	Bastant fàcil	Molt fàcil
Graduat de filologia anglesa				
Graduat de filologia catalana				
Graduat de filologia hispànica				

6. Quina és (o quines són) la teva llengua (o les teves llengües)?

Català	Castellà	Català i castellà	Català i d'altres	Castellà i d'altres

7.5. Annex 5. Els resultats dels qüestionaris

Resultats de la pregunta 1

Modalitat de batxillerat					
Humanístic		Social		Mixt	
Total	%	Total	%	Total	%
13	26,53	35	71,43	1	2,04

Resultats de les preguntes 2 i 6

Llengua inicial	Estudiants		Llengua d'identificació	Estudiants	
	Total	%		Total	%
Català	19	38,78	Català	10	52,63
			Català i castellà	7	36,84
			Català i d'altres	2	10,53
Català i castellà	27	55,10	Català i castellà	23	85,19
			Català	1	3,70
			Català, castellà i d'altres	2	7,41
			Català i d'altres	1	3,70
Castellà	3	6,12	Català i castellà	3	100

Resultats globals de la pregunta 3

Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Història	347,5	7,09
Llengua estrangera	307,5	6,28
Llengua catalana i literatura	295	6,02
Llengua castellana i literatura	289	5,9
Ciències per al món contemporani	279	5,69
Matemàtiques	258,5	5,28
Filosofia	219	4,47
Biologia i geologia	218	4,45
Tecnologia	197	4,02
Física i química	129	2,63

Resultats de la pregunta 3 segons la llengua inicial

Llengua inicial	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Història	139	7,32
	Llengua estrangera	117,5	6,18
	Llengua catalana i literatura	108	5,68
	Llengua castellana i literatura	104	5,47
	Ciències per al món contemporani	98	5,16
	Matemàtiques	91,5	4,82
	Biologia i geologia	77	4,05
	Filosofia	68	3,58
	Tecnologia	65	3,42
	Física i química	38	2
Català i castellà	Història	187	6,93
	Llengua estrangera	171	6,33
	Llengua catalana i literatura	171	6,33
	Llengua castellana i literatura	170	6,3
	Ciències per al món contemporani	170	6,3
	Matemàtiques	151	5,59
	Filosofia	132	4,89
	Biologia i geologia	131	4,85
	Tecnologia	115	4,26
	Física i química	81	3
Castellà	Història	21,5	7,17
	Llengua estrangera	19	6,33
	Filosofia	19	6,33
	Tecnologia	17	5,67
	Llengua catalana i literatura	16	5,33
	Matemàtiques	16	5,33
	Llengua castellana i literatura	15	5
	Ciències per al món contemporani	11	3,67
	Biologia i geologia	10	3,33
	Física i química	10	3,33

Resultats de la pregunta 3 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup catalanoparlant de llengua inicial)

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Català	Història	67	6,7
		Llengua estrangera	59,5	5,95
		Llengua catalana i literatura	50	5
		Llengua castellana i literatura	47	4,7
		Ciències per al món contemporani	43	4,3
		Biologia i geologia	40	4
		Matemàtiques	36,5	3,65
		Filosofia	36	3,6
		Tecnologia	32	3,2
		Física i química	25	2,5
	Català i castellà	Història	56	8
		Ciències per al món contemporani	49	7
		Llengua castellana i literatura	48	6,86
		Llengua catalana i literatura	45	6,43
		Llengua estrangera	40	5,71
		Matemàtiques	38	5,43
		Biologia i geologia	33	4,71
		Tecnologia	29	4,14
		Filosofia	25	3,57
		Física i química	12	1,71
	Català i d'altres	Llengua estrangera	18	9
		Matemàtiques	17	8,5
		Història	16	8
		Llengua catalana i literatura	13	6,5
		Llengua castellana i literatura	9	4,5
		Filosofia	7	3,5
		Ciències per al món contemporani	6	3
		Biologia i geologia	4	2
		Tecnologia	4	2
		Física i química	1	0,5

Resultats de la pregunta 3 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup castellanoparlant de llengua inicial)

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Castellà	Català i castellà	Història	21,5	7,17
		Llengua estrangera	19	6,33
		Filosofia	19	6,33
		Tecnologia	17	5,67
		Matemàtiques	16	5,33
		Llengua catalana i literatura	16	5,33
		Llengua castellana i literatura	15	5
		Ciències per al món contemporani	11	3,67
		Biologia i geologia	10	3,33
		Física i química	10	3,33

Resultats de la pregunta 3 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup bilingüe de català i castellà com a primeres llengües)

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català i castellà	Català i castellà	Història	154	6,7
		Ciències per al món contemporani	144	6,26
		Llengua catalana i literatura	142	6,17
		Llengua estrangera	141	6,09
		Llengua castellana i literatura	139	6,04
		Matemàtiques	137	5,96
		Filosofia	113	4,91
		Biologia i geologia	110	4,78
		Tecnologia	93	4,04
		Física i química	67	2,91
	Català	Història	8	8
		Ciències per al món contemporani	8	8
		Llengua estrangera	8	8
		Biologia i geologia	8	8
		Tecnologia	6	6
		Filosofia	6	6
		Llengua castellana i literatura	5	5
		Llengua catalana i literatura	5	5
		Física i química	4	4
		Matemàtiques	1	1

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
	Català, castellà i d'altres	Llengua castellana i literatura	18	9
		Llengua catalana i literatura	18	9
		Història	17	8,5
		Llengua estrangera	15	7,5
		Tecnologia	14	7
		Ciències per al món contemporani	11	5,5
		Matemàtiques	10	5
		Biologia i geologia	9	4,5
		Filosofia	7	3,5
		Física i química	7	3,5
	Català i d'altres	Història	8	8
		Llengua castellana i literatura	8	8
		Ciències per al món contemporani	7	7
		Llengua estrangera	7	7
		Llengua catalana i literatura	6	6
		Filosofia	6	6
		Biologia i geologia	4	4
		Matemàtiques	3	3
		Física i química	3	3
Tecnologia	2	2		

Resultats globals de la pregunta 4

Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Llengua estrangera	431	8,8
Història	317	6,47
Matemàtiques	314	6,41
Llengua catalana i literatura	306	6,24
Llengua castellana i literatura	298	6,08
Ciències per al món contemporani	202	4,12
Biologia i geologia	164	3,35
Filosofia	153	3,12
Tecnologia	135	2,76
Física i química	94	1,92

Resultats de la pregunta 4 segons la llengua inicial

Llengua inicial	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Llengua estrangera	171	9
	Història	123	6,47
	Llengua catalana i literatura	119	6,26
	Llengua castellana i literatura	113	5,95
	Matemàtiques	103	5,42
	Ciències per al món contemporani	65	3,42
	Filosofia	56	2,95
	Biologia i geologia	55	2,89
	Tecnologia	52	2,74
	Física i química	31	1,63
Català i castellà	Llengua estrangera	239	8,85
	Matemàtiques	195	7,22
	Llengua catalana i literatura	176	6,52
	Llengua castellana i literatura	176	6,52
	Història	173	6,41
	Ciències per al món contemporani	131	4,85
	Biologia i geologia	102	3,78
	Filosofia	79	2,93
	Tecnologia	70	2,59
	Física i química	61	2,26
Castellà	Llengua estrangera	21	7
	Història	21	7
	Filosofia	18	6
	Matemàtiques	16	5,33
	Tecnologia	13	4,33
	Llengua catalana i literatura	11	3,67
	Llengua castellana i literatura	9	3
	Biologia i geologia	7	2,33
	Ciències per al món contemporani	6	2
	Física i química	2	0,67

Resultats de la pregunta 4 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup catalanoparlant de llengua inicial)

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català	Català	Llengua estrangera	90	9
		Llengua catalana i literatura	59	5,9
		Llengua castellana i literatura	55	5,5
		Història	54	5,4
		Matemàtiques	42	4,2
		Ciències per al món contemporani	38	3,8
		Tecnologia	31	3,1
		Biologia i geologia	26	2,6
		Filosofia	22	2,2
		Física i química	21	2,1
	Català i castellà	Llengua estrangera	61	8,71
		Història	55	7,85
		Llengua catalana i literatura	46	6,57
		Matemàtiques	46	6,57
		Llengua castellana i literatura	44	6,29
		Biologia i geologia	26	3,71
		Filosofia	24	3,43
		Ciències per al món contemporani	22	3,14
		Tecnologia	20	2,86
		Física i química	8	1,14
	Català i d'altres	Llengua estrangera	20	10
		Matemàtiques	15	7,5
		Llengua catalana i literatura	14	7
		Llengua castellana i literatura	14	7
		Història	14	7
		Filosofia	10	5
		Ciències per al món contemporani	5	2,5
		Biologia i geologia	3	1,5
		Física i química	2	1
		Tecnologia	1	0,5

Resultats de la pregunta 4 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup castellanoparlant de llengua inicial)

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Castellà	Català i castellà	Història	21	7
		Llengua estrangera	21	7
		Filosofia	18	6
		Matemàtiques	16	5,33
		Tecnologia	13	4,33
		Llengua catalana i literatura	11	3,67
		Llengua castellana i literatura	9	3
		Biologia i geologia	7	2,33
		Ciències per al món contemporani	6	2
		Física i química	2	0,67

Resultats de la pregunta 4 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup bilingüe de català i castellà com a primeres llengües)

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
Català i castellà	Català i castellà	Llengua estrangera	201	8,74
		Matemàtiques	174	7,57
		Història	147	6,39
		Llengua catalana i literatura	146	6,35
		Llengua castellana i literatura	145	6,3
		Ciències per al món contemporani	112	4,87
		Biologia i geologia	83	3,61
		Filosofia	72	3,13
		Tecnologia	57	2,48
		Física i química	51	2,22
	Català	Llengua estrangera	10	10
		Tecnologia	8	8
		Història	7	7
		Biologia i geologia	7	7
		Matemàtiques	6	6
		Ciències per al món contemporani	6	6
		Llengua castellana i literatura	5	5
		Física i química	5	5
		Llengua catalana i literatura	4	4
		Filosofia	1	1

L1	Llengua d'identificació	Assignatures	Puntuació total	Puntuació mitjana
	Català, castellà i d'altres	Llengua estrangera	18	9
		Llengua catalana i literatura	18	9
		Llengua castellana i literatura	18	9
		Història	15	7,5
		Matemàtiques	10	5
		Ciències per al món contemporani	10	5
		Biologia i geologia	6	3
		Filosofia	4	2
		Tecnologia	4	2
		Física i química	4	2
	Català i d'altres	Llengua estrangera	10	10
		Llengua catalana i literatura	8	8
		Llengua castellana i literatura	8	8
		Biologia i geologia	6	6
		Matemàtiques	5	5
		Història	4	4
		Ciències per al món contemporani	3	3
		Filosofia	2	2
		Tecnologia	1	1
		Física i química	1	1

Resultats globals de la pregunta 5

	Facilitat per trobar feina							
	Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Graduat de filologia anglesa	2	4,08	12	24,49	28	57,14	7	14,29
Graduat de filologia catalana	11	22,45	22	44,9	14	28,57	2	4,08
Graduat de filologia hispànica	7	14,29	22	44,9	19	38,78	1	2,04

Resultats de la pregunta 5 segons la llengua inicial

		Facilitat per trobar feina							
		Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
Llengua inicial	Filologia	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Català	Anglesa	0	0	6	31,58	12	63,16	1	5,26
	Catalana	5	26,32	10	52,63	4	21,05	0	0
	Hispanica	3	15,79	12	63,16	4	21,05	0	0
Català i castellà	Anglesa	2	7,4	5	18,52	14	51,85	6	22,22
	Catalana	5	18,52	11	40,74	9	33,33	2	7,41
	Hispanica	4	14,81	7	25,93	15	55,56	1	3,7
Castellà	Anglesa	0	0	1	33,33	2	66,67	0	0
	Catalana	1	33,33	1	33,33	1	33,33	0	0
	Hispanica	0	0	3	100	0	0	0	0

Resultats de la pregunta 5 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup catalanoparlant de llengua inicial)

			Facilitat per trobar feina							
			Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
L1	Llengua d'identificació	Filologia	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Català	Català	Anglesa	0	0	6	60	4	40	0	0
		Catalana	3	30	5	50	2	20	0	0
		Hispanica	2	20	6	60	2	20	0	0
	Català i castellà	Anglesa	0	0	0	0	6	85,71	1	14,29
		Catalana	1	14,29	4	57,14	2	28,57	0	0
		Hispanica	1	14,29	4	57,14	2	28,57	0	0
	Català i d'altres	Anglesa	0	0	0	0	2	100	0	0
		Catalana	1	50	1	50	0	0	0	0
		Hispanica	0	0	2	100	0	0	0	0

Resultats de la pregunta 5 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup castellanoparlant de llengua inicial)

			Facilitat per trobar feina							
			Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
L1	Llengua d'identificació	Filologia	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Castellà	Català i castellà	Anglesa	0	0	1	33,33	2	66,67	0	0
		Catalana	1	33,33	1	33,33	1	33,33	0	0
		Hispanica	0	0	3	100	0	0	0	0

Resultats de la pregunta 5 segons la llengua inicial i la llengua d'identificació (grup bilingüe de català i castellà com a primeres llengües)

			Facilitat per trobar feina							
			Gens fàcil		No gaire fàcil		Bastant fàcil		Molt fàcil	
L1	Llengua d'identificació	Filologia	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
Català i castellà	Català i castellà	Anglesa	2	8,7	5	21,74	12	52,17	4	17,39
		Catalana	5	21,74	10	43,48	7	30,43	1	4,35
		Hispanica	4	17,39	7	30,43	12	52,17	0	0
	Català	Anglesa	0	0	0	0	1	100	0	0
		Catalana	0	0	0	0	1	100	0	0
		Hispanica	0	0	0	0	1	100	0	0
	Català, castellà i d'altres	Anglesa	0	0	0	0	0	0	2	100
		Catalana	0	0	0	0	1	50	1	50
		Hispanica	0	0	0	0	1	50	1	50
	Català i d'altres	Anglesa	0	0	0	0	1	100	0	0
		Catalana	0	0	1	100	0	0	0	0
		Hispanica	0	0	0	0	1	100	0	0